

HAMUTAL BAR YOSEF

EL LUGAR DONDE DUELE

Poemas

**Traducción: Mario Wainstein
Traducción y revisión: Florinda F. Goldberg**

**Jerusalem
2012**

ÍNDICE

“Como un ciego que cruza una calle en sueños”

TIEMPO

Retener el aire

Nombres

Nacimos aquí

Aquí

Fuerza

Tendremos un Estado

El lugar que dejes

Goma de mascar

Diálogo

Una vieja canción y doce reflexiones sobre la paloma

Muéstrame

La cabra

Los chacales

Negociación

Paloma

Confesión

Subió el nivel del Tiberíades

Canción de primavera

El tiempo

QUE SUS LABIOS

Que los labios

Cuando me quedo sola

Pruébalo

Aljibe

Me casaré contigo

Pediré tu mano

El hombre tierno

Al cabo de un año

Había dicho

El beso

Vibraciones

Chorro de leche

Cuando estás aquí

Hibisco

Planta de zarzamoras

En la playa de Tel Aviv

Un ángel en la playa

Al hombre

Si logras recordar

EL LUGAR DONDE DUELE

A las cuatro y media

Algo de historia familiar

Así como al renunciar

El sepelio de mi hermano
El juicio de Salomón
Regazo
Allí donde duele
Recuerdo de infancia
En la secundaria
En una negra cama
Prensas
Té de manzanilla
En el parque del payaso
Dos poemas sobre Jacob
No como suelo que se hunde
Me preguntaste
Un sueño
Canción matinal
Otro sueño
En la biblioteca
Sobre la cerca
Tel Aviv
Autorretrato ruso
Venid, niños
El hombre con medio cuerpo
La sonrisa

MESA DE COCINA

Lea da a luz
Calvo y redondo
Mesa de cocina
Cuando prueba el pescado
Ahora
Una cazuela
Año Nuevo
Soy yo
Despliegue
Te he traído
Grita
Hermano, el terrible pecho
Los dioses no necesitan
Poema otoñal
La mesa que coloqué en la cocina
Mesa azul

CONTRA LA OSCURIDAD

Dedo
Ahora en el patio
Y en la aglomeración
Por miedo a llegar tarde
Pasos
Sólo el verde
Tres poemas de ruta: 1. Sentada. 2. No me detengo. 3. Música

Yegua
Poemas de envejecimiento
Soneto del tomate desecado
Año Nuevo
¿Qué impurifica?
Fascinada
De cara a la negra noche
Pensaba que la muerte
El fin
Ha llegado la mañana
Despertar
Si te subes a la montaña
Como esa hoja
Contra la oscuridad
Poema de las manos
Don
Plegaria
A ti confío mi espíritu
Tikún
Porque el alma
La pluma y el pincel

A LOS LECTORES

Reparece el sol
A los lectores
Una torre en Tebes
He olvidado cómo se grita
Retrato del artista envejecido
Cita con una poeta
En público
El poema se ofende
Obsequio

*Como un ciego que cruza una calle en sueños
y de repente lo abraza una mujer desnuda –
así, sin cubiertas, sin mi foto de joven,
sin chismes personales, sin nada –
lee así, si puedes, mi libro de poemas.*

כְּמוֹ אִישׁ עֵוֶר שֶׁעוֹבֵר כְּבִישׁ בְּחֵלוֹם
וּפְתָאֵם מְחַבֶּקֶת אוֹתוֹ אִשָּׁה בְּעִירֹם,
בְּלִי כְּרִיכָה, בְּלִי צְלוֹם מִימֵי נְעוּרַי,
בְּלִי רְכִילוֹת, בְּלִי כְלוֹם –
כְּכָה תִקְרָא, אִם תּוּכַל, אֶת סֵפֶר שִׁירַי.

TIEMPO

Retener el aire

Para retener el aire en un caso de emergencia debes mantener la cabeza fuera del agua, aspirar y juntar cuanto más aire concentrado y calculado en pequeños envases para un tiempo y una distancia sabidos por la nuca que se estira hacia atrás para acumular impulso como la cuerda del arco.

לקחת אויר

לקחת אויר לשעת חרום את מְכַרְחַת
לְהַרִים אֶת הָרֹאשׁ מֵעַל הַמַּיִם לְהַסְפִּיק
לְחֹטֵף וְלְאַגֵּר כַּמָּה שְׂיוֹתֵר
אוֹיֵר שְׂיִהְיֶה מְרֻכָּז
וּמְחֻשָּׁב בְּאַרְיִזוֹת קְטַנּוֹת
לְזִמְן וּלְמַרְחָק יְדוּעַ בְּעֶרְףְךָ
הַנִּמְתָּח אַחֲרֵינִי בְּאַצִּירַת תְּנוּעָה
כְּמוֹ יָתֵר שֶׁל קֶשֶׁת.

Nombres

Nombres y más nombres multiplicados, triturados, melodiosos,
quien los pronuncia relincha como un caballo que llora en sueños.

Nombres de calles, compañeros de escuela y sus hermanas,
quien los pronuncia penetra en el espacio del clamor

Nombres que revolotean por el aire y cantan con rara insistencia,
como preservando un sitio prohibido,
más allá de la risa y el llanto –

Así sonaban las conversaciones de mis padres con sus paisanos
acerca de lo que fue.

שמות

שמות ועוד שמות תמנונניים, מרסקים, מסלסלים
שקאומר אותם צוהל כמו סוס בוכה בקלומו.

שמות של רחובות, חברים לפתח ואחיותיהם
שקאומר אותם נכנס לתחום הצעקה

מתעופפים באויר ושרים בעקשנות משנה,
כאלו הם שומרים על אתר אסור,
מעבר לצחוק ולבכי -

כך נשמעו השיחות של הורי עם בני עירם
על מה שקרה.

Nacimos aquí

Nacimos aquí
para ser jóvenes
en un país joven
sin abuelos, abuelas ni padres.
A la noche
en la comuna de niños
en el medio del cuarto
una gran bacinilla esmaltada
esperaba ser llenada
y afuera, al lado del comedor general,
una gran superficie cubierta de césped
de la especie de raíces cortas
que se apresuran a trabarse entre sí.

Referencias al kibutz de antaño, con su casa de niños y el comedor común.

נולדנו כאן

נולדנו כאן
להיות צעירים
בארץ צעירה
בלי סבים, סבתות והורים
בלילה
בבית הילדים
עמד במרכז החלל
סיר אמיל גדול
מצפה שיתמלאו צפיותיו
ובחוזן, ליד חדר האכל
השתרע הדשא הגדול
יחוריו קצרי השרשים
ממהרים להצטופף יחדו.

Aquí

Ese es el dedo que indica y orienta. El que soltó del ovillo el hilo de mi primera mirada lúcida.

Diez dedos confiados enrollé en él para que me condujera por los ángulos rectos del hebreo.

Agachaba la cabeza en espera obediente cuando ella planchaba cintas azules y blancas para mis trenzas y pasaba el dedo húmedo de saliva por el hierro caliente.

Es el dedo agrietado por el lavado de vajilla, el hinchado de dolor, el mocho.

Su foto sobre mi cama.
De ella nací.

Se yergue frente a mi y me indica el primer mandamiento:
Aquí.

פה

זו האצבע המורה. היא מן הפקעת התירה
את חוט מבטי המבין ראשונה.
עשר אצבעות מאמינות פרכתי סביבה
להובילני בזויות הישרות של העברית.

את ראשי הרפנתי בצפיה צינתנית
כשגהצה לצמותי סרטים כחלים ולבנים
על דפן הקמקום, מרטבים ברק פיה.

זו האצבע הנסדקת מכלים,
התופחת ממקאוב,
הגדמת.

תמונתה מעל מטחי.
מפנה נולדתי.

היא מזדקפת לעמתי ומורה לי
את הדבר הראשון:
פה.

Fuerza

Teníamos una fuerza nacida de la juventud y de la extranjería
para vociferar poemas antes de conciliar el sueño en una cama de hierro
y caer después, como Trumpeldor, de espaldas.

Teníamos fuerza para andar en bicicletas de varón por el angosto
sendero entre sepulturas cubiertas de finas y húmedas agujas de pino
con los brazos abiertos – ¡miren! gritábamos.

Desde lejos, desde el huerto de pomelos al otro lado de la ruta,
respondía un adormilado zumbido de avispas.

Iosef Trumpeldor: Héroe de la colonización sionista muerto durante un ataque árabe en 1920.

פח

הָיָה לָנוּ פַּח שְׁנוּלָד מִן הַנְּעוּרִים וּמִן הַזָּרוֹת
לְצַרַח שִׁירִים לְפָנֵי הַשָּׁנָה בְּמִטָּה עֲשׂוּיָה מִבְּרִזָּל
וּלְפַל בְּסוּפֹם, כְּמוֹ טְרוֹימְפֶּלְדוֹר, אֶפְרָקֶדֶן.

הָיָה לָנוּ פַּח לְרֶכֶב עַל אוֹפְנִים עִם רָמָה בְּרוּחַ הַצָּר
שֶׁבִּין מַצְבוֹת מְכֻסּוֹת מַחֲטֵי אֲרָנִים לַחִים
בְּיָדֵים פְּשׁוּקוֹת - תִּרְאוּ! צַעֲקָנוּ.

מִרְחוֹק, מִפְּרֶדֶס הַפּוֹמְלוֹת שֶׁמַּעֲבֵר לְכַבִּישׁ,
נִעְנָה זְמָזוּם מְנַמְנֵם שֶׁל צְרָעוֹת,
גַּם הֵן דִּבְרוּ בְּשִׁפָּה לֹא מוֹכֶנֶת.

Tendremos un Estado

Tendremos un Estado: este secreto
fue revelado a mis padres por el extraño que hablaba en la radio,
un hombre intimidante y sabelotodo que gemía plegarias en Shabat.

Sobre eso no discutieron.
Juntos y con rara calma
escuchaba al hombre que decía Estados Unidos sí
Rusia sí Guatemala sí
y otros países que ni el álbum de estampillas conoce.

Tendremos un Estado, me dijeron los dos
¡oh! juntos.

Por la mañana salí a ver si ya había un Estado
y vi a Ezra junto a las eras fusil en mano.
“Ezra”, dije, “¡ya tenemos Estado!
¡Ya no hacen falta escondites de armas ni estado de alerta!
¡No necesito ocultar balas
en mi mochila escolar!”
¿Acaso Ezra no se había enterado?

En el piso del salón de actos yacía Uri Ganani, conductor del camión lechero,
cubierto con una sábana negra hasta la cabeza.
A su lado flameaban dos velas aunque no era Shabat.
Le dispararon en la carretera de Yahud, repetían todos.
Yahud, Yahud, Yahud, resonaban las paredes del salón.

En Yahud, cuando se viaja en el autobús de línea,
se ven muchas niñas con vestidos muy rosados.
Corren y saltan así, con vestidos,
con todo ese rosado horrible.
Niñas de Yahud. Un Estado confuso.

El poema alude a la votación en la Asamblea de la ONU el 29 de noviembre de 1947, que decidió la partición del territorio de Palestina en dos estados, judío y árabe. Al día siguiente tuvo lugar un atentado contra un autobús judío cerca de la aldea árabe Yahud.

תְּהִיָּה לָנוּ מְדִינָה

תְּהִיָּה לָנוּ מְדִינָה, אֶת הַסּוּד הַזֶּה
סִפְּרָה לְהוֹרֵי הָאִישׁ הַזֶּה מִהֶרְדִּיּוֹ,
אִישׁ מִפְּחִיד, יוֹדֵעַ הַכֹּל, בּוֹכֶה חֲזָנוֹת בְּשִׁבְתּוֹ.

עַל זֶה הֵם לֹא הִתְוַפְּחוּ.
בְּיַחַד, וּבְשִׁלּוֹה נְדִיָּרָה

הַקְּשִׁיבוּ לְאִישׁ שְׁאָמַר אֲרֻצוֹת הַבְּרִית
שֶׁל אַמְרִיקָה כִּן רוֹסְיָה כִּן גְּוֹאֲטְמָלָה כִּן
וְעוֹד אֲרֻצוֹת שְׁאֵפְלוּ אֶלְבוֹם הַבּוֹלִים לֹא מִפֶּי.
תְּהִיָּה לָנוּ מְדִינָה, אָמְרוּ לִי שְׁנֵיהֶם,
אֵה, בְּיַחַד.

בַּבֶּקֶר יִצְאָתִי לְרֵאוֹת אִם כָּבֵר יֵשׁ מְדִינָה
וְרֵאִיתִי שְׁעֵזְרָא עוֹמֵד לְיַד הַפְּרָדֵס עִם רוֹבָה.
עֵזְרָא, אָמַרְתִּי, כָּבֵר יֵשׁ לָנוּ מְדִינָה!
כָּבֵר לֹא צָרִיךְ סְלִיקִים וְעֵצָר!
לֹא צָרִיךְ לְהַחֲבִיא פְּדוּרִים שֶׁל אֶקְדָּח
בְּיַלְקוּט בֵּית הַסֵּפֶר שְׁלִי!
הֵאֵם עֵזְרָא שָׁמַע?

עַל רִצְפַּת בֵּית הָעַם שֶׁכָּב אוֹרֵי גִנְנֵי, נִהַג מְכוּוֹנֵית הַחֶלֶב,
מְכַסֶּה בְּסֻדִּין שְׁחֹר, אֶפְלוּ הָרֵאשׁ.
עַל הָרִצְפָּה דָּלְקוּ שְׁנֵי נְרוֹת אִם כִּי לֹא עָרַב שַׁבָּת.
יָרוּ בּוֹ בְּכַבִּישׁ שֶׁל יְהוּד, אָמְרוּ וְאָמְרוּ.
יְהוּד יְהוּד יְהוּד, הִדְהִדוּ קִירוֹת בֵּית הָעַם.

בֵּיהוּד, כְּשֶׁנּוֹסְעִים בְּקוֹ דְרוֹם יְהוּדָה,
רוֹאִים הֵמוֹן יְלָדוֹת בְּשִׁמְלוֹת וְרֵדוֹת עַד מְאֹד.
הֵן רְצוֹת וְקוֹפְצוֹת פְּכָה, בְּשִׁמְלוֹת,
עִם כָּל הַנְּרֵד הֵנָּה הַמְחַרֵּד.
יְלָדוֹת שֶׁל יְהוּד. מְדִינָה לֹא בְּרוּרָה.

El lugar que dejes

El lugar que dejes por un momento,
por razones de supervivencia,
no quedará como era.

A tus pies correteará el viejo perro, rabón y con una pata menos,
desde lejos irrumpirá el llanto del bebé asfixiado por el humo de la estufa.

Ante tus ojos será descuartizada la aburrida mujer
en doce trozos ensartados en pinchos y comidos ante tus ojos,
goteando aceite y un perfume conocido.

Tus fatigados caballos cruzarán un mar rojo con el agua al vientre.

El lugar que dejes por un momento,
no quedará como.

המקום שתעזוב

המקום שתעזוב אותו לזמן-מה,

לצורך השדרות,

הוא לא ישאר כמו.

לרגליך יתרוצץ הכלב הזקן, קצוץ רגל וזנב,

מרחוק יבקע בכיו של התינוק שגחנק בעשן התנור.

לעיניך תנתח האשה המשעממת לשנים עשר נתחים

שישחלו על שפודי הברברים ויאכלו לעיניך

נוטפי שמן ובשם מבר.

סוסיך המתשים יחצו עד בטנם ים אדם.

המקום שתעזוב אותו לזמן-מה

הוא לא ישאר כמו.

Goma de mascar

Nadie vio lo que me ocurrió con una niña árabe
en el verano de 1948, junto a la alambrada en Jaffa.
Las gentes transportaban pianos y alfombras ajenos,
hervían agua para beber.
Otros marchaban con los brazos en alto.
No fue un sueño. Tengo la boca reseca y el agua aún hierve,
y entonces a través de la cerca le sugiero con gestos
trocar su goma de mascar de boca mojada a boca seca
por mi rebanada con manteca salada de los paquetes llegados de Norteamérica.
Yo la miro y ella a mí, mascamos, no sonreímos.
Moscas que comieron pus de sus ojos se posan en los míos.
El agua hervida ya se ha entibiado.
Eso ocurrió en julio del 48,
cuando evacuaban a grandes y chicos desde el sur a Jaffa
y a ambos lado de la alambrada marchaban refugiados de todo el mundo.

מסטיק

איש לא ראה מה שעשיתי בינתיים ליד הגדר.
אנשים עסקו בהובלת פסנתרים ושטיחים
לא להם, בהרתמת מי השתיה.
אנשים אחרים הלכו עם ידים למעלה.
זה לא היה חלום. כל-כך יבש לי בפה
ומי השתיה עוד רותחים
ובכן מבעד לגדר אני עושה מסחר בשפת ידים:
מסטיק מפה רטב לפה יבש תמורת פרוסה
עם חמאה מלוחה מהחבילות שבאו מאמריקה.
אני מביטה בה והיא בי, לועסות, לא מתכונת.
זבובים שאכלו מגלה מעיניה מתישבים על עיני.
מי השתיה שרתחו כבר פושרים.
ככה זה היה ביולי 1948
כשפנו את הנשים והילדים מהדרום ליפו הכבושה
ומשני עברי הגדר הסתובבו פליטים מפל העולם.

Diálogo

En esta angosta cama
junto a la agrietada pared de adobe
llena de arañas y lagartos
si me doy vuelta caigo al mar.

En este duro y angosto lecho
¿has venido a poseerme, *ya habibi*
o a estrellar mi cabeza
y la de mis niños contra la pared?

¡Esta cama es mía!
Cómo no te diste cuenta,
mosca brillante y cruel.

No necesito tus cantos.
Necesito un sitio en la cama
de mis padres.

Viniste a dormir aquí por error.
¡No es tuyo el velo de la novia!
¿Por qué rompiste mis redes?

דיאלוג

במטה הצרה הזאת
ליד קיר חמר מלא שקצרויות
מחלות לעכבישים ושממיות
אם אתהפך אפל לים.

במטה הצרה והקשה הזאת
האם באת לדעת אותי, יא חביבי,
או לנפץ את ראשי
ואת ראש עוללי אל הכתל?

המטה הזאת היא שלי!
איך לא הרגשת זאת מזמן,
זבוכה מבריקה, אכזרית.

אינני זקוק לשיריך.
לי נחוץ המקום במטה
של הורי.

בטעות באת לישן כאן.

הנומת הכלה לא שלך היא!
למה קרעת את קורי?

Una vieja canción y doce reflexiones sobre una paloma

Una paloma salvaje abre su pico en el siroco
junto a los residuos de carne que dejó el perro.
Picotea, picotea con las hormigas
como un halcón más.

1.

Eras un encanto
cuando tenías pestañas temblorosas
y un cuello delicado
toda tú bañada en plata
pura.

2.

¿Has sido más que nada un ángel?
Es cómodo
agitar así
la somnolienta mano
shalom, paz.
¿Por qué quisiste salir por la ventana?
¿Querías traer a casa una condecoración?
¿Te atrajo el azulado desierto
semejante a la pureza?
¿Quisiste desmayarte de absoluto?

3.

Tu piel es demasiado blanca.
El sol de Jerusalén
te acariciará el día entero.
No podrás dormir una semana
por las quemaduras.

4.

De dos en dos salieron del arca
parpadeando.
No comenzaron enseguida a depredar.

5.

Has demostrado que el diluvio no destruyó
las raíces de olivo.
Más profunda en la tierra está la raíz del mal.
¿En qué viña ponzoñosa haces el amor?
¿Y sobre qué construyes?

6.

Construir un nido
proteger a los pichones
del búho
del águila

del viento en el árbol
del rayo
de la abeja
del mal de ojo
de la peste
de la plaga de primogénitos
de la muerte en guerra
de otras palomas
de sus hermanos pichones
y de sí mismos.

7.

Y la tierra está llena de hormigas
negras, blancas, que escriben,
algunas vuelan, otras hacen hormigueros.
Entra, extenderán sobre ti sus alas,
participaras de su mordaz plática
encontrarás una familia.

8.

Cuenta cuántos te han quedado en casa.
Aprende a aullar.
Querrás vengarte.
Tu garganta se fortalecerá y endurecerá.
Tu voz se hará grave.

9.

Decían que conservó la imagen de paloma
incluso en la sala de emergencias, pese a
las radiaciones, las agujas y todo lo demás.
Otros contaban sobre sus alaridos
precisamente después del tratamiento.

10.

¡Sal ya de ti misma, paloma consentida!
Sé original y lacerante.
¡Baila al nuevo ritmo!
¡Únete a una fuerza de consuelo!
Señala con la cabeza hacia la pared
así,
te han enseñado a confiar sólo en la locura.

11.

Y ahora enciende el televisor:
mujeres de todo el mundo te condenan
gritan a coro *arabiyeh falastin*.
Son más jóvenes y más nobles de espíritu que tú.
Allí estás tú, como en un espejo parlante,
hablando sobre paz y amor con voz ronca
picoteando, cacareando, halcón entre halcones.

12.

Cuándo me senté en las cálidas escaleras al viento,
el aire estaba lleno de semillas de diente de león,
el perro yacía junto a mí satisfecho de caricias,
y una paloma salvaje, con el pico abierto,
empujaba el plato de lata
muy cerca de mí.

שיר יִשָּׁן ו-12 הָרְהוּרִים עַל יוֹנָה

יוֹנָה פְּרוּעָה, פְּעוּרַת מְקוֹר, בְּיוֹם שָׂרָב,
לֵיד שִׁירֵי הַבָּשָׂר שֶׁהוֹתִיר הַכֶּלֶב.
מְנַקֶּרֶת, מְקַרְקֶרֶת, עִם נְמָלִים
נֹצֵה כְּאֶחָד הַנְּצִיִּים.

1

הָיִית מְקֹסִימָה
כְּשֶׁהָיָו לָךְ רִיסִים רוֹטְטִים
וְצוֹאֵר עָג
וְכֵלֶךְ נְחִפִית בְּכֹסֶף
תָּמִים.

2

הָיִית מְעַקְרֶךְ מְלֶאֶךְ?
נַח כָּךְ
בְּיָד חוֹלְמָת
לְהַפְרִיחַ
שְׁלוֹם שְׁלוֹם.
לְמָה רְצִית אֶת לְצִאת מֵהַצְהָר?
רְצִית לְהַבִּיא הַבֵּיתָה עֵטוֹר?
מְשֻׁכָּה אוֹתָךְ הַשְּׂמָמָה הַכְּחֻלְחָלָה
שֶׁנִּרְאָתָה כְּמוֹ טֶהָר?
הַתְּחַשֵּׁק לָךְ לְהַתְעַלֵּף מִמְּחֻלְטוֹת?

3

עוֹרֵךְ לְכֵן מְדִי.
הַשְּׁמֵשׁ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם
תִּלְטֹף אוֹתָךְ יוֹם שָׁלֵם.
שָׁבוּעַ לֹא תוּכְלִי לִישֵׁן מִהַכְּוִיּוֹת.

4

שָׁנִים שָׁנִים יֵצְאוּ מִן הַתְּבִיחַ
מִמְצָמְצִים.
לֹא מִיָּד הַתְּחִילוּ לְטֹרֵף.

5

הוֹכַחְתָּ שֶׁהַמְּבוּל לֹא חִסַּל אֶת שְׂרָשֵׁי הַיְּזִיתִים.
עֵמֶק יוֹתֵר בְּאֲדָמָה הַזֹּאת שְׂרָשׁ הָרֶע.
עַל אֵיזֶה תְּפִיחַ סְדוּם אַתָּה עוֹשֶׂה אֶהְבֶּה?
עַל מָה אַתָּה בּוֹנֵה?

6

לְבָנוֹת קָן
לְשֹׁמֵר עַל הַגּוֹזְלִים
מֵאֵח
מֵבִיץ
מֵרוּחַ בְּעֵץ
מֵהַבְּרָק
מֵהַדְּבֹרָה
מֵעֵיץ-הָרֶע
מִמְגֵּפָה
מִמַּכַּת בְּכוֹרוֹת
מִמְּוֹת בְּמִלְחָמָה
מִיּוֹנִים אַחֲרוֹת
מֵאַחֲיֵיהֶם הַגּוֹזְלִים
וּמֵעֲצָמָם.

7

וְהָאֶרֶץ מְלֵאָה נְמָלִים
שְׁחֹרוֹת, לְבָנוֹת וְכוֹתְבוֹת,
מִהֵן מְעוֹפְפוֹת וּמִהֵן בּוֹנוֹת קָנִים.
הַכְּנָסִי, יִפְרְשׂוּ עֲלֶיךָ כְּנָף,
לְהַשְׁתַּתֵּף בְּשִׁיחָתְךָ הָעוֹקְצָנִית
לְמִצָּא מִשְׁפָּחָה.

8

תִּסְפְּרֵי כַּמָּה נִשְׁאָרוּ לְךָ בְּבֵית.

תלמדי לצרחה.
תרצי לנקם.
גרונך? תחזק ויתקשח.
קולך? תעבה.

9

ספרו ששמרה על הופעה יוגית
גם בחדר המיון, למרות
ההקננות, התדירות וכל זה.
אחרים ספרו על שאגות
דוקא כשהטפול נגמר.

10

תצאי כבר מעצמך, יונה מפנקת!
תהיי מקורית דוקרת.
תרקדי בקצב החדש!
תתלכדי עם פח מנחם!
תצביעי עם הראש אל הקיר
כך
למדו אותך לסמוך רק על הטרוף.

11

ועכשו תפתחי את הטלויזיה:
נשים מכל העולם מגנות אותך
צועקות "ערביה פלסתין" בלהקה.
הן צעירות ויפות-נפש ממך.
את שם, כמו במראה דוברת,
נואמת על שלום ואהבה בקול צרוד
מנקרת, מקרקרת, נצה כאחד הנצים.

12

מתי ישבתי על המדרגות הקמימות ברוח,
האור היה מלא זרעוני סביונים,
הקלב רובץ לצדי שבע ומלטף,
יונה פרועה, פעורת מקור
מזיזה במקורה את צלחת הפח
קרובה אלי מאד.

Muéstrame

Muéstrame otra vez esas fotos
de gente en un coche cerrado.
Tengo que estar preparada.
Muéstrame los ojos del niño
que contempla la cara destrozada de su hermano.
No ocultes la pila de cadáveres abrasados.
Tengo que estar preparada.
No en sueños, no antes de dormir,
como si hubiera muerto con mi hermano en aquella guerra,
noche a noche vomito mis entrañas hacia afuera,
los gusanos las cosquillean
y mi voz se paraliza.
Muéstrame despierta, en la televisión,
cómo un padre dice “salta por la ventana y corre”.
Cómo un hombre aferró el revólver del enemigo.
Muéstramelo otra vez.
Tengo que estar preparada.

הראאה לי

הראאה לי שוב אותן התמונות
של אנשים במכונית סגורה.
אני צריכה להיות מוכנה.
עינים של ילד מתבונן בפנים מרסקות של אחיו הראה לי.
אל תכסה ערמת גויות חרוכות.
אני צריכה להיות מוכנה.
לא בחלומות, לא לפני השנה,
כמו שהייתי נהרגת עם אחי במלחמה ההיא,
לילה לילה קרבי מוקאים מבטני
רמשים מדגדגים בהם
וקולי משתק.
הראאה לי בהקיץ, בטלויזיה,
איך אומר אב קפצי מהחלון ורוצי.
איך אדם אקדח אויב אחז.
הראאה לי את זה שוב.
אני צריכה להיות מוכנה.

La cabra

Sobre el mostrador de una carnicería en el barrio oriental
había una cabeza, no muy grande,
un poco enrulada,
de una cabra negra
de esas que trepan con tobillos delgados
por las laderas de piedra del desierto.
Tenía el ojo abierto
y sobre todo
cansado.
Tenía el ojo abierto
y cansado
hasta el alma.
Tenía el ojo abierto
y en él un mundo
de matarifes.

הַעֵז

עַל הַסַּפֶּסֶל בְּאַטְלִיז בְּעִיר הַמְזֻרְחִית
יָשָׁב רֹאשׁ לֹא גָדוֹל, מְתַלְתֵּל קֶצֶת,
שֶׁל עֵז שְׁחֹרָה אַחַת
מֵאלוֹ שְׁמֵק־פְּצוֹת אֶצְלָם בְּקַרְסֵלִים דְּקִים
עַל קִירוֹת הָאֶבֶן שֶׁל הַמְדְּבָר.
הָעֵינַי שְׁלָהּ הִיטָה פְּקוּחָהּ
וּבְעֶקֶר
עִיפָה.
הָעֵינַי שְׁלָהּ הִיטָה פְּקוּחָהּ
וְעִיפָת
נִפְשׁ.
הָעֵינַי שְׁלָהּ הִיטָה פְּקוּחָהּ
וּבָהּ הָעוֹלָם
שֶׁל הוֹרְגִים.

עַל הַמְדְּרֹכָה עָמַד גָּדִי.
וְהָעֵז – הָאֵם הִיטָה שָׁם
אוֹ לֹא הִיטָהּ.

Los chacales

Cuando de día y de noche mamamos
sirenas de vehículos no identificados
volando por la carretera hacia cualquier parte, qué podemos hacer
ante ese ulular incesante

Cuando afuera se vuelve a oír el aullido
de nuestra despeinada vecina la loca
que corre gritando por la calle y su voz
nos inyecta por dentro un terror compartido

Cuando nuestra mente se espanta como la gallina
arrebataada del corral en medio del sueño
que aletea impotente
el pico abierto y rígido,

entonces los chacales de nuestra infancia vuelven a rondar
las delgadas persianas de la vieja barraca
con veneno palúdico, con ira rebosante
con aullidos de yermo y destrucción.

התנים

כְּשֶׁבִּיּוֹם וּבְלֵילָה אֲנַחְנוּ יוֹנְקִים
צְפִירוֹת שֶׁל כָּלִי רֶכֶב בְּלֵתִי-מְזֵהִים
טָסִים עַל הַכְּבִּישׁ בְּלִי כּוּזָן, אֵין אוֹנִים,
בְּקוֹלוֹת יְבָבָה עוֹלִים וְיוֹרְדִים

כְּשֶׁבַּחוּץ שׁוֹב נִשְׁמַעַת אוֹתָהּ יְלָה
שֶׁל שְׁכֵנֵתָנוּ פְּרוּעַת הַשָּׁעַר, הַמְטָרְפָּת
שֶׁרָצָה צוֹרַחַת בְּרַחוּב וְקוֹלָהּ
בְּתוֹכָנוּ מְזַרֵיק בְּהֵלָה מְשִׁתְּפָת

כְּשֶׁמַּחְנוּ נִבְהֵל כְּמוֹ עֵינֵי תְּרַנְגֵּלֶת
שֶׁבְּאֲמָצַע נִמְנוֹם נַחֲטָפָה מֵהַלוּל
וְהִיא מְפַרְפֶּרֶת בְּחֶסֶר יְכֹלֶת
פּוֹעֶרֶת מְקוֹר מְשִׁתֵּק מִבְּלוּל

אֲזוּ תִנֵּי יְלָדוֹתָנוּ חוֹזְרִים לְהַקִּיף
אֶת תְּרִיסוֹ הַדְּקִים שֶׁל הַצָּרִיף הַיָּשָׁן
בְּרַעַל קְדַחַת, בְּזַעַם מְצִיף
בִּילָלוֹת שֶׁל שְׁמָמָה וְחֶרֶבָן.

Negociación

En el toma y daca, por favor,
un poco de daca. Esa es la noble tarea
que ocupó a Mahoma en el séptimo cielo
bajo la escéptica sonrisa de Musa:
“Ellos no lo aceptarán. Aprende de mi experiencia”.
Y cuenta la leyenda de la Roca que así,
calculando cinco menos cinco menos cinco,
nació y se consagró el profeta Mahoma.

El patriarca Abraham fue el negociador por excelencia.
El no se quemó la lengua con brasas
ni comió tortas de estiércol. No fue crucificado
ni caminó sobre las aguas. Se ocupaba de calcular
cinco menos cinco menos cinco
intentando preservar lo que hay.

La negociación, oh la negociación,
maneja soberano tu mundo.
Enséñale al alma a regatear.
No te detengas en los verdes números grabados en los brazos
cargados de paquetes cuando acancemos por los tristes puentes,
los puentes de la sangre entre los milenios.

בְּמִשָּׁא וּמִתָּן

בְּמִשָּׁא וּמִתָּן, אָנָּא, בְּכָל זֹאת
בְּקִצָּת מִתָּן. זֹאת הַפְּעֵלָה הָאֲצִילִית
שָׁבָה עִסַק מִחֲמַד בְּרִיקֵעַ הַשְּׂבִיעִי
מִלֵּוּהַ בְּחִיוֹף סִפְקָנִי שֶׁל מוֹסָה:
“הֵם לֹא יַעֲמְדוּ בְּזֶה. לְמַד מִנְסִיוֹנִי.”
וּמִסְפֵּרֵת אֲגֵדֶת הַמַּעֲרָאג' שְׂכָף,
בְּחִשׁוּבֵי חֲמֵשׁ פְּחוֹת חֲמֵשׁ פְּחוֹת חֲמֵשׁ
מִחֲמַד הַנְּבִיא נוֹלָד וְהִתְקַדֵּשׁ.

אֲבָרְהָם אֲבִינוּ הָיָה אָבִי הַמְתַּמְקָחִים.
הוּא לֹא צָרַב אֶת לְשׁוֹנוֹ בְּגִחְלִים
וְלֹא אָכַל עוֹגוֹת צוּאָה. הוּא לֹא נִצְלַב
וְלֹא הִלָּךְ עַל מַיִם. בְּחִשׁוּבֵים הָיָה עוֹסֵק
חֲמֵשׁ פְּחוֹת חֲמֵשׁ פְּחוֹת חֲמֵשׁ
כְּשֶׁנִּסָּה לְשָׁמֵר עַל מַה שְׂיִישׁ.

וּבְכֵן מִשָּׁא וּמִתָּן, הִזָּה בְּמִשָּׁא וּמִתָּן
נִהְלֵ אֶת עוֹלָמְךָ, רַבּוֹן,
לְמַד אֶת הַנְּשִׁמָּה לְהִתְמַקֵּחַ.

אל תדקדק בספרות הירקות החתומות על הזרועות
נושאות הפקלאות, שעה שנתנהל על הגשרים העצובים,
גשרי הדם, שבין האלף השני והשלישי לספירתם.

Paloma

Cuando se oiga desde las montañas la señal de la tregua
volaré desde la ventana del arca
para posarme en la copa del primer algarrobo.
Su fragancia viril apartará de mí por un momento
la historia de nidos destruidos
y pichones destrozados.

יונה

כְּאֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִן הַהָרִים צְפִירַת הַפּוֹנֵה
אֶפְרַח מִן הַצֵּהָר
לְנַחַת עַל צִמְרַת הַחֲרוֹב הָרֵאשׁוֹן.
רֵיחַ זְכוֹרוֹתוֹ יִפְרִיחַ מִמְּנֵי לְשָׁעָה קְלָה
תּוֹלְדוֹת קָנִים הָרוֹסִים וְגוֹזְלִים מְנַפְצִים.

Confesión

Traicioné al árbol que soportó mi primera cuna.
Abandoné el estrecho río y desdeñé su caudal,
arranqué las negras conchas
que conocen el dulzor de las aguas.
Borré bien las montañas de azulina sombra,
cuánto olvidé
su lejana melodía olorosa a azucenas y toronjil silvestre.
Descreí de la Piedra Superior.
Traicioné al basalto
y él sigue rodando, rodando.

יהוי

בגדתי בעץ שנשא את העריסה הראשונה.
נטשתי את הנהר הצר, בגאווה הסתוללתתי.
תלשתי את הצדפות השחרות
המבינות במתיקות המים.
מחקתי מאד את ההרים כחלחלי הצללים, מה
שכחתי
את זמרתם הרחקה עם ריח חרציות ושמיר הבר.
כחשתי באבן העליונה.
בגדתי בבזלת
והיא מתגלגלת ומתגלגלת.

Subió el nivel del Tiberíades

Subió el nivel de aguas del lago Tiberíades
y sigue subiendo y llena y remedia
la carencia acumulada allí durante años
que mataba los peces y a todo ser viviente sobre la tierra.
aplastaba la música del arpa azul
amargaba nuestras savias.

¡Subió el nivel del Tiberíades!
Quise gritar para que todos lo oigan
pero vi que era imposible transmitirlo por e-mail al extranjero
en algún otro idioma.

Subió el nivel de aguas de nuestro Tiberíades.
Llovió mucha lluvia nuestra
lluvia cuya lengua madre es el hebreo.

¿Cuándo os bañásteis por primera vez en el lago?
Yo a los cinco años, desnuda de cuerpo y alma,
el pedregullo liso y duro
aún impide a mis vacilantes pies
hallar estabilidad.

A la luz de una luna amarilla cual flor de cactus
nadábamos relajados en las aguas de nuestros amores
tras un forzado día de trabajo sudoroso.

Mirábamos incrédulos
la transparencia de las alturas del Golán –
reparadores velos violáceos y rosados.

Y después desde un coche veloz en la montaña
su fulgor se alejaba, innecesario.

Durante años agonizó ante nuestra vista
como niña adolescente
resistiéndose a vivir por nosotros,
padres ausentes.

Y de repente este año
su rostro se va rellenando.
Antiguo párpado
de nuestra pupila
húmeda hoy de alegría.

El lago Tiberíades tiene forma de arpa, de donde deriva su nombre hebreo Kineret.

עֲלֵה מִפְּלֵס הַכִּנֶּרֶת

עֲלֵה מִפְּלֵס הַכְּנָרַת
וְהוּא מִמְּשִׁיךְ וְעוֹלָה וּמְמַלֵּא וּמְנַחֵם
אֶת הַחֶסֶד שֶׁהָיָה מְצַטְבֵּר שָׁם בְּמִשְׁךְ שָׁנִים
וְהָיָה מִמִּית אֶת הַדְּגָה וְאֶת כָּל חַי הָאָרֶץ
מוֹעֵד אֶת נְגִינַת הַכְּנֹר הַכָּחֵל
מְמַרְר אֶת לַחֲוֹתֵינוּ.

עֲלֵה מִפְּלֵס הַכְּנָרַת !
רְצִיתִי לְצַעֵק, לְסַפֵּר שִׁישְׁמְעוּ כָּלֵם
וְרֵאִיתִי שְׂאִי-אֶפְשֶׁר בְּאִימִיל לְחוֹ"ל
וְלֹא בְּשׁוֹם שְׁפָה אַחֲרָת.

עֲלֵה מִפְּלֵס הַכְּנָרַת שְׁלָנוּ.
יֵרֵד הַמֶּזֶן הַגָּשָׁם שְׁלָנוּ
גָּשָׁם שֶׁשֶּׁפֶת אִמּוֹ הִיא עֵבְרִית.

מִתִּי לְרֵאשׁוֹנָה רַחֲצוּתֵם בַּכְּנָרַת ?
אֲנִי בְּגִיל חֶמֶשׁ, חֲשׂוֹפֵת גּוֹף וְנִפְשׁ,
חֲלוּקֵי אֲבָנִים חֲלֻקוֹת וְקִשׁוֹת
עֲרִיז מְכַשִּׁילוֹת אֶת כַּפּוֹת רִגְלֵי
הַמְּגִשְׁשׁוֹת לְמִצָּא יְצִיבוֹת.

לְאוֹר יֵרַח צָהָב כְּפָרַח צָבָר
שְׁחִינּוּ לְרוֹחָה בְּמִימֵי אֶהְבוֹתֵינוּ
אֲחֵרֵי יוֹם עֲבוֹדָה מְגִיִּס נוֹטֵף זְעָה.

בְּשִׁקִּיפּוֹת שֶׁל הָרִי הַגּוֹלָן -
צְעִיפֵי אַחֲלָמָה סְגֻלִּים-וְרִדְרִידִים -
הַבְּטָנוּ וְלֹא הָאֲמַנוּ.

וְאַחַר מְרַכֵּב דוֹהַר עַל הַהָר
חִיקָה הַזוֹהַר הַתְּרַחֵק, מִיָּתֵר.

שָׁנִים גְּסָסָה לְעֵינֵינוּ
כְּמוֹ יְלֻדָה מִתְּבַגְּרַת
מְמַאֲנֵת לַחַיּוֹת בְּגֻלְלָנוּ,
הוֹרִים נְעֻדְרִים.

וְהֵנָּה הַשָּׁנָה
פְּגִיחַ הוֹלְכִים וּמְלֵאִים.
שְׁמוּרָה נוֹשָׁנָה

בבת עין שלנו
היום לכה משמחה.

Canción de primavera

Esta es nuestra primavera,
entre siroco y ruidosa lluvia,
y el sol, como una tapa de lata de conservas
brilla chato,
sudoroso y con acné.

Esta es nuestra primavera,
arroja montones de ropa al suelo,
sopla nubes de polvo y pájaros migratorios,
muerde subrepticamente en carne viva,
cierra de un portazo y desaparece.

שיר אביב

זֶה הָאָבִיב שְׁלָנוּ
מְחַלֵּף רוּחוֹת חֲמָסִין בְּמִלְקוֹשׁ צִעְקוֹנִי
וְשֹׁמֵשׁ כְּמַכְסָּה שֶׁל פְּחִית שְׁמוּרִים
מְתַנּוֹצְצֵת שְׁטוּחָה,
מְזִלָּה זַעַה וּפְצָעֵי בְּגָרוֹת.

זֶה הָאָבִיב שְׁלָנוּ
מְשָׂאֵר עֲרֵמוֹת שֶׁל מְלִבוּשִׁים עַל הָרֵצְפָה
נוֹשֵׂף עֲנָנֵי אָבֶק וְצִפְרֵי נוֹד
חוֹטֵף נְגִיסָה מִהַבְּשָׁר הַחַי
טוֹרֵק אֶת הַדֵּלֶת וְנֹעֵלִם.

El tiempo

¡El tiempo! El tiempo que te lleva entender
que eso sucedió.
Que no hay, que no está, que estuvo y ya no está.
¡Está muerto, muerto! Y no resucitará.
No reaparecerá por descuido.
No retornará de improviso.
Tiempo de veneno
por dentro y por fuera.
Tiempo de venganza. De odio.
Tiempo de incendiarlo todo
por dentro y por fuera.
Tiempo de morir todo el tiempo.
Tiempo en que todo se vuelve piedra
grande, gris, sospechosa, asechante.

Tiempo de ser ciego a las diferencias
entre los matices del rosado,
tiempo de ser sordo al aullido del gatito callejero
y al gemido del pichón agonizante.

Tiempo en que hace falta sobrevivir.
Con los dientes. Con las uñas.
Tiempo del grito acallado. Tiempo de sangre.

¿Cuánto, un año? ¿Diez? ¿Cien? ¿Mil?
A mí me llevó treinta.
La segunda vez sólo diez.
Después comencé a vivir,
a amar, a escuchar.

הזמן

הזמן ! הזמן שלוקח לך להבין
שזה קרה.
שאינן. אבוד. היה, אבל עכשו איננו.
מת, מת ! ולא יקום לתחייה.
לא יופיע בהסח הדעת.
לא ישוב במפתיע.
הזמן של הרעל
בפנים והחוצה.
הזמן של לנקם. של לשנא.
הזמן של לשרף את הכל
בפנים והחוצה.
הזמן של למות כל הזמן.

הזמן שהפל נהיה אבן
גדולה, אפרה, חשודה, זוממת.

זמן הערוץ להבדלים
בין גוני הנרד,
זמן החרשות לבכי של חתלתול אשפתות
ולצריחה של גוזל עורב מתצלף.

זמן ההחלטה לשרד.
עם השנים. עם הצפרנים.
זמן הצעקה שהשתתקה. זמן הדם.

כמה – שנה? עשר? מאה? אלף?
לי זה לקח שלשים.
בפעם השניה רק עשר.
אחר כך התחלתי לחיות,
לאהב, להקשיב.

QUE SUS LABIOS

Que sus labios

Que labios de varón fueran tan suaves
como el tralúcido vientre de un pichón caído
fue lo que me llenó de espanto
cuando un muchacho me besó por primera vez.

Permíteme hoy, antigua amiga,
alabar la belleza del cuello del cisne
y acariciar su gozoso orgullo.

No me impidas elogiar la fugitiva suavidad
que florece escondida
en el gesto del hombre
que aferra la rama de almendro.

שִׁשְׁפָּתָיו

שִׁשְׁפָּתָיו שֶׁל הַגָּבֵר פֶּה רַכְּרוּכוֹת הֵן
כְּמוֹ בֶטֶן שְׁקוּפָה שֶׁל גּוֹזֵל זְרוּק
זֶה הָיָה הַדָּבָר שֶׁהִחְרִידָנִי
עַתָּה נֵעֵר לְרֵאשׁוֹנָה נֶשֶׁק לִי.

הָרָשִׁי לִי הַיּוֹם, יְדִידָתִי הָעֵתִיקָה,
לְשִׁבַח אֶת יָפְיוֹ שֶׁל צִוָּאר הַבְּרָבוּר
לְלִטֵף אֶת זְאֵנָתוֹ הַמְתַעֲנֶנֶת.
אֵל תִּפְרִיעֵנִי לְהִלָּל אֶת הַרֶךְ הַבוֹרֵחַ
הַפוֹרֵחַ בְּמִסְתָּרִים בְּתִכּוּנָתוֹ שֶׁל הַגָּבֵר
אוֹחֵז מִטָּה הַשֶּׁקֶד.

Cuando me quedo sola

Cuando me quedo sola me siento exhausta y quiero morir,
arrojarme en el edredón de la oscuridad
hundirme en él como un submarino despedazado
y cerrarme a dormir.

Cuando me quedo sola mis fuerzas se derraman
por todos los orificios de mi cuerpo y caen a tierra,
me ahuecan, vaciada, aterrada,
me lleva un viento implacable, como una pelusa.

Cuando me quedo sola me quedo sin yo,
tengo sólo un no hay esto
y un no hay aquello ni lo otro,
todas las ausencias sobre mí como una piedra.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאַרְת לְבַד

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאַרְת לְבַד אֲנִי מְצוּצָה וְרוּצָה לְמוֹת,
לְהִתְעַטֵּף בְּנוֹצוֹת הַפּוֹךְ שֶׁל הַחֹשֶׁכָה
לְשִׁקֵעַ בָּהּ כְּמוֹ צוּלְלֵת רְצוּצָה
וְלַעְצֵם אֶת עֲצָמֵי בְּשָׁנָה.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאַרְת לְבַד כַּחוֹתִי נוֹזְלִים
מְכַל פְּתַחֵי גּוּפֵי אֵל הָאֲדָמָה
אוֹזְלִים אוֹתִי חִלּוּלָה, מְבַהֵלָה,
נִשְׁאֵת בְּרוּחַ רְשָׁעָה כְּמוֹץ.

כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאַרְת לְבַד אֵין לִי אֲנִי
בְּכֹל, יֵשׁ לִי רַק אֵין זֶה
וְאֵין הַהוּא וְאֵהָה
וְכֹל אֶחָד אֶבֶן עָלַי.

Pruébalo

Pruébalo. Redímeme de la ignorancia de la verdad,
buena o mala. Demuéstrame que tu amor es confiable

como las superficies idénticas de dos triángulos distintos
como el resultado de un análisis de sangre.

Pruebámelo hoy una vez más
y a la noche también. Y mañana.
Y varias veces por noche, si se puede.

No, no me digas que esta verdad imposible
es un milagro como el maná, que apenas aparece
ya se disuelve.

תוכיח

תוכיח. תגאל אותי מאי-הידיעה של האמת,
יפה או לא-יפה. תראה לי שאהבתך תקפה

כמו השטח השווה של שני משלשים שונים בצורתם
כמו תשובה של מעבדה מבדיקות דם.

תוכיח לי את זה היום עוד פעם
וגם בערב. ומחר.
וכמה פעמים בלילה, אם אפשר.

הוי, אל תאמר שהאמת הבלתי-אפשרית הזאת
היא גם, כמו הפזן, שעם התגלותו
מיד נמס.

Aljibe

Soy un aljibe emponzoñado,
le dije al ciervo
que dilataba sus narices,
todo en él está contaminado.
Por las piedras fluye veneno.
En el fondo
hay un saco casi impermeable
del que silenciosamente hieden
ropas de muertos.

A lo lejos, en el esplendor del día, las cigüeñas
también se advierten una a otra
de la contaminación.

El aljibe está emponzoñado,
le susurro al ciervo en la noche,
el aljibe está totalmente envenenado.

Y él lame con su lengua azul
y dice: Una estrella.

הבאר

אני באר מרעלת,
אמרתי לאיל
המרהיב את נחיריו,
הכל בה מרעל.
באבנים זורם ארס.
בקרקעית
שקית אטומה כמעט.
חרש בואשים בה
בגדי מתים.

רחוקות, בזהר היום, החסידות
אף הן מזהירות זו את זו
מהזהום.

אכל הבאר מרעלת,
אני לואטת לאיל בליקה,
הבאר מרעלה כלה.

והוא בלשונו הכחלה מלקק
ואומר: כוכב.

Me casaré contigo

Me casaré contigo, hombre sabio
con tu docena de pechos
y un único ojo bueno.
Me casaré contigo, con tu voz
que sabe siempre a dátil
y con tus palmas tendidas para atrapar
en vuelo las nueces de mi cabeza.

Nos encontramos de casualidad bajo el palio nupcial
hace treinta años. Nos fotografiamos
y enseguida nos sentamos a moler especias rojas y amarillas,
a picotearnos mutuamente las crestas.

Ahora que mi corazón está tierno y perfumado
y en mis mejillas se cuecen tortillas
me digo que me casaré contigo
a pesar de que no pediste mi mano como es debido,
y me pongo a bailar.

אִנְשָׁא לְךָ

אִנְשָׁא לְךָ, גֹּבֵר חָכָם
בְּעַל תְּרִיסַר שְׁדִים
וְעֵין אַחַת טוֹבָה.
אִנְשָׁא לְךָ, שְׁקוּלֶךָ
בְּטַעַם הַתְּמָר תְּמִיד
וְכַפּוּתֶיךָ פְּרוֹשׁוֹת לְקַלֵּט
אֶת אֲגוּזֵי רֵאשִׁי בְּמַעוֹפָם.

בְּמִקְרָה נִפְגַּשְׁנוּ מִתַּחַת לַחֲפָה
לְפָנַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה. הֵצַטְלָמְנוּ
וּמִיָּד הִתְיַשְׁבְּנוּ, מוֹכְנִים
לְכַתֵּשׁ תְּבַלִּינִים צְהָבִים וְאֲדָמִים,
לְנַקֵּר זֶה לְזוֹ אֶת הַפְּרַבְלָת.

עֲכָשׁוּ בְּשִׁלְבֵי רֶךְ וְרִיחָנִי
וּבְלִחְנֵי מִתַּחַמְמוֹת שְׁקִשׁוּקוֹת
אוֹמְרַת אֲנִי בְּלִבִּי שְׁאִנְשָׁא לְךָ
אֵף עַל פִּי שְׁלֵא בְּקִשְׁתָּ אֶת יָדִי כִּיאוֹת,
וּמִתְחִילָה לְרַקֵּד.

Pediré tu mano

Pediré tu mano
hombre encantador
cuyos miembros todos
se han fraguado en néctar.
¿Querrás ser mi hombre?

Diez días
aguardaré paciente tu respuesta
diez días
sin comer ni beber
diez días
postrada en el rellano de la escalera
aunque me golpeen los vecinos
con una manguera.

Entonces probaré suerte
con otro hombre
con miembros forrados en seda.
¿Querrás ser mi hombre?

אַבְקֵשׁ אֶת יָדְךָ

אַבְקֵשׁ אֶת יָדְךָ
גָּבֵר חֲמוּדוֹת
שָׁכַל אֵיבָרָיו
יִצְוֶקִי צוֹף.
תִּרְצֶה לְהִיּוֹת לִי לְאִישׁ?

עֲשֶׂה יָמִים
אַחֲכָה בְּנִימוֹס לְתִשׁוּבָתְךָ
עֲשֶׂה יָמִים
לֹא אֲכַל וְלֹא אֲשָׁתָה
עֲשֶׂה יָמִים
אַרְבֵּץ בְּחֹדֶר הַמְדֻרְגוֹת
אִם גַּם יִכּוֹנֵי הַשְּׂכָנִים
בְּצַנּוֹר גּוּמִי.

אוּ אֲזִ אֲנֹסָה אֶת מְדוּלִי
אֲצַל גָּבֵר אַחֵר
שָׁאֵיבָרָיו נְסוּכֵי מָשִׁי.
תִּרְצֶה לְהִיּוֹת לִי לְאִישׁ?

El hombre tierno

El hombre tierno se dirigió a mí al menguar la luz
sus palmas manaban aguas suplicantes
su boca sellada con una gran piedra.

Con el lienzo afelpado
arropé sus laxos dedos
entre mis cálidas manos
y él se acercó más y más.

הגבר הרך

הגבר הרך פנה אלי בהחלש עלינו האור
כפות ידיו נוטפות מים מבקשים
פיו סתום באבן גדולה.

כרכתי את האלונטית השעירה
על אצבעותיו הרפואיות
בין שתי ידי המחממות
והוא היה קרב וקרוב.

Al cabo de un año

¿Recuerdas aquel prístino abrevadero?
Había allí un tremor
inocente como el del lomo de un burro
que huele agua.
¿Puedes recordar?
Bebimos sin mover los labios
de la fuente incesante.
Y ya el abrevadero temblaba todo
y no por el frío del desierto
ni por alguna otra razón.
Ni un toro mugió. Ni un burro rebuznó.
Multitud de ciclámenes sorprendían la montaña.
Si no te opones,
quisiera que recordaras.

אַחֲרֵי שָׁנָה

הֲתִזְכֹּר אֶת הָרֵהֶט הַטְּהוֹר?
הֲיָה שָׁם רֵעַד
תָּמִים כְּמוֹ גֵב שֶׁל חֲמוֹר
שֶׁמְרִיחַ מַיִם.
אַתָּה מְסַגֵּל לְזָכֹר?
בְּלִי תְנוּעַת שְׁפָתַיִם שְׁתִּינוּ
מִהַמְבוּעַ הַלֵּא נֶעְצָר.
וְהָרֵהֶט כְּבָר כָּלוּ רֵעַד מְאֹד
וְלֹא מְקַר שֶׁל הַמְדָּבָר
גַּם לֹא מִשׁוֹם חֲשָׁבוֹן אַחֵר.
שׁוֹר לֹא גָעָה. חֲמוֹר לֹא נָעַר.
הַמּוֹן רְקִפּוֹת הִמָּמוּ אֶת הָהָר.
אִם אַתָּה לֹא מִתְנַגֵּד,
הֲיִתִּי רוֹצֵה שְׁתִּזְכֹּר.

Había dicho

Había dicho: no es bueno como hombre,
su cuerpo es grueso y obtuso,
su cabeza es una bloque esférico
como piedra de ballesta.

Y de noche me le acerqué
a sobar su cuerpo solitario
caliente
como roca de basalto en el verano.

אמרתִי

אמרתִי : גֶּבֶר לֹא-טוֹב הוּא,
בֶּן-אָדָם עָבָה וְסָתוּם,
רֹאשׁוֹ כַּדוּר אָבֵן
פּוֹגַע כְּמוֹ בְּלִיִּסְטָרָאָה.

וּבַלַּיְלָה קִרְבִּיתִי אֵלָיו
לְגַפְּךָ אֵת גּוּפוֹ הַבּוֹדֵד,
הַחֵם
כְּמוֹ סֶלַע בַּזָּלֵת בְּקִיץ.

El beso

Como oscuros cálidos dátiles
que de un apretón se desenvainan
a fines del verano
vaciados
en una sola succión
de materia ansiosa
de untuosidad.

הנשיקה

כְּמוֹ תְּמָרִים חֹמִים מִיְּחָמִים
בְּלִחְיָה נִחְלָצִים הַחוּצָה
בְּסוֹף הַקִּיץ
נִמְצָצִים
כְּמוֹ עֲצִימָה גְּמוּרָה
שֶׁל תְּמָרִים כְּמֵהֵם
אֶל דְּבִיקוֹת.

Vibraciones

Tiembla el párpado del bebé que sueña.

La leve trepidación en el lomo de la yegua joven

–terciopelo electrizado–

cuando aguarda al jinete amado.

Las plumas del pavorreal macho que se despliegan de pronto

en espléndida flor y embozan de colores delirantes

tierra y cielo estremecidos por las maracas del deseo.

El temblor de la taza de té.

¡Oh, ven ya, ven!

רעידות

רעד העפעף של התינוק החולם.
הרעדה העדינה שעל גב הסוסה הצעירה -
קטיפה אחוזה מפת חשמל -
כשהיא מחכה לרוכב האהוב עליה.
נוצות הטוס הזכר הנפרשות פתאום
לעגול נאדר, פרח המכסה בצבעיו המשגועים
שמים וארץ משקשקים יחדו ברעשני תשוקה.
הרעד של ספל התה.

Chorro de leche

Un ardiente chorro de leche golpea como un rayo los senos de la mujer
que recuerda a su bebé.

Los lomos del hombre se cargan de coloridos fuegos de artificio
cuando piensa en su amada.

Ahora se ensombrece el cielo
y deja oír un sordo trueno.
En ti pienso ahora.

זֶרֶם שֶׁל חֵלֶב

זֶרֶם שֶׁל חֵלֶב לוֹהֵט מִכָּה כְּבָרֵק בְּשָׂדֵי הָאִשָּׁה
כְּשֶׁהִיא נֹזֶכֶת בְּתִינוּק שְׁלָהּ.
חֲלָצֵי הַגֶּבֶר נִטְעָנִים בְּזִקְוֹקִים צְבֻעֹנִיִּים
כְּשֶׁהוּא חוֹשֵׁב עַל אֲהוּבָתוֹ.

עֲכָשׁוּ הַשָּׁמַיִם מִתְקַדְרִים
וּמִשְׁמִיעִים רַעַם עָמוּם.
אֲנִי חוֹשֵׁב עָלֶיךָ עֲכָשׁוֹ.

Cuando estás aquí

Cuando estás aquí
peso menos.
Cuando comes conmigo
me saben mejor la frutilla y las palomitas de maíz.
Cuando vienes a mí
Mozart suena en la radio
sin interferencias
y los viernes el peligroso mercado
el mercado que se halla en el centro del mundo
grita ríe bosteza resplandece
como un manto de sol sobre el lago
cuando estás aquí.

כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כְּאֵן

כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כְּאֵן
אֲנִי שׁוֹקֵלֶת פְּחוֹת.
כְּשֶׁאַתָּה אוֹכֵל אֶתִּי
יוֹתֵר טְעִים לִי הַתּוֹת וְהַתִּירָס.
כְּשֶׁאַתָּה בָּא אֶצְלִי
צְלִילֵי מוֹצָרֵט בְּרִדִּי
בְּלִי רְעֵשֵׁי הַפְּרָעוֹת
וּבְיֹם שֵׁשִׁי
הַשּׁוּק שֶׁעֵכָשׁוּ נֶחֱשָׁב מְסֻכָּן
הַשּׁוּק שֶׁנִּמְצָא בְּמֶרְכֵז הָעוֹלָם
צוֹעֵק צוֹחֵק מְפַהֵק בּוֹהֵק
כְּמוֹ יְרִיעַת חֲמָמָה עַל אֲגָם
כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹהָה כְּאֵן.

Hibisco

¡Fascinante hibisco!
Has turbado mi alma
con tus asombrosas dimensiones
con el púrpura intenso, amenazador, hilarante
de tus labios.

Excelso te has erguido frente a mí
aterciopelada columna florida
oscura maravilla desconcertando a la noche.
Sin palabras dijiste:
Dame, dame
lo mío.

Oh hibisco,
has encendido fuego en mí.
¿Qué es tuyo? ¿Qué es mío?
¿Y quiénes los leños para la hoguera?

היביסקוס

היביסקוס מקסים!
התרדת את רוחי
בממדך המדהימים
בארגמן המבהיק, המאים, הצוחק
של שפתותיך.

מפאר נצבת לעמתי
עמוד תפוחת קטיפה
אפל, נפלא, מבלבל את הלילה.
בלי מלים אמרת:
תני לי, תני לי
את שלי.

הוי היביסקוס,
שלחת בי בערה.
מה שלי? מה שלך?
ומי העצים למדורה?

Planta de zarzamoras

Por la noche,
cuando yo inhalo tu aliento agridulce,
tú mi respiración amarga,
crece entre nuestras costillas una planta de zarzamoras, resistente al revoque,
nos alimentamos una al otro con sus frutos salvajes,
los ojos cerrados, dejando
señales de zumo rojo en nuestras frentes.

שיח פֶטֶל

בלילה, כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹאֶפֶת אֶת נְשִׁימוֹתֶיךָ הַחֲמוּצוֹת-מְתוּקוֹת
אֶתְּךָ אֶת נְשִׁימוֹתַי הַמְּרוֹת יוֹגֵק,
צוֹמֵחַ מִבֵּין צְלֻעוֹתַי שִׂיחַ פֶטֶל, עֹמֵד בְּפָנַי פְּסֹלֶת טִיחַ,
פְּרוֹת פְּרָא שְׁלוֹ אֲנִי מְאָכִילִים זֶה לָזוֹ בְּעֵינַיִם עֲצוּמוֹת,
מְשִׁאִירִים סִימְנֵי מִיץ אָדָם עַל מִצְחָנוּ.

En la playa de Tel Aviv

En la playa de Tel Aviv veo
ellos y más ellos,
el rugido de una multitud sin rostro
que se desplaza sobre el angosto malecón.
“Mira”, me dices, “qué lindo,
el agua les lava la cara
y el alma se les yergue al viento.
Fíjate cómo los atrae esa
cubierta oscilante, cómo aspiran
la distancia y la altura”.
Dices y dices, y tú eres
más bello que el mar.
Tus ojos son mucho más vastos.

על שִׁפְתַּת הַיָּם שֶׁל תֵּל-אָבִיב

על שִׁפְתַּת הַיָּם שֶׁל תֵּל-אָבִיב אָנִי רוֹאֶה
הֵם וְעוֹד הֵם.
הַמִּית הַמוֹן חָסַר פְּרָצוֹף
נִגָּרַר עַל הַרְצִיף הַצָּר.
תִּסְתַּכְּלִי, אַתָּה אוֹמֵר, כַּמָּה יָפָה
הַיָּם רוֹחֵץ לָהֶם אֶת הַפְּנִים
וְהַנְּשֻׁמָּה מִתִּישָׁרֵת לָהֶם בְּרוּחַ.
תִּרְגִּישִׁי אִיךָ הֵם נִמְשָׁכִים אֶל הַסַּפּוֹן
הַמִּתְנַדְּנֵד הַזֶּה, מִרְחֲרָחִים
אֶת הַמְּרַחֵק וְאֶת הַגְּבוּהָ,
אַתָּה אוֹמֵר וְאוֹמֵר וְאַתָּה
יָפָה מֵהֵימָּה.
עֵינֶיךָ רַחְבּוֹת בְּהַרְבֵּה.

Un ángel en la playa

Ahora las alas de nuestros pensamientos le pertenecen a un ángel,
y las conversaciones antes de conciliar el sueño o paseando por la playa
y los momentos de plenitud y de vacío
son de aquel ángel de sexualidad atemperada
con quien luchamos días y noches
juramentándonos proezas y transgresiones
con tal de no dejar que nos atrape,
huimos de uno y de otra hasta los confines del infierno
y quemamos nuestros más preciados bienes
hasta convertirnos en polvo y ceniza y fuente de lágrimas
y engendrar lodo. Y nos hundimos en el lodo y nos agitamos
en él hasta amasar una especie de ángel blando,
que apenas se mantiene en pie, sin reconocer el entorno,
como un pato que salió a pasear por la orilla
en un día de cielos descoloridos de mar sin horizonte
henchido de nostalgias de dos picos.

מלאך על החוף

עָקְשׁוּ כַּפַּי הַמְחֻשְׁבוֹת שְׁלֵנוּ שִׁיכוֹת לְמֵלָאךְ אֶחָד
וְהִדְבוּרִים לְפָנַי הַשְּׁנָה אוֹ כְּשִׁמְטִילִים עַל הַחֹף
וְרָגְעֵי הַהִתְמַלְאוֹת וְהַהִתְרוֹקְנוֹת
הֵם שֶׁל אוֹתוֹ מֵלָאךְ בְּעַל מִינִיּוֹת מְתוּנָה
זֶה שְׁנֵלְחֵמְנוּ בּוֹ בְּיָמִים וּבְלֵילוֹת
וְנִשְׁבַּעְנוּ לְבַצֵּעַ גְּבוּרוֹת וְעִבְרוֹת
וּבְלִבְדֵי שְׁלֵא יֵאָחַז בְּנוֹ זֶה
וּבְרַחֲנוּ מִזֶּה וּמִזֶּה עַד לְקִצְוֵי הַגִּיהֶנוֹם
וְשִׁרְפָנוּ אֶת רְכוּשֵׁנוּ הַיָּקָר בְּיוֹתֵר
עַד שְׁנֵהֲיִינוּ לְעַפָּר וְאֶפְרָר וְלִמְקוֹר דְּמָעָה
וְהוֹלְדָנוּ בְּזֶן. וְטַבְעָנוּ בְּבֶן וּפְרָכְסָנוּ בְּבֶן
עַד שְׁנֵלּוֹשׁ מִמֶּנּוּ מִיֵּן מֵלָאךְ רַךְ,
מִתְנַדֵּד עַל רִגְלָיו בְּקִשׁוֹ, לֹא מִפִּיר אֶת הַסְּבִיבָה
כְּמוֹ בְּרוֹז שִׁיִּצָּא לְטִיֵּל עַל הַחֹף
בְּיוֹם שֶׁל שָׁמַיִם בְּלֵי שׁוֹם צָבַע שֶׁל יָם בְּלֵי שׁוֹם אֶפְקָ
מִלֵּא מְחֻשְׁבָה מְתַנַּעֲנַעַת בְּשִׁנֵי מְקוֹרִים.

Al hombre

Estoy sobre ti
siempre
como una negra mariposa
tatuada en el seno izquierdo
de una muchacha ciega.
Bajo tu camisa
aleteo.

אַל הַגֶּבֶר

וְהָרִי אָנִי עֲלֶיךָ
תָּמִיד
כְּמוֹ פְּרַפְרֵי שָׁחַר
מְקַעְקַע עַל הַשָּׁד הַשְּׂמֵאלִי
שֶׁל נְעִירָה עִוְרָת.
מִתַּחַת לְחִלְצָה שְׁלֶךְ
אָנִי מְפַרְפֶּרֶת.

Si logras recordar

Si logras recordar cómo me dabas de comer
mitades de cerezas boca a boca
con la habilidad de un actor de cine
y cómo al cabo de un año te propuse probar
la tibia leche que manaba de mis pechos duros
y cuál fue la expresión de tu rostro cuando lo hiciste
y cómo comiste y elogiaste el primer arroz mal cocido
y el pollo que guisé con sus vísceras el primer otoño
para nuestra cena antes de Yom Kipur
y cómo me compraste con tu primer sueldo
un vestido de gamuza gris y guantes de gamuza violeta
y cómo a escondidas y en cuotas te compré
la bata de lana con el cuello chino
y si logras recordar mi tapado de cuero
y tu pantalón pijama celeste
que tendimos en el jardín del hospital entre los arbustos
la noche en que te visité a escondidas
porque me llamaste para decir que me necesitabas
y yo ya era madre de cuatro hijos
y cómo volviste a casa del ejército en plena noche
y qué feliz y orgullosa estaba yo de que fueses mío
y si logras recordar cómo reclinaste tu cabeza en mi regazo
y cerraste bien los ojos frente al lago que rutilaba entre los árboles
en el banco en la avenida tras firmar aquel contrato
y entendí que ahora eras realmente feliz
y si logras recordar cómo te retuve con todas las fuerzas
que pude reunir en mis débiles brazos
mientras gemías en la bañera con llanto de oso herido
y cómo aferrabas mi hombro y mi preñado vientre en el funeral de mi padre
cuando me había puesto el vestido al revés y no podía dejar de llorar
y me perdonaste heroicamente las mentiras y las actitudes rencorosas
y si logras recordar la espinosa planta de zarzamoras
que se empeñó en crecer pese a que los obreros le echaron cemento,

entonces recuérdame, por favor,
porque tiendo a olvidar cosas últimamente.

אם אתה מצליח לזכור

אם אתה מצליח לזכור איך האכלת אותי
תצאי דבדבונים מפיד
בממחיית של שחקן קולנוע
ואיך לאחר שנה הצעת לי לטעם
מהחלב הפושר שטפטף משדי הקשים

וּמָה הִיְתָה הַבְּעַת פְּנִיךָ בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂהָ
וְאֵיךְ אָכַלְתָּ וְשִׁבַּחְתָּ אֶת הָאֲרֶז הָרֵאשׁוֹן שְׁלֹא בִשְׁל הַיֵּטֵב
וְאֵת הָעוֹף שֶׁבִשְׁל עַל קַרְבִּי בִּסְתוֹ הָרֵאשׁוֹן
כְּשֶׁאֲכַלְנִי אֶת הָאֲרוֹחָה הַמְּפֹסֶקֶת הָרֵאשׁוֹנָה שְׁלִי
וְאֵיךְ קִנִּיתָ לִּי מִהַתְּמַלּוּגִים שֶׁמְלָה מְזַמֵּשׁ אֶפֶר וּכְפֹפּוֹת מְזַמֵּשׁ סֶגֶל
וְאֵיךְ בִּסְתֵר וּבְתִשְׁלוּמִים קִנִּיתִי לְךָ חֲלוּק צָמֵר עִם צְוֹארוֹן סִינִי
וְאִם אַתָּה מְצַלִּיחַ לְזָכֹר אֶת מְעִיל הָעוֹר שְׁלִי
וְאֵת מַכְנָסֵי הַפִּיזִימָה שְׁלִיךְ בְּצַבֵּעַ תְּכַלֵּת
שֶׁפָּרְשָׁנוּ בְּגִנַּת בֵּית הַחֹלִים בֵּין שִׁיחִים לֹא גְבוּהִים
כְּשֶׁהִתְגַּנְּבְתִי לְבַקֵּר אוֹתְךָ בְּלִילָה כִּי צִלְצַלְתָּ שְׁאֲתָה צְרִיף
וּכְבָר הִיְתִי אִמָּא שְׁל אַרְבָּעָה יְלָדִים
וְאֵיךְ חִזַּרְתָּ הַבִּיתָה מִהַמְּלוֹאִים בְּאִמְצַע הַלִּילָה
וּכְמָה מְאֻשָּׁרֵת וְגֵאָה נִהְיִיתִי מִזֶּה שְׁאֲתָה שְׁלִי
וְאִם אַתָּה מְצַלִּיחַ לְזָכֹר אֵיךְ הִנַּחְתָּ אֶת רֵאשֶׁךְ עַל יְרֵכִי
וְעִצְמָתְךָ אֶת עֵינֶיךָ כְּלִיל מוֹל הָאֲגָם שֶׁהִבְהִב בֵּין הָעֵצִים
עַל הַסִּפְסָל בְּשׂוֹדְרָה מִיָּד לְאַחַר שְׁחַתְמָתְךָ עַל הַחוּזָה
וְאִנִּי הַבְּנֵתִי שֶׁעֲכָשׁוּ אַתָּה מְאֻשָּׁר בְּאִמָּת
וְאִם אַתָּה מְצַלִּיחַ לְזָכֹר אֵיךְ הִתְחַזַּקְתִּי אוֹתְךָ
בְּכֹל הַפֶּח שֶׁיִּכְלַתִּי לְמַצָּא אֹז בְּמַתְנֵי הָרְעוּעִים
כְּשֶׁגִּיעִית בְּאִמְבִּטְיָה בְּכִכְיָה שְׁל דָּב פְּצוּע
וְאֵיךְ הִתְחַזַּקְתָּ אֶת כְּתָפֵי וְאֵת בִּטְנֵי הַהֶרֶה בְּהַלְוִיָּה שְׁל אָבִי
כְּשֶׁלְּבַשְׁתִּי אֶת הַשְּׂמֹלָה הַפּוֹךְ וְלֹא יָכַלְתִּי לְהַפְסִיק לְכַבּוֹת
וְסִלַּחְתָּ לִּי בְּגִבוּרָה עַל שְׁקָרִים וְעַל נִקְמָנוֹת
וְאִם אַתָּה מְצַלִּיחַ לְזָכֹר אֶת שִׁיחַ הַפֶּטֶל הַקּוֹצֵנִי
שֶׁהִתְעַקֵּשׁ לְצַמַּח גַּם אַחֲרַי שֶׁהַפּוֹעֲלִים שֶׁפָּכּוּ עָלָיו עֶסֶת בְּטוֹן
אֹז תִּסְפֹּר לִּי עַל זֶה בְּבִקְשָׁה
כִּי אֲנִי נוֹטָה לְשַׁבַּח דְּבָרִים בְּזִמְן הָאֲחֵרוֹן.

EL LUGAR DONDE DUELE

A las cuatro y media

A las cuatro y media de la tarde incluso el árbol
se despreza, como niño de guardería cuyos padres se demoran
dispuesto a cobijarse en regazos ajenos,
y extiende las ramas con todas sus fuerzas
atraído por cualquier nube pasajera:
Apúrate, llévame en tus fingidas alas,
no me dejes ennegrecer en el crepúsculo.

A las cuatro y media incluso el árbol,
cuánto más las personas necesitadas de amor.

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וְחֵצִי

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וְחֵצִי אַחֲרֵי הַצְּהָרִים אֶפְלוּ הָעֵץ
מִתְמַתֵּחַ, כְּמוֹ יֶלֶד מְעוֹן שֶׁהוֹרֵיוֹ אַחֲרוֹ,
מוֹכֵן לְהִחְבֹּק בְּכָל זְרוּעַ זָרָה מְאֻמָּצָת,
מוֹתֵחַ עֲנָפוֹ בְּכָל כּוֹחַ
נִמְשָׁף אֶל כָּל עֲנַנָּה חוֹלֶפֶת:
מִהָרִי, קָחִי אוֹתִי בְּכַנְפֶיךָ הַחוֹרְגָת,
אֵל תְּשֹׂאִירִי אוֹתִי לְהִשְׁחִיר עִם הַשְּׂקִיעָה.

בְּשָׁעָה אַרְבַּע וְחֵצִי אֶפְלוּ הָעֵץ,
וּמָה עוֹד אֲנָשִׁים טְעוּנֵי אֶהְבֶּה.

Algo de historia familiar

1.

Mi abuela Dvora mantenía a la familia cocinando jabón y desplumando pollos.

Mi padre fue su primer varón después de dos hijas pecosas

e hijos que murieron en todo tipo de pestes.

Un año entero lo tuvo en su casa envuelto en edredones de pluma sin abrir las ventanas.

Mi madre siempre dijo que fue y siguió siendo un consentido,

aunque le fregara sus bragas en la tabla de lavar.

Como prueba contaba que la abuela Dvora derramaba sin más

el té con leche que no era de su gusto y le preparaba uno nuevo.

Jamás le oí a papá una palabra sobre su madre.

2.

Mi padre coqueteó con mi tía la del medio, la delgada y talentosa

que llegó a ser jefa de enfermeras en el hospital de Varsovia.

Ella y su hijo Arthur perecieron en el Holocausto, como se dice cuando se quiere no sentir.

Cómo fue que lo sedujo mi madre la golosa que le llevaba dos años no lo sé exactamente. A veces trato de adivinar.

Luego dejó que la cortejara durante ocho años.

Junto al río había un kiosco de helados

y el vendedor les daba siempre tres. ¿Por qué no dos?

“Para que le cuentes a tu mamá cómo los reparten”, respondía a mi padre.

3.

A mi abuelo paterno se lo conocía como “el judío decente”,

por eso le confiaron la adjudicación de los certificados de emigración a Eretz Israel.

Junto a su mesa mi abuela arrancaba plumas y cocía jabón.

Su hija mayor, la más pecosa,

recibió el certificado en el veintitrés

y tras un año de hambre, enfermedades y terremoto en Israel

emigró con su familia a Argentina.

Su bienamado hijo, su nuera y su nieto esperaron su turno durante seis años

y casi pierden la oportunidad.

4.

En mil novecientos treinta y nueve escribía mi abuela Rivka, otrora rica comerciante, a mi madre su hija mayor en el kibutz:

“¿Quizás convenga que yo vaya a Israel?”

“No conviene”, le escribió mi madre, “no tendrás sirvientes aquí”.

No había en su voz arrepentimiento ni color alguno vivo cuando me lo contó.

5.

Cuando mi tía menor Niura,

la que bordaba y tejía para mantener a su familia

porque ya no pudo estudiar

en las circunstancias creadas por la revolución,
tuvo por fin una niña tras dos varones

la llamó Rivka por su madre,
la que viajó sola a Odessa por un mes, a bañarse en el Mar Negro,
tras haberla tenido a ella, su tercer hija,
después del bebé Yacov que murió de disentería.

6.

“Aquí, en el segundo piso”, dijo el hombre de barba, y avanzó
diez o veinte pasos por el enorme terreno vacío,
mis padres tras él. Allí se sentaron mis padres a llorar a su único hijo.
Después viajaron al centro de la ciudad a comprar flores y una placa
con el nombre y apellido y las fechas.
Luego miraron en torno para ver:
qué placa y qué flores tenían los otros.
En ese terreno, entonces tumba colectiva,
se levantan ahora las oficinas del gobierno.
La lápida de mi hermano, trasladada al cementerio militar,
es idéntica a todas las otras.

7.

Cuando sus mandíbulas y el dorso de sus manos
se llenaron de manchas marrones,
cansada ya de cuidar enfermos
y enseñarles a tejer gorros,
cuando le quedó claro que no tenía caso jactarse
del ruso aprendido en la secundaria,
mi madre empezó a estudiar esperanto.

Sólo entonces me enteré:
junto con la militancia en *Hashomer Hatzair*
y las disquisiciones sobre Schopenhauer,
el esperanto la apasionaba
más de setenta años atrás, en Rovna.

Ahora habla esperanto
con los ángeles, segura
de que todos los demás
—que sólo hablan ídish—
la envidian.

Hashomer Hatzair ('el joven guardia'): movimiento juvenil sionista

8.

“Hay de todo”, solía decir mi madre
cuando preguntábamos si había
mostaza, betún, mermelada.

Una mujer gorda, desenfrenada, exagerada,
fácil para las promesas,
fue mi madre.

Diez años después de su muerte,
en una noche que duró un día entero,
dijo la azafata “hay de todo”
y yo oí
la dulce leche en las nubes
que eran grandes y planas como sus senos.

קצת היסטוריה משפחתית

1

סבתי דבורה פרנסה את המשפחה מבשול סבון ומריטת נוצות.
אבי היה הבן הראשון אחרי שתי בנות מנמשות
ובנים שמתו בכל מיני מגפות.
שנה שלמה התזיקה אותו בבית עטוף בתוך כרית נוצות
ולא פתחה את החלונות.
אמי טענה תמיד שהיא היה ונשארה מפנק,
גם כאשר שכשף את תחתוניה על קרש כביסה.
לשם הוכחה היא ספרה שסבתא דבורה הייתה שופכת מיד
את התה בחלב שלא היה לטעמו ומכנה לו תה חדש.
אף פעם לא שמעתי מאבי אף מלה על אמו.

2

אבי חזר אחרי דודתי האמצעית, הרזה והמכשרת
שלימים הייתה אחות ראשית בבית-חולים בנרשה.
היא ובנה ארתור נספו בשואה, כמו שאומרים
בשרוצים לא להרגיש.
איך פתחה אותו אמי חובכת הממתקים והמבגרת ממנו בשנתיים
אינני יודעת בדיוק. לפעמים אני מנסה לנחש.
אחר-כך נתנה לו לחזור אחריה שמונה שנים.
ליד הנקה היה קיוסק של גלידה
והמוכר היה נותן להם תמיד שלש מנות. ולמה לא שתיים?
”כדי לספר לאמא שלך איך אתם מתחלקים”, ענה לאבי.

3

סבי מצד אבי היה דווע בשם “היהודי הישר”,
לכן הפקידו בידו את חלוקת הסרטיפיקטים לארץ-ישראל.
ליד שלחנו מרטה סבתי נוצות ובשלה סבון.

בתו הבכורה, המנמשת ביותר,
קבלה סרטיפיקט בשנת עשרים ושלש

ואחרי שנה של רעב, מחלות ורעידת אדמה בארץ
הגרה עם משפחתה לארגנטינה.
בנו האהוב, פלתו ונכדו חפו אצלו בתור שש שנים,
וכמעט אחרו את המועד.

4

באלף תשע מאות שלשים ותשע כתבה סבתי רבקה, סוחרת עשירה לשעבר,
לאמי הקבוצניקית, בתה הבכורה: אולי כדאי שאעלה לארץ?
לא כדאי, כתבה לה אמי, איש לא ישרת אותך כאן.
לא הייתה חרטה בקולה ולא שום צבע אחר, חי, כשספרה לי על כך.

5

כשדודתי הצעירה ניורה
זאת שרקמה וסרגה לפרנסת המשפחה
כי לא זכתה כבר להשכלה
בגלל המצב אחרי המהפכה
ילדה סוף סוף בת אחרי שני בנים

היא קראה לה רבקה על שם אמא שלה
זאת שנסעה לבדה לאודסה לחדש לרחץ בים השחר
מיד לאחר שילדה אותה, בתה השלישית,
אחרי התינוק יעקב שמת מדיזנטריה.

6

"כאן בקומה השנייה", אמר האיש עם הזקן, וצעד
עשרה או עשרים צעדים על פני המגרש הגדול והשומם,
הורי צעדו אחריו. שם ישבו ובכו על בנם היחיד.
אחר כך נסעו למרכז העיר לקנות פרחים ושלט
עם השם והמשפחה והתאריכים.
ואז התחילו להסתכל הצדה ולברר:
איזה שלט ואילו פרחים יש לאחרים.
על המגרש ההוא, אז קבר אחים זמני,
נצבת כיום קרית הממשלה.
המצבה של אחי, שאחר-כך עבר להר הרצל,
נראית בדיוק כמו של כל האחרים.

7

כשלתותיה וכפות ידיה כבר מלאו כתמים חומים,
אחרי שנואשה מטפול בחולים
ומהדרכה בסריגת כובעים
כשהתברר שאין בעצם מה להתגאות
ברוסית שלמדה בגימנזיה
התחילה אמי ללמד אספרנטו.

רק אז נודע לי:
יחד עם הדרך בה בשומר הצעיר
ודבורים על שופנהאואר
האספרנטו הסעירה אותה
לפני שבאים שנה ויותר, ברוכנה.

עכשו היא מדברת אספרנטו
עם המלאכים, בטוחה
שכל האחרים -
שמדברים שם רק יידיש -
מקנאים.

8

"יש הכל", היתה אמי אומרת
כשהיינו שואלים אם יש
חרדל, משחת נעלים, רבה.

אשה שמנה, לא מתאפקת, מגזימה,
מתהללת בהבטחות
היתה אמי.

עשר שנים לאחר מותה
בלילה שנמשך יממה
אמר הדיל "יש הכל"
ואני שמעתי
את החלב המתוק בעננים
שהיו גדולים ופחוסים כמו שדיה.

Así como al renunciar

Así como al renunciar al cigarrillo
empezamos a oler el aire y el agua,
así como al abandonar las golosinas
empezamos a percibir la dulzura en la zanahoria y el tomate,
recordaremos, sabremos discernir.

Mi madre me contaba antes de dormir:
Cuando llegaron rumores de pogrom
mi bisabuela cocinó en una gran olla
una sopa de repollo llamada *shchí*.
La cerca estaba pintada de blanco.
En el patio crecía un cerezo.
Los cosacos se sentaron a la mesa
y comieron. Duérmete
mi niño. Luego uno de ellos
sacó un revólver
y disparó contra todos los hombres.
Es una pena desperdiciar balas
en mujeres, dijo.

A mi padre no le gustaba contar historias
de su vida, su infancia, sus miedos.
Forraba mis cuadernos con papel madera, suspiraba dormido,
me cantaba canciones de bodas cuando yo lloraba,
me acariciaba las manos y el cabello,
y comía arenque con cebolla.

כְּמוֹ שְׂמוֹתָרִים

כְּמוֹ שְׂמוֹתָרִים עַל סִיגָרִיּוֹת
וּמִתְחִילִים לְהַרִיחַ אֶת הָאוֹר וְאֶת הַמַּיִם,
כְּמוֹ שְׂמֵפֶסֶקִים לְאָכֵל מִמֶּתְקִים
וּמִתְחִילִים לְטַעַם אֶת מִתְקוֹת הַגָּזֵר וְהַעֲגֻבָּנִיהַ
נִזְכֵּר, גִּדְעַת לְהַבְדִּיל.

הִנֵּה סְפוּרֵי אִמִּי לְפָנַי הַשָּׁנָה :
כְּשֶׁהִגִּיעוּ שְׂמוּעוֹת עַל פּוֹגְרוֹם
בְּשֶׁלָּה אִם סְבָתִי בְּסִיר גָּדוֹל
מֵרֶק כְּרוֹב שְׂקוֹרָאִים לוֹ שְׂצִי.
הַגָּדֵר הִיָּתָה צְבוּעָה בְּלָבָן.
בְּחֶצֶר עֵמֶד עֵץ דְּבִדְבָן.
הַקּוֹזְקִים יָשְׁבוּ לְשִׁלְחָן
וְאָכְלוּ. לוֹלִי לוֹלִי

תִּישְׁנֵי. אַחֲר־כֶּן
הוֹצִיא אַחַד מֵהֶם אֶקְדָּח
וַיֵּרָה בְּכָל הַגְּבָרִים.
חָבַל לְבַזְּבוּ פְדוּרִים
עַל הַנָּשִׁים, אָמַר.

אָבִי לֹא אָהַב לְסַפֵּר סִפּוּרִים
עַל חַיָּו, עַל יְלָדוּתוֹ, עַל פְּחָדָיו.
הוּא עָטַף אֶת מַחְבְּרוֹתַי בְּנֵר חוּם, נֶאֱנַח בְּשִׁנְתוֹ,
שֶׁר לִי שִׁירִים שֶׁל בְּדִחַן תְּתַנּוֹת כְּשֶׁבְכִיתִי,
לְטַף אֶת כַּפּוֹת יָדַי וְאֶת שַׁעְרוֹתַי,
וְאָכַל דָּג מְלוּחַ וּבָצֵל.

El sepelio de mi hermano

Aunque no era Shabat me vistieron con la camisa blanca
y viajamos a Jerusalén, pero no de paseo,

me compraron flores que no crecen en el campo
y me llevaron a un lugar donde había mucha gente,

donde el cielo huía
y el sol se tapaba los oídos.

En un patio cerrado una mujer terrible
se acercó con una navaja y nos cortó las solapas

y otra quería romper un ataúd con sus puños
gritaba que la mamá esperaba

se arañaba la cara y se desgarraba la piel
aullaba y se hacía pedazos

muchas lechuzas de anteojos oscuros
daban alaridos como una locomotora que viaja sin luces

y sin rieles en los bosques, gritos
que chocan contra gritos que esperan

Yo también soy un grito. Quién oirá allí
cuando llamo a mi hermano, cuando clamo por su amparo.

El ritual fúnebre judío incluye un corte en las ropas de los parientes directos del occiso, que representa simbólicamente el tradicional “desgarro de los vestidos”.

הַלְוִיָּהּ שֶׁל אָחִי

לֹא בְּשַׁבָּת הִלְבִּישׁוּ אוֹתִי חִלְצָה לְבָנָה שֶׁל שַׁבָּת
וְנִסְעָנוּ לִירוּשָׁלַיִם לֹא לְטִיּוֹל

קָנוּ לִי פְּרָחִים שֶׁלֹּא צוּמָחִים בַּשָּׂדֶה
וְלָקְחוּ אוֹתִי לְמָקוֹם צָפוּף

שָׁם בְּרַחוּ הַשָּׁמַיִם
וְהַשָּׁמַשׁ סִתְּמָה אֶת הָאֲזָנַיִם

בְּכַפֵּר אָטוּמָה אִשָּׁה אִמָּה
הִתְקַרְבָּה עִם סִכִּין קָרְעָה צְוֹאֲרוֹן

וְאַחַת רָצְתָה בְּאֶגְרוּפִים לְשֹׁבֵר אֲרוֹן

צַעֲקָה שֶׁהָאָמָא מְחַכָּה

שְׂרֻטָה הַפְּנִים חֲתָכָה נְתַחִים
טְרַפָּה וְשִׂאָגָה קְרָעָה אֶת עֲצָמָה

הַרְבֵּה יִנְשׁוּפוֹת בְּמִשְׁקָפִים שְׁחוּרִים
צִוְחוּ כְמוֹ קֶטֶר נוֹסֵעַ בְּלֵי אֹרֹת

בְּלֵי פְסִים בִּיעֲרוֹת צַעֲקוֹת
מִתְנַגְּשׁוֹת בְּצַעֲקוֹת מְחַכּוֹת

גַּם אֲנִי צַעֲקָה. מִי שֶׁם יִשְׁמַע
אִם אֶקְרָא לְאַחֵי שְׁהִיָּה הִכִּי מִבְּטַחִי.

El juicio de Salomón

Aullé con todas mis fuerzas, presa de terror: “¡Dadle a ella el hijo vivo y el muerto, no lo matéis!”

Me desgarré las trenzas, me arañé las mejillas
y me golpeé la frente contra las baldosas del aula
a los pies de un Rey Salomón asustado por mis gritos,
mis lágrimas, mis puños, mi locura.

Me envolvía la pañoleta de lana roja,
la enorme de los flecos, la de mi madre
enlutada por su hijo. Ella estaba sentada con los demás padres
que le elogiaban mis condiciones de actriz.

משפט שלמה

בְּכֹל כַּחַי יְלַלְתִּי, אֲחֻזֹּת אִמָּה אֲמַתִּית: תָּנוּ
לָהּ אֶת הַיְלֹוֹד הַחַי וְהַמֵּת אֶל תְּמִיתוּהוּ!
תְּלַשְׁתִּי אֶת שְׂעַר צְמוֹתִי, שָׂרַטְתִּי בְּצַפְרָנִי אֶת לְחַיִּי
וְדַפַּקְתִּי אֶת מִצְחִי עַל אַרְיַחִי רִצְפַת הַפֶּתַח
לְרַגְלֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּבְחַל מִהֲצַרְחֹת,
מִדְמָעוֹתִי, מֵאֲגָרֹפִי, מִשְׁגָּעוֹנִי.

עֲטוּפָה הָיִיתִי בְּרֵדִיד הַצָּמֵר הָאֵדָם,
הָעֲנָקִי, בְּעַל הַגְּדִילִים, שֶׁל אִמִּי
הַשְּׂכֹּלָה. הִיא יָשְׁבָה עִם שְׂאֵר הַהוֹרִים
שֶׁהִלְלוּ בְּאֲזִנֶּיהָ אֶת כְּשָׁרוֹן הַמְּשַׁחֵק שְׁלִי.

Regazo

El paseo por el campo relucía de luz y crisantemos en flor
y la tierra en el silencioso huerto de pomelos
se desmenuzaba y deshacía
bajo los pies descalzos,
todos los verdes se acurrucaban en los ojos
y el aire generoso y trémulo al sol
manaba amor y leche.
De oro eran
los narcisos que recolectábamos junto al Jordán.

Eso ocurría cuando abuelos y abuelas
no eran más que fotos en libros
y los tíos eran refugiados.
Como la mayoría de los niños del mundo
también nosotros teníamos mamá y papá
entre las cuatro y las siete de la tarde, a la hora de los padres,
sobre el césped junto al comedor, donde los grandes ven películas y toman decisiones
antes de darnos las buenas noches en el umbral de la casa de los niños.
Guita la celadora con su voz aguda
canta “al bosque cercano me fui a juntar flores”,
se oye al cucú desde el bosque lejano,
en la oscuridad flota una figura difusa con un fusil
llamada guardiana nocturna, que acude si alguien llora.
Sólo el paseo era un regazo radiante de luz y flores.

חיק

הטיוול הָיָה מְלֵא אור וְשִׁיחֵי חֲרָצִיּוֹת
וְהָאֲדָמָה בְּפִרְדָּס הָאֲשָׁפוּלִיּוֹת הַחֲרִישִׁי
הִיְתָה מִתְקַלְפֶת וּמִתְפַּרְכֶת וּנְמִסָּה
בְּקִיעָרַת כְּפוֹת הַרְגָלִים הִיְחַפּוֹת
וְכָל הַיְרָקִים מִתְרַפְּקִים עַל הָעֵינַיִם
וְהָאוֹיֵר נָדִיב וְרוֹטֵט בְּשֶׁמֶשׁ
זָב אֶהָבָה וְחָלֵב.
עֲשׂוּיִים מְזֻהָב הָיוּ
הַנְּרָקִיסִים שֶׁקִּטְפוּנוּ עַל שֵׁפֶת הַיַּרְדֵּן.

זֶה הָיָה כְּאֶשֶׁר סָבִים וְסִבְתוֹת
הָיוּ רַק תְּמוּנוֹת בְּסִפְרִים
וְהַדוּדִים הָיוּ פְּלִיטִים.
כְּמוֹ לָרֵב הַיְלָדִים בְּעוֹלָם
גַּם לָנוּ הָיוּ אִמָּא וְאַבָּא
בֵּין אֲרָבַע לְשָׁבַע בְּעָרֵב, בְּשַׁעוֹת שֶׁל הַהוֹרִים
עַל הַדְּשָׂא, שָׁם הַגְּדוֹלִים רוֹאִים סְרָטִים וּמְחַלִּיטִים

לפני שהם אומרים לילה טוב על סף בית הילדים
וגיטה המטפלת בקולה המחדד
שרה על היער הקרוב הלכתי לי פרחים לקטף
ועל הקוקיה ביער הרחוק ונמוגה
באפלה מרחפת דמות אלמונית עם רובה
שקוראים לה שומרת לילה, והיא באה אם בוכים.
רק הטיול הזה חיק מלא אור ופרחים.

El lugar donde duele

Trata de pensar en una vaca que sale del establo a pastar
hacia la luz que cosquillea en su nuca y el sol mascado y derramado
con hilos de saliva, cuando se llenan las ubres adormiladas
y se espesa un deseo cada vez más apremiante
por dar, por ser succionadas por quien sea.

Piensa en el estupor de la vaca al toparse
con la cerca electrificada.

O piensa que despiertas de un sueño
y caminas en la oscuridad y te acuestas en un lecho ajeno
porque en la oscuridad está más cerca
y encuentras allí a otra
con quien hace tiempo querías acostarte
y ella somnolienta aprisiona tu cabeza
con ambas manos y la estrella contra la pared.

No hace falta explicar nada. O conoces el lugar donde duele
o no lo conoces.

Sucedió en primavera y en el campo, yo tenía unos siete años.
Era víspera de Pésaj y casi ya había un Estado, y estaba yo
aderezando cuatro sitios bonitos en la mesa
para que todo fuera lo mejor y más bello posible.
Podía sentir en la nuca las cintas de mis trenzas
agitándose como pompas de jabón rosado.
Los vidrios aullaban aún la contraseña del periódico arrugado,
mamando pulcritud de la fiel sangre de mujeres

que cada año en esta estación pierden la razón impulsadas por la pasión de la
limpieza.

Ansié el misterio de las palabras asombrosamente complicadas
que galopaban a diario sobre el periódico como trío de diminutos corceles negros,
uncidos a una carroza que galopa hacia la tierra de la dignidad –
¡Arre, Igualdad, Socialismo! ¡Arre, mi Fraternidad de los Pueblos!

Porque fue eso lo que mi hermano mayor prometió en secreto:
“Tendremos un Estado propio y haremos de todo el país un kibutz”.
(Atesoré muy hondo todos sus secretos
en las cintas rosadas, en los planos pezones.)
Y a modo de prueba me dibujó con la culata de su fusil,
en el polvo del camino por el que las vacas salen a pastar,
el Mediterráneo, el Jule, el Kineret, el Mar Muerto,
enhebrados en el cordel del Jordán. Mi hermano engalanó mi cuello
con nuestro país tan nuestro y agregó una luna arriba,
para que diariamente a las siete
pudiéramos saludarla aun estando lejos.

Detuvo en el cielo a la Gran Carroza
y me entregó las riendas hacia los cien rumbos del viento.

Y mi padre en la tumbona del rincón
no quiere hablar ni responder ni dirigir el Séder.
Bajo la camisa desabotonada la palma de su mano
cierra con fuerza la boca del dolor
y la devuelve al estómago.

Dile a papá que venga a la mesa
Dile a papá que venga a la mesa
háblale o entreténlo
como lo hace él cuando la triste eres tú:
“Noviecita, noviecita
¿por qué tanta amarga lagrimita?
Pronto llegará tu novio
a traerte tus antojos”.

¿Cómo
hacer reír
a un papá
triste?
Desconozco
cantos de boda en su ídish.
¿Cuál es en él el lugar del dolor? Prohibido nombrarlo.

No acepto hacerlo reír.
Sale de la casa una niña terca

y camina como una vaca llena de sol negro.
Junto a la parada del autobús Shoshana la de los vecinos
come una rebanada de pan con mantequilla salada
que le brilla en los labios
junto a sus aros de oro.
¡Shhh!... Shoshana es refugiada de Europa.
Allí las niñas usan aros de grandes y ropa
de mujer. Shoshana tiene un vestido de seda. “Toca,
toca. Seda de Norteamérica. ¿Qué te pasa? ¡No tirees!”
Algo en su voz suplicante, en la mantequilla lustrosa,
algo en la simpatía de sus ojos no carentes de malicia, de mezquindad,
algo en la parada de autobús vacía de mi hermano y llena de falsedad
le tironeó el vestido con gran fuerza, aunque era una refugiada.
Se oyó el chirrido de la rasgadura.

En casa había unos hombres uniformados que luego se marcharon.
Tampoco sol había ya.
Los ojos de mamá demasiado enrojecidos.
Imposible mirarlos ni preguntar qué pasó.
Mi padre sobre el sofá verde con las piernas
encogidas contra el vientre y la cara hacia la pared.

Mamá no me pide que le haga reír.
La mesa sigue puesta para cuatro.
Papá ven a la mesa
ven a la mesa
a la mesa
ríe papá ríe
dirige el Séder de Pésaj para tu familia.

La espalda de papá es terrible al tacto
y su mejilla también está pegajosa.
Quizás necesite un beso, pienso,
no soy buena para eso pero lo intento...
su pies calzados
me patean el vientre. ¿Sin querer?
¿Estaba dormido? Ahora se incorpora.
Si abriera los ojos derramarían sangre.

No soy buena para hacer reír ni para cantar.
Con el tiempo el dolor debería amainar.
Mejor piensa en una vaca o en una pared.

המקום הכואב

תנסה לחשוב על פרה שיוצאת מהרפת למרעה
אל האור המדגדג בערף והשמש שנלעס ונגנזלת
יחד עם חוטי הריר של הזמן להיותם נטענים בעטינים
שוויים בנים ולא נים שממנו מתעבה תשוקה מעיקה
והולכת להעניק, להמצץ בפי כל חפץ –

תחשב על ההלם שהפרה מקבלת
מהגדר המחשקלת.

או תחשב על עצמך שאתה מתעורר מחלום
והולך והולך בחשך וחוזר למטה לא שלך
כי הדרך אליה בחשך יותר קצרה
ואתה מוצא בה מישהי אחרת
שמזמן רצית בה לשכב
והיא מתעוררת קצת ותופסת לך את הראש
בשתי הידים ומטיחה בכת בקיר.

מה יש פה להסביר. או שאתה מכיר את המקום הכואב
או שאתה לא מכיר.

זה ארע באביב, ובכפר, כשהייתי בת שבע בערך.

הִיָּה עָרֵב פֶּסַח וְהִיָּתָה מְדִינָה בְּקֶרֶב וְהִיָּתִי אָנִי
מִנִּיחָה אַרְבַּע צִלְחוֹת וּבְדִיּוֹק עוֹטֶרֶת
כֶּף שֶׁפֶל הַטּוֹב וְהִיָּפָה שְׁבָאֶפֶשׁר מוֹכֵן עַל הַשְּׁלֶחֶן.
יִכְלָתִי לְהַרְגִישׁ עַל עַרְפִּי אֶת הַסְּרָטִים
נִפְלְטִים מְרֹאשֵׁי כְמוֹ בּוֹעוֹת סִבּוֹן וְרֵדוֹת.
הִזְגוּגִיּוֹת עוֹד יִבְבוּ אֶת הַסִּסְמָה הַמְּגַקֶּדֶת שֶׁל הָעֵתוֹן הַמְּעוֹף,

יוֹנְקוֹת נִקְיוֹן מִתּוֹךְ דָּמָן הַנֶּאֱמָן שֶׁל נָשִׁים
שְׁמֵדִי שָׁנָה בְּעוֹנָה זֹו דְעֵתָן נִטְרַפֶּת עֲלֵיהֶן מִתְאַוָּה לְמִלְאֶכֶת הַזִּכּוּף.
תְּאֲבִתִּי אֶת הַמְּסִתּוֹרִין שֶׁל הַמְּלִים הַמְּסִבְכוֹת לְהַפְּלִיא
שֶׁהֵיוּ דוֹהֲרוֹת יוֹם-יוֹם עַל הָעֵתוֹן כְּמוֹ שְׁלִישִׁית סוֹסִים שְׁחָרִים זְעִירִים,
רְתוּמִים לְמִרְכָּבָה דוֹהֲרֶת אֶל אֶרֶץ הַנֶּכּוֹן –
דִּיּוֹ, שׁוּיּוֹן, סוֹצִיאֲלִיזְם ! דִּיּוֹ, אֲחֻת עַמִּים שְׁלִי !

כִּי זֶה הַדְּבָר שְׁאֲחִי הַגְּדוֹל הַבְּטִיחַ בְּסוֹד :
וְתִהְיֶה לָנוּ מְדִינָה מְשֻׁלָּנוּ וְנַעֲשֶׂה מִכָּל הָאֶרֶץ קְבוּץ.
(אֶת כָּל הַסּוּדוֹת שְׁסַפֵּר לִי גִנְזוֹתֵי עֵמֶק
בְּסְרָטִים הַנְּרָדִים, בְּפִטְמוֹת הַשְּׁטוּחוֹת).
וְלִשְׁם הוֹכָחָה צִיר לִי בְּקֵת הַמְּקַלֵּעַ
עַל עַפְר הַדְּרֹךְ שְׁבָה הַפְּרוֹת יוֹצְאוֹת לְמַרְעָה
יִם תִּיכּוֹן, יִם הַחוּלָה, יִם כְּנָרֶת, יִם הַמְּלַח,
מְשַׁחֲלִים עַל שְׁרוֹף הַיַּרְדֵּן. עַל צְוֹאֲרֵי
עַנֵּד לִי אָחִי הַגְּדוֹל אֶת הָאֶרֶץ שְׁלָנוּ שְׁלָנוּ כָּל-כֶּף
וְיָרַח הוֹסִיף מְלַמְעֵלָה, שֶׁפֶל יוֹם בְּשִׁבְעַ
נוֹכַח לְהַגִּיד לוֹ שְׁלוֹם גַּם אִם נִהְיֶה רְחוּקִים.
אֶת הָעֵגְלָה הַגְּדוֹלָה בְּשָׁמַיִם עֶצֶר
וְנִתַּן בְּיָדֵי מוֹשְׁכוֹת לְמֵאָה כּוּוּגֵי הַרוּחוֹת.

וְאָבִי עַל הַכֶּסֶף-נוֹחַ בְּפִנֵּת הַתְּדָר
לֹא רוּצָה לְדַבֵּר אוֹ לְעִנּוֹת אוֹ לְעֲשׂוֹת אֶת הַסְּדֵר.
מִתַּחַת לְחִלְצָה הַלֵּא-מְכַפְתֶּרֶת כֶּף יָדוֹ
סוֹתֶמֶת בְּכַח אֶת הַפֶּה לְמִקּוֹם הַכּוֹאֵב
מְכַנִּסָּה אוֹתוֹ בְּחִזְרָה לְבִטָּן.

תִּגִּידִי לְאָבִא שְׁיָבוֹא לְשִׁלְחָן
תִּגִּידִי לְאָבִא שְׁיָבוֹא לְשִׁלְחָן
תְּדַבְּרִי אִתּוֹ תְּבַדְּחִי אוֹתוֹ
כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כְּשֵׁאתָ עֲצוּבָה :
כְּלֵה'נִי כְּלֵה'נִי
מַה אֶת בּוֹכָה וּמְמַרְרֶת ?
עוֹד מְעַט יָבוֹא הַחֶתֶן
יָבִיא לָךְ קִצַּת חִזְרָת.

איך
מצחיקים
אבא
עצוב?
שירי חתונה בידיש שלו
לא מפירה.
מה אצלו במקום הכואב?
לשון אסורה.

לא מסכימה להצחיק.
יוצאת מן הבית ללדה עקשנית

והולכת כמו פרה מלאה שמש שחרה
ליד תחנת האוטובוס שושנה של השכנים
אוכלת פרוסה עם חמאה מלוחה
מאמריקה שמבריקה לה על השפתיים
עם העגילים מזנהב.
ששש... שושנה פליטה מאירופה.
שם לילדות עגילים של גדולים ומלבושים
של נשים. לשושנה שמלה ממשי. תמששי,
קחי ותמששי. משי מאמריקה. מה אתה! אל תמשכי!
משהו בקול שלה המתחנן כמו בחמאה שלה שמבריקה
משהו בידידות של העינים הלא-נקיות מזומה, מממפר
זהיר, משהו בתחנת האוטובוס השוממה מאחי וכלה מרמה
משוף לה את השמלה בכח מיתר, אף על פי שהיא פליטה.
נשמע קול של קריעה.

בבית היו אנשים לבושים במדים שהיו והלכו.
גם שמש כבר לא הייתה.
העינים של אמא יותר מדי אדמות.
אי אפשר להביט בהן או לשאל מה קרה.
אבי על הספה הירקה עם הרגלים
מקפלות על הבטן ועם הפנים אל הקיר.

אמא לא מבקשת שאצחיק אותו.
השלחן עוד ערוף לארבעה.
אבא בוא לשלחן
בוא לשלחן
לשלחן
תצחק אבא תצחק
תעשה סדר פסח למשפחה שלך.

הגב של אבא נורא למגע וגם

הלחי שלו דביקה.
אולי הוא צריך נשיקה, אני חושבת,
אני לא טובה בזה אבל אני מנסה.
ואז הרגלים שלו עם הנעלים
בוטות בי בכטן. לא בכונה?
מתוך שנה? עכשו הוא קם.
אם יפקח את עיניו יזל מהן דם.

אני לא טובה בלהצחיק או לשיר.
הכאב עם הזמן צריך להחזיר.
מוטב שתחשב על פרה או על קיר.

Recuerdo de infancia

El secreto lenguaje de las madres locuaces
que ríen con el júbilo de niñas de crecidos zapatos
revolcándose en las eras de un paraíso extranjero
fue la música con que amamanté mi infancia
cuando el mudo ladrido de las tinieblas se filtraba
a través del mosquitero para yacer a mi lado
en la blanca cama de hierro en la comuna de niños.

Con suplicante susurro procuré despertar
a mi amiguita de tiernas mejillas
para hablar en el idioma de los grandes
sin que nadie nos entienda.
Pero ella se empecinaba en soñar con su padre
enrolado ya dos años en la Brigada
que no venía a decirle buenas noches.
De manera que amamanté sola las tinieblas
en la lengua secreta: *shecha, mesha, dasha, kasha*,
una lengua seductora que la gran oscuridad puede entender.

זכרון ילדות

השפה השופעת, שפת הסוד של האמהות
כאשר הן מצחקות בצחקה לילדות מגדלות נעלים
מדשדשות בדשני גן העדן הלוטו
בצליליה הינקתי את ילדתי השתופית
כשמחשכים נובחים בלי קול זחלו בעד חורי הפלה
ונכנסו לשכב לצדי
באחת ממטות הפרזל הלבנות של בית הילדים.

בלחש מתחנן נסיתי לעורר
את חברתי רפת הלחיים
שנדבר בשפה של הגדולים
ואף אחד לא יבין.
אבל היא התעקשה לחלם על אביה
שהיה מגיס לבריגדה כבר שנתים
לא בא להגיד לה לילה טוב.
אז הינקתי לבדי בשפה הסודית את החשף
שצ'ה משה דשה קשה, שפה מלאה שחד
שחשף הגדול יכול להבין.

En la secundaria

Cuando estaba en la secundaria me juré:
cuando me case no volveré a mirar
tu rostro arrugado
que siempre envidia el de otras madres.
¡Oh cuántos juramentos frescos, purpúreos
me hice en la secundaria!

Por la mañana juré matarte,
cuando no me dejaste ir de excursión porque tenía fiebre,
rasgué la funda bordada de flecos azules
encolerizada por tus embustes.

Al mediodía rasuré mi cabeza
y juré morir al día siguiente.
A la noche descubrí que agregaste
con tu escritura descuidada, fea, monstruosa
algunas palabras a la carta de amor
que yo le enviaba a un hombre casado,
¿y qué crees que sentí?

Lo cierto es que ya no lo recuerdo con precisión.
He envejecido y mi rostro arrugado,
que siempre envidia el de otras madres,
no necesita de nadie sino de ti.

כְּשֶׁהָיִיתִי בַּתִּיכוֹן

כְּשֶׁהָיִיתִי בַּתִּיכוֹן נִשְׁבַּעְתִּי:
אֶתְחַתֵּן וְלֹא אֶרְאֶה לְעוֹלָם
אֶת פְּנֵיךְ הַמְקַמְטִים
שֶׁתְּמִיד מְקַנְאִים בְּאִמְהוֹת אַחֲרוֹת.
הוּא, כְּמָה שְׁבוּעוֹת רַעֲנָנוֹת,
חִכְלִילִיּוֹת הָיוּ לִי בַּתִּיכוֹן!

בְּבִקֵּר נִשְׁבַּעְתִּי שְׂאֵהָרֵג אוֹתְךָ,
קָרַעְתִּי אֶת הַצְּפִית הַרְקוּמָה
צִיצִים כְּחֻלִּים מְרֹב זַעַם
עַל מְזֻמַּת הַמְרָמָה שְׁלֵךְ
שְׁמֹנְעָה מִמְּנִי לְצֵאת לְמַסַּע עִם חֵם.
בְּצִדְדֵיךְ גִּלְחֵתִי אֶת שְׁעַר רֹאשִׁי
וְנִשְׁבַּעְתִּי שְׂאִמּוֹת מְחַר.
בְּעֶרְב מְצֵאתִי שְׂהוֹסְפֵת בְּכֶתֶב-יָדְךָ
הַמְרָשָׁל, הַמְכַעֵר, הַמְפַלְצֵתִי
כְּמָה מְלִים לְמִכְתָּב-הָאֵהָבָה

שש לחתי לגבר נשוי,
ומה לדעתך הרגשתי?

באמת כבר אינני זוכרת בדיוק.
אני זקנה ופני המקמטים,
שתמיד מקנאים באמהות אחרות,
אינם נחוצים לאיש מלבדך.

En una negra cama

En una negra cama
flotando en el río del sueño
hallé a mi hermano,
su cuello vencido

sus párpados helados –
mi hermano mayor, mi único,
el que mama de los pechos de mi madre,
me lleva a babuchas,
me dibuja mapas de estrellas
en el polvo del desierto.
Allí en el río del negro sueño
su cuello vencido
sus párpados helados
allí hurgué en sus intimidades
allí alisé una y otra vez
su miembro grisáceo.
Ejecuté la melodía de todo mi amor por él
en la cuerda floja de la vida
amasé el infeliz pan de la vida,
oré por él la única plegaria del mundo:
¡Disfruta! ¡Hermanito querido, disfruta!
De entre mis piernas se deslizó la vara muerta.

בְּמִטָּה שְׁחֹרָה

בְּמִטָּה שְׁחֹרָה
צָף עַל נְהַר הַשְּׁנָה
מְצֹאתִי אֶת אָחִי,
צִוְּאוֹ מִנְתָּח
עֶפְעָפִי קְפוּאִים –
אָחִי הַגְּדוֹל, הַיָּחִיד,
יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי,
מְרַכֵּבִי עַל כְּתָפָיו,
הַמְצִיר לִי מִפֶּת כּוֹכָבִים
עַל אֶבֶק הַנֶּגֶב.
שָׁם עַל נְהַר הַשְּׁנָה הַשְּׁחוּר
צִוְּאוֹ מִנְתָּח
עֶפְעָפִי קְפוּאוֹת
שָׁם בְּמִבּוֹשָׁיו מִשְׁשֵׁתִי מְאֹד
שָׁם שׁוֹב וְהַלוֹף הַחֵלְקֵתִי
אֶת אָבְרוֹ הַלְבָּן-אֶפְרָפֶר.
אֶת כָּל אֲהַבְתִּי לוֹ נִגְנַתִּי.

על מיתר החיים הרפוי
לשתי את לחם החיים האמלל,
התפללתי עליו את התפלה האחת בעולם:
התענג! אחי נחמדי, התענג נא!
בין ירכי פרח המטה המת.

Prensas

Inmediatamente me aferré al hombre, lo estreché, presioné sus partes con todos los
músculos de mi vientre,
como un carpintero fija prensas metálicas en el ropero repentinamente
descoyuntado,
aprieta y aprieta la manivela, y gime al tensar sus músculos,
así estreché contra mí al hombre, de pie, con todas las piezas de hierro de mi cuerpo,
cuando el médico salió y dijo que nuestro niño no

כְּלִיבוֹת

מִיָּד הִחֲזַקְתִּי אֶת הָאִישׁ, הִדְקַתִּי אוֹתוֹ, לְחֻצְתִּי אֶת חֻלְקִיו בְּכָל שְׂרִירֵי בְטֻנִּי,
כְּמוֹ נֶגֶר, אַחֲרֵי שֶׁהִלְבִּישׁ אֶת כְּלִיבוֹת הַמַּתְכֶּת עַל הָאָרוֹן שֶׁהִתְפָּרַק פְּתָאִם,
מִבְּרִיג וּמִבְּרִיג אֶת יְדֵית הַמְכָּשִׁיר, וְנִנְאָנֵק קֶצֶת עִם הַדּוֹק אֵיבָרָיו הַפְּנִימִיִּים,
כִּכָּה הִדְקַתִּי אֵלַי אֶת הָאִישׁ, בְּעַמִּידָה, בְּכָל זְוִיּוֹת הַבְּרִזָּל שֶׁנִּמְצְאוּ בִּי,
כְּשֶׁהֲרוּפָא יָצָא וְאָמַר שֶׁהֵילֵד שָׁלָנוּ לֹא **Té de manzanilla**

De pronto empezó a beber
sólo té de manzanilla sin azúcar,
el niño dotado,
el niño más brillante.
Caprichos de adolescente.
Apareció en la cocina con la cabeza afeitada.
Todos los de su edad lo hacen, los que se atreven.
Con mirada impasible dijo que quería participar –
¿participar?– de un grupo
–¿grupo?– ¡terapéutico!
Eso era lo que quería el niño de los muchos premios
que nos toca una música tan maravillosa.
Es gratuito –
eso fue todo lo que dijeron sus labios
casi sonrientes, flojos, exangües.
¡Qué lucidez, qué madurez, cuánta responsabilidad!
En la casa vacía e iluminada esperó dos horas el llamado.
Finalmente abrió una lata de duraznos en conserva.
No comió nada, obviamente. Quizás sintió náuseas.
La dejó así abierta en la cocina
antes de tomar el revólver del cajón.

תֵּה בְּבוֹנֵג

פְּתָאִם הוּא הִתְחִיל בְּרֻצִּינוֹת לְשִׁתּוֹת
רַק תֵּה בְּבוֹנֵג בְּלִי סֶכֶר,
הֵילֵד הַמְכָּשִׁיר,

הילד המפאָר ביותר.
גחמות של מתבגר.
הופיע במטבח עם קדקד מגלח.
כלם בגילו, הנועזים באמת, עושים כן.
בעינים לא זזות רצה להשתתף -
להשתתף? בקבוצה -
בקבוצה? של טפול נפשי!
זה מה שהיא רצה, הילד עטור המלגות
שעושה לנו מוסיקה נפלאה שפזאת.
זה בחנם -
יותר מזה לא יצא משפתיו
הכמעט מחיכות, רפויות, חסרות דם.
איזו תבונה, איזו בגרות, איזו אחריות!
בבית הריק והמואָר הוא חכה שתי שעות לצלצול.
בסוף פתח קפסת אפרסקים משמרים.
לא אכל שום דבר, זה ברור. אולי בא לו להקיא.
השאיר אותה כן פתוחה במטבח
לפני שלקח מהמגרה את האקדח.

En el parque del payaso

Paseaba por el parque con mi pequeño hijo
una de sus manos en la mía, la otra en la del jardinero.
Blancos rizos tenía el jardinero, nariz de dulce manzana.
Silbó el jardinero una melodía, el niño estalló en carcajadas,
pidió que le enseñara a silbar.
El jardinero me hizo un guiño como preguntando: ¿sí?
Asentí sonriendo en señal de aprobación.
El jardinero tomó un serrucho y cercenó
silbando la mano de mi único hijo.
En el fuerte zumbido no se lo oyó gemir.
El jardinero alabó su joven entereza
y mi mano aún en su palma fría.

בגנו של הלץ

טילתי בגן עם בני הקטן
ידו האחת בדי, השנייה ביד הגנן.
תלתלים לבנים לגנן, אפוף תפוח מתוק,
שרק הגנן מנגינה, הילד פרץ בצחוק.
מבקש גם הוא ללמד לשרק.
קרץ הגנן כשואל אותי: כן?
הנעתי ראשי בחיפוף לאות הן.
נטל הגנן משור וזכרת
בשריקה את ידו של בני האחת.
בזמזום התזק אין שומעים אנה.
הלל הגנן את גברותו הצעירה
וידי עוד בכף ידו הקרה.

Dos poemas sobre Jacob

1.

Pero los fantasmas y las comidas finalmente
habrían perturbado la razón de Jacob
hacia aquel pozo que se confundiría silencioso
con el estupefacto ombligo del mundo
convertido en gran cráter dentro de su cuerpo.

2.

Y Jacob vestía siempre sobre sus carnes
la túnica embebida del olor de José
debajo de sus ropas.

En el desayuno
y en el banquete vespertino,
ve sangre en la alfombra
sangre en la copa
y sangre en el plato del que come.

שְׁנֵי שִׁירִים עַל יַעֲקֹב

א

אָכַל כָּל הַרוּחוֹת וְהָאָרוּחוֹת הָיוּ לְבִסּוֹף
מְסוֹכְבוֹת אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
אֶל אוֹתוֹ הַבוּר שֶׁהָיָה מְתַעַרְבֵּל בְּדַמָּה
בְּטַבוּר עוֹלָם הַמוֹם
שֶׁנֶּעֱשָׂה מִכְתֵּשׁ גָּדוֹל בְּגוֹפּוֹ.

ב

וַיַּעֲקֹב הָיָה לְבוּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ תָמִיד
אֶת הַכַּתְנָת הַטְּבוּלָה בְּרִיחַ שֶׁל יוֹסֵף
מִתַּחַת לְחִלְפוֹתָיו.

גם בְּאֵרוֹחַת הַבֶּקֶר

וְגַם בְּעָרְב, בְּמִשְׁתָּה,

הוּא רוֹאֶה דָם עַל הַשְּׁטִיחַ

דָם בְּגָבִיעַ

וּבְצִלְחַת שְׂמֻמָּנָה הוּא אוֹכֵל.

No como suelo que se hunde

No como suelo que se hunde de repente
en un barrio tragado por la tierra,
y ahora dónde viviremos,
tampoco como una pierna que arrancó del cuerpo
una sorda explosión, abandonada en medio de la calle vacía,
ni como un extraño hueco oscuro
recortado con silente malicia del paisaje habitual
en el museo de nuestra conciencia.

No es así que te nos desapareciste. No es así que faltas.
Sino como un bloque de vidrio de aumento
en el cual yaces embalsamado y te mueves en silencio
repetiendo una y otra vez todo lo que eras
ahogado y gritando sin voz por auxilio
colocado para siempre muy frente a nuestros ojos
entre nosotros y todas las cosas del mundo
entre todas las cosas del mundo y nosotros.

לא כמו קרקע שוקעת פתאום

לא כמו קרקע שוקעת פתאום
של רבע מגורים נבלע באדמה ואיפה נחיה
גם לא כמו רגל מגוף, מועפת
בנפץ אטום מנחת באמצע רחוב נעצר משתק
לא כמו אזור מוזר של חלל שחר
נגזר בזרון דומם מתמונת הנוף המפרת במוזיאון
של ההכרה.

לא כף נעלמת לנו. לא כף אתה חסר.
כי אם בלוק של זכוכית מגדלת
שבתוכו אתה חנוט ומתנועע חרש
חוזר וחוזר על כל מה שהיית
חנוק וצועק בלי קול לעזרה
נצב מעתה סמוך מאד לעינינו
בינינו ובין כל הדברים שבעולם
בין כל הדברים שבעולם ובינינו.

Me preguntaste

Me preguntaste con pena de adulto por qué sigo fumando
y yo te pregunté por qué dejaste la música, y te hablé como a un adulto
de las dificultades de desligarse de un vicio y de la terquedad,
y te prometí dejar de fumar y cumplí,
y tú volviste a dar de ti la música
que me colmaba la casa como elixir de vida.

Ahora intento desligarme de la presencia de tu muerte en mis manos,
de tu vida desde el momento en que tanto quise parirte,
patito amarillo y riente, desligarme de la tristeza
que devoró tus ojos ante los míos,
de la ternura, las sonrisas, la inteligencia
y la silenciosa fuerza
con la cual te dejé engañarme
y ahora ya me es difícil prometerte o cumplir.

שאלת אותי

שאלת אותי בכאב של מבגר למה את ממשיכה לעשן
ואני אמרתי ולמה הפסקת לנגן ודברתי על הקשיים
של הגמילה ועל העקשנות כמו עם מבגר
והבטחתי לך לא לעשן וקימתי
ואתה חזרת לעשות לי ממך מוסיקה
שצילי ליה היו ממלאים את הבית בסמים חיים.

עכשו אני מנסה להגמל מהנוכחות של מותך בגדי
של תייך מרגע שרציתי מאד ללדת אותך,
ברזון צהב צוחק, של העצב
שטרף את עיניך לנגד עיני,
של הרך, החיוכים, החכמה
והפח השקט
שבו נתתי לך לרמות אותי
וקשה לי כבר להבטיח לך או לקום.

Un sueño

En la blanca pileta de loza
yacía el niño muerto
su transparente cuerpo aún helado.
Cerré los ojos y con el cuchillo grande
separé mis dedos
de sus dedos destemplados
que emitían el son angelical.

הלום

בכּיור החרסינה הלבן
מצוי הנה הילד המת
גופו שקוף, עדין קפוא.
עצמתי את עיני ובסכין הגדולה
חתכתי את אצבעותי
מאצבעותיו המפְּשורות
שהפיקו את הצליל המלאכי.

Canción matinal

Levántate levántate arden los verdes bosques
se quema la ácida frondosidad de las plantaciones
bandadas de gansos graznan en el gallinero sin saber
que se abrasan vivos
levántate levántate
se quema el fino bordado de la sábana de seda
tu pulcro camisón también arde de súbito
tu cara crepita ya en el hollín
tu mente revolotea en el aire como un nadador –
ahora que ya respiras y oyes
levántate levántate y ve al trabajo.

שיר בקר

קומי קומי נשָׂרְפִים יְעָרוֹת יִרְקָקִים חֲרוּצִים
נשָׂרְף הַשָּׁפַע הַחֲמָצִמֶן שֶׁל הַמְטָעִים
לְהַקוֹת אֲוִזִים בְּלוּל מְגַעְגָעִים בְּלִי לְדַעַת
שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְנִשְׂרָפִים חַיִּים
קומי קומי
נשָׂרְפֵת הַרְקָמָה הַעֲדִינָה בְּשׁוּלֵי סֵדִין הַמְּשִׁי
וְהַכְּתָנֹת הַצְּחָרָה גַם הִיא בְּמַהִירוֹת בּוֹעֶרֶת עָלֶיךָ
פְּנִיךָ נִחְרָכִים כְּבָר בְּאֶבֶק הַמְּפָחִם
מִחֶךְ בְּאֹוִר מִתְעוֹפֵף כְּמוֹ שֶׁחִין
שֶׁאֵף נוֹשָׂמָת וְשׁוֹמַעַת
קומי קומי לְעִבּוּדָה.

Otro sueño

Yacía yo en medio de un montón de pañales y bucles
de cáscaras de manzana, sobre mi cuerpo
se arrastraban reptiles grandes y pequeños
y me sentía suave y feliz.

עוד חלום

וְהָיִיתִי מְטֻלָּת בְּתוֹךְ עֲרֻמַּת חֲתוּלִים וְתִלְתָּלִים
שֶׁל קִלְפוֹת תְּפוחִים וְהָיוּ עָלַי
זוּחִלִים גְּדוֹלִים וְקֹטָנִים
וְהָיִיתִי רַכָּה וּמְאֻשְׁרָת.

En la biblioteca

Recién hoy, y ya pasaron más de dos años,
fue como si se hubieran silenciado los chirridos del taladro,
suavizado el ruido de un objeto pesado cayendo en un vacío vagón nocturno,
y sólo imágenes casuales presionan aún el gatillo, cada mancha
parece desde lejos roja y líquida –
recién hoy en la biblioteca, sentada tras una fila de espaldas encorvadas
distinguí de repente un abrigo de lana
similar al que tejí alguna vez –
no para ti, no
¡A ti no te tejí nunca un abrigo!
¿Y cómo puede ser que sólo a ti no te haya tejido ni un solo abrigo?
Si te he besado más de lo que besaba a tus hermanos mayores
y te he dicho más palabras de amor de las que dije a tus hermanos mayores
y te compadecía y te alentaba y consentía más que a todos tus hermanos mayores,
pero nunca te tejí un abrigo
y ni siquiera había pensado en eso hasta hoy.

בספרייה

רק היום, והרי יותר משנתיים עברו כבר
וכאלו שקטו חריקות המקדח
וכמו רככו קולות הנפילה של חפץ כבד אל קרון ריק בליילה
ורק מראות מקרניים הם עדין לחיצות הדק, כל כחם
נראה מרחוק אדם ונוזלי,
רק היום בספרייה מאחורי שורה של גבות כפופים
כשקלטתי להרהר עין דוגמה של סודר
שכמוהו גם אני סרגתי פעם –
לא לך, לא
לך לא סרגתי אף סודר!
ואיך זה שרק לך לא סרגתי אף סודר אחד?
והרי נשקתי אותך יותר משנשקתי את אחיך הגדולים
ומלות אהבה אמרתי לך רבות יותר משאמרתי לאחיך הגדולים
ורחמתי אותך ועודדתי אותך והרשיתי לך יותר מלכל אחיך הגדולים
אבל סודר לא סרגתי לך אף לא אחד
ואפילו לא חשבתי על זה עד היום.

Sobre la cerca

Sentémonos sobre la cerca
y abrázame. No hagas caso de mis lágrimas
tan previsible como las suaves protuberancias bajo mi vestido.
Abrázame en silencio. No me compres joyas lujosas.

Es que quedé afuera, expulsada de todos tus relatos:
No rodé bajo holocausto alguno.
Mis tallos no fueron quebrantados.
Mi único hermano no cayó en la batalla.
El niño no fue presa de los chacales.

No al infierno sino
a la caldera de hierro líquido salté,
me convertí en campana.
Contesto amablemente al teléfono
me mantengo en buen estado y con sentido común
y disfruto de la comida y de la música.

Sobre los fríos hierros de la voluntad,
más allá de todas las historias exactas,
abrázame con ternura
y no hagas caso de mis lágrimas.

על הגדר

נשב על הגדר

ותחבק אותי קצת. אל תתייחס לדמעות
הצפויות כמו גושי הרך המצוי מתחת לשמלה.
תחבק בשקט. אל תקנה לי תכשיטים יקרתיים.

והרי נזרקתי החוצה מכל ספוריך:
לא התגלגלתי מתחת שואה.
לא גבעולי נחמכו להיות יחורים.
לא נפל על חרבו אחי היחיד.
לא צבועים טרפו את הילד.

לא לשאול, כי אם
ליורת הברזל הנוזל קפצתי.
נהייתי פעמון.
אני עונה בחביבות לטלפונים,
שומרת על הפשר ועל השכל הישר
ונהנית ממזון וממוסיקה.

על הברזלים הקרים של הרצון,

מעבר לכל הספורים הצודקים,
תחבק אותי בך,
ואל תתיחס לדמעות.

Tel Aviv

Sí, anónima urbe, con auténtica delicadeza
me has violado.

Viste una gran piedra, la oliste, indiferente.
Sí, noche a noche el mar con gesto donjuanesco
sostenía una puerta giratoria,
siempre abierta, de entrada a
una hermosa playa llena de gente y de aire, como cerveza
en copa gigante absorbida en la sangre de la explanada,
playa que resuena en los oídos desde una cabina telefónica, cual
un joven desesperado que declara su amor con áspera obstinación,
playa transformada en salón de baile, apretujados unos con otros,
miradas de todo tipo –

¡Cuidado! Una perrita saltó por la ventanilla de un auto en el semáforo
batiendo su cola, anhelando conocer a mi perro.
¿Cómo y cuándo me despojaste de mi duelo,
ciudad de aire tibio y procaz?

תל-אביב

כן, בעדינות אמתית, כרף אנונימי,
אנסת אותי.

אכן גדולה ראית, רחרחת, ולא התרשמתי.
כן, ערב-ערב הים החזיק בנימוס דון ז'ואני
דלת זכוכית מסתובבת,
לא נסגרת אף פעם, של פניסה אל
חוף יפהפה, מתמלא אנשים ואויר כמו בירה
בכוס ענקית נספגת בדם הטילת,
חוף מצלצל באזנים מתא טלפון צבורי, כאלו
נער נואש מצהיר אהבה בעקשות מחספסת,
חוף שֶהפך לאולם רקודים, נלחצים זה אל זה
מבטים מכל המינים –

לא ! כלבלבת קפצה מחלון מכונית שעצרה ברמזור
זנבה מכשפש בתשוקה להכיר את הפלב שלי.
איך ומתי הפשטת אותי מאבלי,
כרף של רוח פושרת, פרוצה ?

Autorretrato ruso

Una mujer marrón
como una pesada puerta de madera compacta,
de pie, sola.

Una mujer marrón, ya arrugada,
de pie, angulosa e ingenua,
cincelada como la gruesa puerta de madera
de una iglesia en Moscú,
vacía y descuidada, salvo en las festividades
cuando la abren lentamente mujeres marrones
que llegan con sus mantillas una a una a llorar
junto con las campanas, a sus anchas.

אוטופורטרט רוסי

אִשָּׁה חוּמָה
כְּמוֹ דִלְת עֵץ כְּבֵדָה, אֲטוּמָה,
עוֹמֶדֶת לְבֵדָה.
אִשָּׁה חוּמָה, קְמוּטָה כְּבָר,
עוֹמֶדֶת יְשֵׁרָת זְוִיּוֹת וּתְמִימָה,
חֲטוּבָה כְּמוֹ דִלְת עֵץ עֲבָה
שֶׁל כְּנִסְיֵת פְּעֻמוֹנִים בְּמוֹסְקוֹבָה,
נְטוּשָׁה וּמְזַנְחָת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, וְרַק בְּחֶג
פּוֹתְחוֹת אוֹתָהּ לְאֵט נְשִׁים חוּמוֹת
אֶחָת אַחַת בְּאוֹת בְּמִטְפָּחוֹת כְּדֵי לְכַכּוֹת
שֵׁם יַחַד עִם הַפְּעֻמוֹנִים, לְרוֹחָה.

Venid, niños

Venid, niños callados,
y hablemos mal de los muertos:

son tiranos
son desertores
son asaltantes
son solitarios
son extraños
son crueles.

Purifiquemos a los muertos
y dejemos que se desintegren.

בואו, ילדים

בואו, ילדים שותקים,
ונדבר בגנותם של המתים:

עריצים הם
עריקים הם
שוודים הם
בוודים הם
מוזרים הם
אכזרים הם.

בואו נטהר את המתים
ונניח להם להתפורר.

El hombre con medio cuerpo

El hombre con la mitad derecha de su cuerpo amputada
a fin de continuar junto a su mujer y sus hijos
vendía para su sustento sólidas hogazas de pan integral.

A través de sus ojos fijos hundidos en pálidos huecos vi
gente acercándose a la cerca quemada del patio
con cestas de compras en las manos.
Y vi la belleza de la lechuga arrepollada
y el banco calcinado del que brotan enloquecidos sarmientos.

El hombre con la mitad derecha de su cuerpo amputada
fue quien me permitió recordar con alguna calma
los días en que mis dedos
se hundían en la masa del pan,
en los que después de la cena sabática
cuando todos los niños entraban a la sala
del piano todavía vivo
para tocar y cantar juntos
me sorprendía a mí misma
llorando de tanta alegría.

הָאִישׁ שְׁמַחְצִית גּוּפוֹ

הָאִישׁ שְׁמַחְצִית גּוּפוֹ הִימְנִית נִכְרְתָה
כְּדֵי שְׂיִמְשִׁיךְ לְהִנָּתֵר עִם אִשְׁתּוֹ וְעִם יְלָדָיו
מִכֵּר לְפָרְנֶסְתוֹ כְּכָרוֹת מוֹצָקוֹת שֶׁל לֶחֶם חֵי.

דָּרַךְ עֵינָיו הַקְּבוּעוֹת בְּחוֹרִים חוֹרִים רְאִיתִי
אֲנָשִׁים מְתַקְרְבִים אֶל הַמְּשׁוֹכָה הַשְּׂרוּפָה שֶׁל הַחֶצֶר
וּבָיָדָם סֵל קִנְיֹת. וְרְאִיתִי אֶת הַחֶסֶה הַמְּסֻלָּסֵלֶת
וְאֶת הַסֶּפֶסֶל הַצָּרוּב שְׁמַצְמִיחַ זֵלְזָלִים מְטָרְפִים.

הָאִישׁ שְׁמַחְצִית גּוּפוֹ הִימְנִית נִכְרְתָה
הוּא עָשָׂה לִי שְׂאוּכָל לְזָכֵר בְּמִנוּחַת מָה
אֶת הַיָּמִים שֶׁבָּהֶם כָּל אֲצָבָעוֹתַי
הָיוּ שְׁלֵמוֹת בְּבָצֵק
וְאַחֲרֵי הָאֲרוּחָה שֶׁל עָרֵב שִׁבְתִּי
כְּשֶׁכָּל הַיְלָדִים נִכְנְסוּ לַחֲדָר
עִם הַפְּסִנְתָּר שֶׁעוֹד הָיָה חֵי
כְּדֵי לְנַגֵּן וְלִשִׁיר בְּיַחַד
הִיִּתִי מוֹצֵאת אֶת עֲצָמֵי
בוּכָה מְרֵב אֲשֶׁר רַב מְדִי.

La sonrisa

La sonrisa que se abre vacilante,
con pasmada gratitud,
en el rostro del hijo que de pronto es padre
y sostiene un bebé en sus brazos.

El tono de su voz nueva, secreta,
la seriedad paternal de su rostro.
Las nubes de sus brazos prolongados.
El arco de responsabilidad sobre su cabeza.
El aura de su virilidad que asciende
en la escala de la feminidad
hasta la lucidez.

החיוך

החיוך הבוקע בקשי,
מכּוּץ וְהִמוּם-תּוֹדָה,
שֶׁל הַבֵּן שֶׁפִּתְאֹם הוּא אָב
וַיֵּשׁ לוֹ תִינּוֹק בְּיָדָיו.

צִלִּיל קוֹלוֹ הַתְּדָשׁ, הַסּוֹדִי,
הַרְצִינּוֹת הַמּוֹלִידָה שֶׁל פָּנָיו.
עֲנִי זְרוּעוֹתָיו הַמְתְּאָרְכוֹת.
שְׁעָרֵי הָאֲחֵרִיּוֹת שֶׁעַל רֹאשׁוֹ.
הַלַּת גְּבָרִיּוֹתוֹ הָעוֹלָה
בְּמַעְלֹת נְשִׁיּוֹת
עַד בִּינָה.

MESA DE COCINA

Lea da a luz

Toda su vida tropezaba, pedía perdón, se esforzaba
por sonreír, entregaba regalos de bonita envoltura.
Y cuando no gustaban se enfurecía y lloraba.
Ante al espejo ensayaba el andar de las bellas jóvenes
y cuando tampoco eso resultó, ¿qué más le quedaba sino
engañar, confesar y de nuevo, qué remedio, llorar.
Durante los embarazos se inflaba como masa leudada.
Cuídate, le decían las ancianas,
cuídate.
Ha engordado, decían las jóvenes.
Pero ahora está gritando de verdad, se siente muy mal.
Rompe las sábanas, aúlla llena de odio.
Y de repente empuja con todas sus fuerzas la rueda de molino
de la historia de un pueblo insoportable
primero lentamente y jadeando, y luego
la oprimen a ella y se pulveriza en un grito
en los diez bebés de Jacob.

לאה יולדת

כל ימיה הייתה נתקלת, מבקשת סליחה, מתאמצת
לחייך, מעניקה מתנות עטופות יפה.
וכשלא מצאו חן הייתה זועפת, בוכה.
מול המראה מודדה עפוס של נערות יפות
וכשלא מצא חן – מה נותר כי אם
לרמות, אחר כך להתודות, ושוב, מה לעשות, לבכות.
בהריונה תפחה כמו על שמרים.
שמרי, אמרו לה הנשים הזקנות,
על עצמך שמרי.
השמינה, אמרו הצעירות.
אבל עכשו היא ממש צועקת, רע לה מאד.
קורעת את המצעים, שואגת שנואה שנואה.
ופתאם היא דוחפת בכל פחה את גלגל הרחמי
של ימי עם כבד מנשא
לאט בהתחלה, באנקות, אחר כך
כבר דוחפים אותה והיא נטחנת בצעקה אחת
לתינוקות של יעקב.

Calvo y redondo

Calvo y redondo me desgarra
y se desliza hacia afuera.

Ahora es dueño de arañar su trompa,
su ojo cerrado.

Para cortarle las uñas hay que proceder
con astucia.

קרח וְעָגֵל

קרח וְעָגֵל קוֹרַע אוֹתִי
וְנִחַלֵץ הַחוּצָה.

אֲדוֹן לְעֵצְמוֹ עֲכָשׁוּ לְשַׂרְט אֶת קְטָמוֹ,
אֶת עֵינוֹ הַסּוּמָה.

לְגֹזֵר אֶת צַפְרָנָיו צְרִיף
בְּעֶרְמָה.

Mesa de cocina

Ya es mediodía en la cocina.
Todo está dispuesto en su sitio
sobre la mesa, un objeto junto al otro,
mi tenedor casi tocando tu cuchillo.
Los bordes de mi cabello junto a la vena de tu cuello.
El ventilador aspira y sopla hacia mi cabeza
el aire escaldado de la tuya.
También yo veo las grietas
sobre la pesada mesa de la cocina,
más vieja que nueva.
También yo veo sus gruesas patas.
Coge el cuchillo. Corta el pan.

שֶׁלְחַן מְטֵבַח

כָּבֵד צְהָרִים בְּמֵטֵבַח
הַכֹּל עָרוּף פָּנִים אֶל פָּנִים
עַל הַשֶּׁלְחָן זֶה בְּצַד זֶה
הַמְזֻלָּג שְׁלִי כַמְעַט נוֹגַע בְּסַכִּין שְׁלִי.
קִצּוֹת שִׁעְרוֹתֵי סְמוּכוֹת לְעוֹרֵק צְוֹאֲרֵךְ.
הַמְאֹרֵר מוֹצִיא וּמְכַנִּים לְרֹאשׁ שְׁלִי
אֲוִיר שְׁלוֹק מְהָרָאשׁ שְׁלִי.
גַּם אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַסְּדָקִים
עַל שֶׁלְחַן הַמְטֵבַח, כְּבֵד,
יֹתֵר יָשֵׁן מֵאֲשֶׁר חָדָשׁ.
גַּם אֲנִי רוֹאֶה אֶת רַגְלָיו הָעֵבוֹת.
קַח אֶת הַסַּכִּין. תִּפְרֹס לָחֶם.

Cuando prueba el pescado

Cuando prueba el pescado de la olla
sus cejas elevan dos arcos de triunfo,
sus pupilas se ensanchan con estupor de pájaro
que empolla tesoros de absoluto,
y sus labios rozan la salsa
como los dedos de David sobre el arpa
en ese cuadro marrón de Rembrandt
que vi hace tiempo en el viejo museo.

טועמת דגים

כְּשֶׁהִיא טוֹעֶמֶת מְסִיר הַדָּגִים
גְּבוּתֶיהָ מְרִימוֹת קִשְׁתוֹת נִצָּחוֹן
אִישׁוּנֶיהָ מְתַרְחָבִים בְּתַמְהוֹן שֶׁל צְפוּר
דוֹגְרָת עַל אוֹצְרוֹת שֶׁל מַחְלָטוֹת,
וּשְׁפֹתֶיהָ מְרַפְרְפוֹת עַל הָרֹטֵב
כְּמוֹ אֲצָבָעוֹת דָּוִד הַמְּנַגֵּן בַּיִבֵּל
בְּתַמוּנָה הַחוּמָה שֶׁל רֵמְבֵרְנֵדֵט
שְׂרָאִיתִי מִזְמַן בְּמוֹזֵיאוֹן הַיֶּשֶׁן.

Ahora

Cuando yo lo descubro tú lo acaricias
cuando yo lo arropo tú lo desvistes
quién determinará ahora si el bebé llora de frío
o tiene demasiado calor
cómo interpretaremos la respiración
del pichón depositado en nuestra manos
cuando no sabemos nada
y ahora en nuestros brazos yace un muerto.

כָּעַת

כְּשֶׁאֲנִי מְפָשִׁילָה אֶתָּה מְלַטֵּף
כְּשֶׁאֲנִי עוֹטֶפֶת אֶתָּה מְפָשִׁיט
מִי יִשְׁפֹּט כָּעַת אִם מְקַר בּוֹכָה הַיְלֹוד
אוֹ שְׁחַם לוֹ מְדִי
אֵיךְ נְפָרֵשׁ נְשִׁימוֹת
גּוֹזֵל פְּקוּד בְּיַדֵּינוּ
וְאֵין בְּנוֹ דַּעַת
וְכַעַת בְּיַדֵּינוּ הַמָּת.

Una cazuela

Y en cuanto desperté supe:
hay una cazuela de pescado al fuego.
Una cazuela con tapa.

Mi cama estaba llena de trozos de pescado
blandos y rojos, pescados con ojos encalados
de bebés contra el muro de la torre
Hay una cazuela al fuego todo el tiempo
sin fondo, sin tapa.

סיר

וּכְשֶׁהִתְעוֹרַרְתִּי יָדַעְתִּי :
יֵשׁ סִיר עִם דָּגִים עַל הָאֵשׁ,
סִיר מְכֻסָּה.

מִשְׁתִּי הִיְתָה מְלֵאָה נִתְחִי דָּגִים
רְכִים וְאֲדָמִים וְלִדְגִים עֵינִים מְטִיחוֹת
שֶׁל תִּינוּקוֹת בְּקִיר הַמְּגִדֵל.

יֵשׁ סִיר עַל הָאֵשׁ כָּל הַזְּמַן
בְּלִי תְחִיתִית, בְּלִי מְכֻסָּה.

Año Nuevo

La casa que se llena de visitas en la fiesta
se asemeja a un árbol que repone sus hojas marchitas
con otras nuevas.

Cuando suena el timbre
se estremece el umbral
como una rama

en la cual se posaron pajaritos

y las paredes se acercan y se alejan.

Los vientos otoñales se detienen. Descansan.

Un débil sol roza partículas de polvo.

Un año se retira. Otro ingresa.

ראש השנה

הבית המתמלא אורחים בחג
דומה לעץ אשר עלה נוכל
בעלה חדש יחליף.
כשמצלצל הפצמון
קופץ הסף
כמו ענף
שהתישבה עליו צפור,
והקירות קרבים ומתרחקים.
יוצאת שכנה. נכנסת שכנה אחרת.
רוחות סתו חונות. נחות.
שמש חלשה נוגעת בפרורי אבק.
יוצאת שנה. נכנסת שנה אחרת.

Soy yo

Soy yo que delicadamente con un suave rápido beso
soy yo quien os despierta de los sueños
y quien retira la manta que cubre vuestro dulce reposo
como un pan recién horneado.
Ah, el luminoso sueño de mis hijos
que con mis propias manos corto, arranco
y desmenuzo entre las mañanas invernales
que pasan sobre nuestras cabezas
como bandada de grises gorriones
que pían ansiosos.

זו אני

זו אני בזהירות ובנשיקה רכה ומהירה
זו אני המעירה אתכם מחלומות
ומסירה את השמיכה מעל שנתכם המתוקה
כמו חלה זה עתה אפיתי.
אח, השנה המאירה של ילדי
כמו ידי אני בוצעת אותה, תולשת
ומפוררת בין הבקרים החרפיים
החולפים מעל ראשינו
כמו עדת דוררים אפרים
בצפצוף מלא צפיה.

Despliegue

Cuando extiendo mis manos y acaricio vuestras cabezas
los suaves bucles se estiran y se abultan
y el olor a lactancia que aspiraba hasta embriagarme,
mezclado con restos de mi sangre, se va evaporando.

Cuando despliego mis manos y acaricio vuestras cabezas
éstas irrumpen de mi vientre, crecen y se alejan,
y quedan suspendidas en mis manos
como higos que van madurando.

Cuando estiro mis manos y acaricio vuestras cabezas
e intento reclinarlas sobre mí,
comienzan a dilatarse, segregan una membrana,
y de pronto mis dedos tocan las barbas incipientes.

Cuando abro mis manos y acaricio vuestras cabezas
éstas se dispersa de mí a los cuatro vientos,
atraen hacia sí zorros y mariposas,
recorren un mundo de olores desconocidos.

התפרשות

כְּשֶׁאֲנִי פּוֹשֵׁט אֶת יָדֵי לְלִטֹּף אֶת רְאשֵׁיכֶם
כָּל הַשֶּׁעַר, שְׁהִיָּה מְתַלְתֵּל וְרֹף, מְתִישֵׁר וּמְתַעֲבָה
וְרִיחַ הַיִּנְקוֹת שְׁהִיִּיתִי שׁוֹאֶפֶת מִמֶּנּוּ לְשִׁכְרָה,
מְעַרְב בְּשִׂאֲרֵית דָּמִי, הוֹלֵךְ וּמְתַאֲדָה.

כְּשֶׁאֲנִי פּוֹרֵשֵׁת אֶת יָדֵי לְלִטֹּף אֶת רְאשֵׁיכֶם
הֵם גָּחִים מְחִיקִי, גְּבֹהִים וּמְתַרְחֵקִים,
וְנִשְׁאָרִים תְּלוּיִים בְּתוֹךְ כַּפּוֹת יָדֵי
כְּמוֹ תְּאֵנִים הוֹלְכוֹת וּמְבַכִּירוֹת.

כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹלַחַת אֶת יָדֵי לְלִטֹּף אֶת רְאשֵׁיכֶם
כְּשֶׁאֲנִי מְנַסֶּה לְאַחֵז בְּהֵם, לְתַמְךָ אוֹתָם בִּי,
הֵם נִעְשִׂים נְפוּחִים, מְעֵלִים קְרוֹם,
וּלְפִתַע נּוֹגְעוֹת אֶצְבָּעוֹתַי בְּזִיפִים.

כְּשֶׁאֲנִי פּוֹתַחַת אֶת יָדֵי לְלִטֹּף אֶת רְאשֵׁיכֶם
הֵם נְפֻזִים מְתוֹכֵי לְאֶרְבָּעָה עֲבָרִים
הֵם מוֹשְׁכִים אֶלֵיהֶם שׁוֹעֲלִים וּפְרָפְרִים
הֵם מְסוֹבְבִים אֶת הָעוֹלָם בְּרִיחוֹת לֹא מְכָרִים.

Te he traído

Te he traído una gata blanca y negra de la calle
para que veas, hija, sus maneras.
Ahí está sobre la blanda manta
de tu cama, puliendo sus uñas
mascando y rasqueteando cada pelo
lamiendo con la lengua entre las patas.
Poco a poco se cierran sus ojos en el sol invernal.
Y al mediodía, cuando os levantáis juntas de dormir
ella se sacude y sale a cazar una lagartija roja.

¿Y por qué, muchacha, te has puesto todas mis alhajas
y tus ojos vierten lágrimas?

הבאתי לך

הבאתי לך חתולה שחרה ולבנה מן הרחוב
כדי שתראי דרכיה, בתי.
הנה היא על השמיכה הרכה
של מטתך, ממרקת צפרניה
כוססת ומקוצצת כל שיערה בפנותה
מלקקת בלשונה את ערותה.
לאט לאט נעצמות עיניה בשמש החרפית.
ובצהרי היום, כשאתן קמות יחד משנתכן
היא מתנערת ויוצאת לצוד שקמית ורדה.

ומדוע, נערה, את עונדת את כל תכשיטי
ועיניך זולגות דמעות?

Grita

Grita, oveja
atontada por la oscuridad. Grita,
oveja, has estropeado el Shabat.
En toda la zona industrial la arena descansa limpia, iluminada,
brillan sus botones dorados, viste un traje beige
con bolsillos. Y para quién en la mañana del Shabat y para qué
esa oveja encerrada en la carpintería
que lame sucio aserrín, enloquecida
de falta de agua, aunque recorras
toda la carpintería no hay nadie y no se oye nada
en toda la zona industrial fuera de su voz, que te ha estropeado el Shabat
con gritos aserrinados.

תצַעֲקִי

תצַעֲקִי, כְּבִשָּׂה אַחַת
מְטֹמְטֹמֶת מִחֲשָׁכִים. תצַעֲקִי
כְּבִשָּׂה, קִלְקַלְתְּ אֶת הַשַּׁבָּת
בְּכֹל אֲזוֹר הַתְּעַשְׂיָה הַחֹל נַח נָקִי, נְאוֹר,
נוֹצֵץ בְּכַפְתּוֹרֵי זָהָב, מִחֲלִיף לְחֲלִיפָה בְּזוֹ
עַם כִּיסִים. וְלָמִי בְּשַׁבָּת בְּבִקְרָה וְלִשְׁם מָה
כְּבִשָּׂה אַחַת סְגוּרָה בְּנִגְרִיָה
לוֹחֶכֶת נְסֻרָת מְגוֹלְלָה, מְשִׁתְּנָעַת
מְגַעְגוּעִים לְמִים, גַּם כִּי תִלְדִּי
בְּכֹל הַנִּגְרִיָה אֵין נֶפֶשׁ חַיָּה וּבְכֹל אֲזוֹר הַתְּעַשְׂיָה אֵין קוֹל,
אֵין כֹּל קוֹל מְלַבְדָּה, שְׁמִמְקַלְקֵל לְךָ אֶת הַשַּׁבָּת
בְּצַעֲקוֹת מְנַסְרוֹת.

Hermano, el terrible pecho

Hermano, el terrible pecho de las cigüeñas que se sacuden como velamen al viento
anuncia explícitamente: otoño, y ya no se resiste
el clamor de las alas que se agitan en la madrugada
bajo la piel que se hincha hasta reventar
en mis oídos. ¡Mis oídos! ¡Mis labios! Hasta las raíces de mis uñas
llega el alboroto cuando levantan vuelo
y rebanadas de pan quemado vivo
llenan de asfixiante humo la casa
que dormita en mi pecho.

אָח, הַחֵיק הַנּוֹרָא

אָח, הַחֵיק הַנּוֹרָא שֶׁל חֲסִידוֹת נִנְעָרוֹת כְּמִפְרָשִׁים
קוֹרָא בְּמִפְרָשׁ: סְתוֹ, וּכְבָר לֹא מְמַאֵן
נְהַמַּת כְּנַפִּים מְפֹרָסוֹת לְפָנוֹת בְּקֶרֶךְ
מִתַּחַת לְעוֹר הַתּוֹפֵחַ עַד לְהִתְפַּקֵּעַ
בְּאֲזָנָי. אֲזָנָי! שְׁפֹתַי! עַד מִתַּחַת לְשָׂרְשֵׁי צִפְרָנָי
מִהוּמַת הַמְרָאָה
וּפְרוֹסוֹת לְחֵם נִשְׂרָף חַי
מִמְלֵאוֹת עֶשֶׂן מִחֲנִיק אֶת הַבַּיִת
הַנֵּם בְּחֵיקִי.

Los dioses no necesitan

No, los dioses no necesitan una razón evidente
para enojarse con los humanos
y ensañarse con ellos.

Así también los esposos, padres, niños vueltos adultos –
no os parecéis al rosal
que florecerá aun en agosto si lo cuidan
meticulosamente por dos o tres semanas. No,
vosotros balbuceáis con una voz toda espinas:
las mangueras con que tratáis de regarnos
está hecha de huesos de muertos.

האלים אינם זקוקים

לא, האלים אינם זקוקים לסבה נראית לעין
בכדי לכעס על בני האדם
ולהתעלל בהם.
וכך גם בני זוג, הורים, ילדים שיהיו לאנשים –
אין אתם דומים לשיח השושנה
שגם באוגוסט יפרח אם תמסרו לו
שבועים-שלושה באפן אינטנסיבי. לא,
אתם ממלמלים בקול שכלו קוצים,
הצנורות שבהם אתם משקה אותנו
עשויים מעצמות של מתים.

Poema otoñal

El verano se va terminando. Los dátiles.
ya están oscuros y melosos para alimento
de pájaros, mariposas.

En las pálidas granadas de ásperas cortezas
las moléculas se apresuran a juntarse en apretadas células
y colmarse de industriosa acidez rosada,
enorme movimiento clandestino
que exige fermentar en el otoño.
Mira: en sus cabezas se sonrojan coronas .

שיר סתו

הקיץ הולך ונגמר. התמרים.
הילדים כבר שחמים ודביקים למאכל
צפרים, פפרים.

עוד ברמונים חורים, מחספסי קלפה,
קהל פרדות ממהרות להתאסף בתאים צפופים
מתמלאות בתריצות תמצמצות ורדה בלתי-מאשרת
מקימות מחתרת עצומה תובעת
לתסס בסתו.
ראה: על ראשם מסמיקים כתרים.

La mesa que coloqué en la cocina

La mesa que coloqué en la cocina
se me convirtió en territorio enemigo
el piso en el cual fui embaldosada
se me convirtió en territorio enemigo
las paredes revocadas con mi leche
se me convirtieron en territorio enemigo
la tierra que para revivirla he nacido
se me convirtió en tierra enemiga
y por qué la vida en esta tierra
se convirtió en tierra enemiga.

שֶׁלַחַן מִטֶּבַח שֶׁהִצַּבְתִּי

שֶׁלַחַן מִטֶּבַח שֶׁהִצַּבְתִּי
הָיָה לִי לְאָרֶץ אוֹיֵב
הָרַצְפָּה שֶׁבְּתוֹכָהּ רִצַּפְתִּי
הָיְתָה לִי לְאָרֶץ אוֹיֵב
הַקִּירוֹת בְּחִלְכִי טִיחְתִּי
הָיוּ לִי לְאָרֶץ אוֹיֵב
אֶרֶץ לַחֲיוֹתָהּ נוֹלַדְתִּי
הָיְתָה לִי לְאָרֶץ אוֹיֵב
וְלָמָּה חַיִּים בְּאֶרֶץ
הָיְתָה לְאָרֶץ אוֹיֵב.

Mesa azul

Tendremos una gran mesa azul,
tendremos una mesa dispuesta para toda la familia,
una mesa envuelta en luz, completamente redonda.

Y nos sentaremos a ella juntos en la víspera de Shabat
codo con codo
sin palabras, como el beso de José a Benjamín,
y cantaremos el *Shalom Aleijem* en silencio
y beberemos el vino ritual de la misma copa
con los ángeles, por orden de edad.

Entonces la mesa volverá a girar sobre su eje,
cosa cotidiana, y por la noche
diremos todos juntos Amén.

Alusión al canto sabático "Shalom Aleijem": "La paz sea con vosotros, ángeles del Señor..."

שְׁלֹחַן כָּחֵל

יְהִיָּה לָנוּ שְׁלֹחַן גָּדוֹל וְכָחֵל,
יְהִיָּה לָנוּ שְׁלֹחַן עָרוּף לְכָלֵנוּ בְּיַחַד,
שְׁלֹחַן עוֹטָה אֹר, עָגֵל לְגַמְרֵי.

וְנִשָּׁב לְיָדוֹ בְּיַחַד בְּעָרֵב שְׁכָת
מְרַפְקֵינוּ נוֹשְׁקִים זֶה לְזֶה
בְּלִי אִמְרָה, נְשִׁיקַת יוֹסֵף לְבִנְיָמִין,
וְנִשְׁיֵר אֶת הַשְּׁלוֹם עֲלֵיכֶם בְּלִי קוֹל
וְנִשְׁתֶּה אֶת יַיִן הַקְּדוֹשׁ מִהַכּוֹס הָאֲחֻת
בְּיַחַד עִם הַמַּלְאָכִים, לְפִי הַגִּיל.

הַשְּׁלֹחַן אֲזוֹ יָשׁוּב וְיִסֹּב עַל צִירוֹ
דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּבְלִילָהּ
נֹאמֵר כָּלֵנוּ בְּיַחַד אָמֵן.

CONTRA LA OSCURIDAD

Dedo

Hay un dedo que endereza mi imagen
como el papel plateado que se alisa sobre la mesa
con cuidado
para regalarlo a un bebé
y que tiembla y emite un sonido
muy tenue.

אָצְבֵּעַ

יֵשׁ אָצְבֵּעַ מִיִּשְׂרָת אֶת צִלְמִי
כְּמוֹ נִיר כֶּסֶף שֶׁמְחַלְקִים עַל הַשֶּׁלְחָן
בְּזִהְרוֹת
לְתַת אוֹתוֹ מִתְנָה לְתִינוּק
וְהוּא רוֹעֵד וּמְשַׁמֵּעַ צִלְצוּל
דָּק מְאֹד.

Ahora en el patio

Ahora en el patio, cuando el árbol de guayabas como una madre joven
con veinte dedos acaricia el viento matutino
y el árbol de damascos peina su hermoso cabello,

ahora cuando sólo el meneo de sus copas revela
que desde hace tiempo acordaron entre ellos quién madurará primero
y quién enviará más tarde su perfume embriagador,

entonces en brazos de ambos el viento se va a dormir,
no tiene nada que ver con lo que no se ve.

עֲכָשׁוּ בְּחֶצֶר

עֲכָשׁוּ בְּחֶצֶר כְּשֶׁעֵץ הַגּוּיָאבוֹת כָּמוֹ אִם צְעִירָה
בְּעֵשָׂרִים אֲצָבְעוֹת עֲנוּדוֹת מְלֻטְפֹת אֶת רוּחַ הַבֶּקֶר
וְעֵץ הַמְשָׁמֵשׁ שְׁמֻמוּל סוֹרֵק אֶת שְׁעָרָה הַנָּאָה

עֲכָשׁוּ כְּשֶׁרֵק מְנוּד רֹאשׁ מְעִיד וּמְרָאָה
כִּי מִזְמַן נִחְתַּם בִּינֵיהֶם מִי יְכַשִּׁיל הָרֵאשׁוֹן
וּמִי בְּרִיחוֹ הַמְּאֲחֵר יִשְׁלַח לְחֶפְשֵׁי שְׁכָרוֹן

אִז בְּזָרוּעוֹת שְׁנִיָּהֶם יַחַד הָרוּחַ הוֹלְכֶת לִישָׁן
אִין לָהּ שׁוּם עֶסֶק עִם מַה שְׁאִינְנוּ נְרָאָה.

Y en la aglomeración

Y en la aglomeración de la multitud que se apresura a entrar
y en el vaivén vacío y vacuo
la mano de una mujer extraña toca de repente
la tela del vestido que me cosió mi madre
y pregunta cuánto cuesta
y no deja de preguntar en las noches
rasguña la tela con uñas agrietadas
roza mi piel
la palpa como entendida
con dedos pinchados de costurera miope y pálida
de labios delgados
y corta y corta.

ובצפיפות

ובצפיפות של המון ממהרים דומם פנימה
ובטלטלה הבטלה המטמטמת
פתאום יד של אשה נכריה ממששת
את אריג השמלה שתפרה לי אמי
ושואלת למחירו
ואינה חדלה לשאל בלילות
שורטת באריג בצפרנים סדוקות
מעבירה בעורי
ממששת במבינות
באצבעות דקורות של תופרת קצרת ראי
דקת שפתים וחרורת
והיא גוזרת וגוזרת.

Por miedo a llegar tarde

Por miedo a llegar tarde los desesperados que duermen en el regazo de un tigre
se muerden la lengua o los dedos.

Pueden romper la sábana preferida,
bordada con pétalos celestes.

Qué más pueden hacer los desesperados
cuando alguien más fuerte les ha apagado el despertador
y yacen en su regazo como en el de un tigre
y a la distancia de un grito su tiempo pasa, pasa.

מפחד לאחר

מפחד לאחר הנואשים הישנים בחיק נמר
נושכים לעצמם את הלשון או האצבעות.
הם יכולים לקרע את הצפית האהובה,
הרקומה ציצים תכלים.
מה עוד יכולים כבר לעשות הנואשים
כשמי שהוא יותר חזק סגר להם את המעורר
והם בחיקו כמו בחיק נמר
ובמטחוי צעקה הזמן שלהם עובר, עובר.

Pasos

Camino y mi zapato derecho gorjea
con tanto gusto, tan sabio, la precisa melodía
desde hace tiempo no he escuchado los pasos de quien
o la cuna de quien
se mece en mi pie
en mi zapato que hoy gorjea
precisamente la melodía de quien
sabe a dónde va
ah, sabe, sabe, sabe.

צעדים

אני הולכת ונעלי הימנית מציצת,
כל כך בנחת, כל כך חכמה, בדיוק מנגינה
ממזמן לא שמעתי צעדים של מי
או עריסה של מי מתנועע
בכף הרגל שלי
בנעלי שהיום מציצת
בדיוק את המנגינה של מי
שיודע לאן הוא הולך
אהה, יודע יודע יודע.

Sólo el verde

Sólo el verde de las hojas de parra que traslucen el sol
el verde que se funde en el oro, se derrite lentamente
y se absorbe en el aire cierra los ojos menea la cabeza confirmando
su felicidad de viajero embriagado
de hoja de parra que expande su verdor
con ciegas ganas de ser transportada
sobre el aire dorado, sonoro, del fin
de las firmezas estivales.

רק הירק

רק הירק השקוף לשמש של עלה הגפן
הירק הנמס בזהב, הנמס לאטו
ונמצץ באויר נעצם עינים בתנודות ראש מאשרות אשר נוסע שכור
של עלה גפן אחד מתפשט את ירקותו מרצון
סומא להנשא
על האויר המזהב, המצלצל, של סוף
מוצקיות הקיץ.

Tres poemas de ruta

1. Sentada

Sentada en el flamante Chevrolet que se desliza silencioso hacia el sur
a través del seco viento primaveral que confunde los sentidos,
el aire arremolina miles de mariposas marrones y amarillas
contra el vidrio del auto,
como colinas arrancadas de su sitio
a cambio de un momento de amor único en la vida,
cruzan en loca carrera la autopista del sur
como repentinamente enfermas de ardiente levedad,
estallan suavemente contra la mejilla de la ventana lavada.

2. No me detengo

De pronto me pasa por delante el corazón
susurrando por la ruta
como un auto moderno
climatizado, silencioso,
sin detenerse
llevado por su propio impulso.
Y cómo me gusta manejarlo en la noche
completamente sola
abandonando
todo lo que me espera
no me detengo
ni aun ante la sombra
de mi propia mano.

3. Música

Se cansaron los músculos de los párpados
del exceso de luz y las señales de ruta.
Se fatigaron mucho las manos de los que aferran
el volante. Soñaron
con rutas frescas. En los carriles rápidos
cuán bellos se adivinan los sonidos de grises
canciones estereofónicas.

שְׁלֹשָׁה שִׁירֵי דֶרֶךְ

א מִשְׁבֶּת

מִשְׁבֶּת בְּשִׁבְרוֹלֵט הַחֲדָשָׁה שְׁנוֹשְׁבֶת בְּשִׁקֵט דְרוֹמָה
דֶרֶךְ הַלָּם הַיָּבֵשׁ הָאֲבִיבִי הַמְרַחֵב וְהַמְעֵבִיר אֶת הַדַּעַת

בְּתוֹךְ הָאוִיר הַמְעֻרְבֵל פְּרָפְרִים חוֹמִים וְצִהָבִים
מְטִיחִים בְּחֵלוֹן הַמְּכֹנֶנֶת רִכְבוֹת הַבְּטָחוֹת
כְּגִבְעוֹת וְהָרִים שֶׁנִּטְרָפוּ מִמְּקוֹמָם הַקְּבוּעַ
בְּעֵבוֹר שְׁעַת אֶהְיָה אַחַת וַיַּחֲדֶה בְּחַיִּים
חוֹצִים בְּרִפְרוּף מְטֻרָף אֶת הַכְּבִישׁ הַמְּהִיר דְּרוֹמָה
בְּהִתְפָּרְצוֹת קִשָּׁה שֶׁל מַגְפַּת קְלִילוֹת בּוֹעֶרֶת
מִתְפּוֹצְצִים בְּרֶף אֶל לְחֵי הַשְּׂמֶשֶׁה הַרְחוּצָה.

ב אינני עוֹצֵרֶת

פְּתֹאֵם לְבִי חוֹלֵף עַל פְּנֵי
בְּרִחִישָׁה בְּכַבִּישׁ הָרֵאשִׁי
כְּמוֹ מְכֹנֶנֶת חֲדִישָׁה
מְמַזְגֶּת, שְׂקָטָה,
לֹא עוֹצֵרֶת בְּגִלְלֵי הַתְּאוּצָה.
וְכַמָּה נְעִים לִי לְנַהֵג בָּהּ בְּלִילָה
לְגַמְרֵי לְבַד
נוֹטָשָׁת
אֶת כָּל הַמְּצַפָּה לִי
אֵינְנִי עוֹצֵרֶת
לְשׁוֹם צֶל שֶׁל יָד
שֶׁל עֲצָמִי.

ג מוֹסִיקָה

רְפוּ בְּעַפְעָפִים הַשְּׁרִירִים
מְרַב אֹר וְתִמְרוֹרִים.
עֵינָיו מְאֹד יָדִי הַשְּׁוֹרְרִים
בְּהִגָּה. כְּבִישִׁים קְרִירִים
חֲלֵמוֹ. בְּמִסְלֹלִים הַמְּהִירִים
מֵה יָפוּ מְנַחֲשִׁים צְלִילֵי שִׁירִים
סְטֵרִיאוֹפּוֹנִיִּים אֲפָרִים.

Yegua

Tenía en el vientre una yegua negra de trepidante piel,
galopaba inteligente, flotaba,
competía con las estrellas en el cielo.
¿Por qué me apresuré a parir un feto rosado?

En el cielo, junto a las estrellas,
la sabiduría marcha hacia su sitio
lejano
como la luz.

סוּסָה

הִיְתָה לִי בַבֶּטֶן סוּסָה שְׁחוֹרָה שְׁעוֹרָה רוֹטֵט,
דוֹהֶרֶת בְּחֻכְמָה, דוֹאָה,
מִתְחַרָּה עִם הַכּוֹכָבִים בְּשָׁמַיִם.
לָמָּה מֵהֵרַתִּי לְלֵדֵת גֶּפֶל וָרֹד?

בְּשָׁמַיִם, עִם הַכּוֹכָבִים,
הַחֻכְמָה פּוֹסַעַת לְמִקוּמָהּ הַנָּכוֹן
רְחוּקָה
כְּמוֹ הָאוֹר

Poemas de envejecimiento

1.

Se extinguió el perfume, se apagaron los colores
de las flores en el jarrón.
Sólo un vago
hedor
asciende desde los tallos
y las hojas marchitas
en el agua estancada
y en todos los amores.

2.

Mucho más ralas y cuán lentas son
las últimas décadas de la vida
como las capas altas del aire
que avanzan hacia la luna.

Sobre las gradas que se calientan al sol
ornadas de racimos de bulliciosas garrapatas
mirarán desde distancias cada vez más heladas.

3.

¡Uf! Desaparecieron los lentes,
se perdieron las llaves,
se desvanecieron los nombres conocidos,
y los lugares – ¿dónde están?
Han caído en agujeros negros
que van quemándose suavemente en el mapa de las cosas.

4.

Qué angustiosos,
tensos hasta el estallido
fueron los años de la maternidad
duros
como vientre en el noveno.

Livianos son ahora
como seno de nonagenaria.

5.

Lo succionarás todo,
a todo le clavarás tus romos dientes,
glotona vejez:
a la tersura de la mejilla,
al meloso impacto del sueño,
al ágil erigirse del deseo
al efluvio multicolor de los jugos –

Pero no al placer
nocturno
de un libro
a la luz
del silencio.

6.

Observa al hombre que envejece y se arruga:
¿Acaso también su alma se encoge
en un puño, como un papel desechable?
¿O se estira y yergue
y se vuelve traslúcida y radiante y llena de secretos,
como el pergamino del velador
sobre la cama del niño
que no logra conciliar el sueño?

7.

No pocos años he convivido con la vida,
¡y cuánto hemos reñido entre nosotras!
Ahora que casi aprendimos a llevarnos bien
resulta que debemos irnos cada una por su lado.

8.

La vejez es una larga mano posada
sobre el seno flojo de la tecla.

La vejez es un espacio
como en una fuga de Bach, inesperado,
entre el ahora y el después.

La vejez es el nacimiento
de un tiempo tierno y cuerdo.

Es el sonido oculto, inaudible
entre el blanco del la y el negro del la bemol

que aguarda la mano del pianista
detenida en el espacio entre el allá y el aquí.

שירי הזדקנות

1

נטל ריחם, בטל צבָעם,
של הפרחים באַגרטל.
רק נדיפה קלושה
של באַשה
הולכת ופּושה

בגבעולים
ובעלים קמלים
במים העומדים
ובכל המתמדים.

2

הרבה יותר דלילים, וכמה אטיים הם
העשורים האחרונים של החיים
כמו שכבות האויר הגבוהות
המתקרבות בהליכה אל הירח.

על הסלם המתחמם בשמש
עטור אשכולות של קרציות רוחשות
יתבוננו ממרחקים קופאים והולכים.

3

אוף, נעלמו המשקפים,
אכדו המפתחות,
נמסו השמות הידועים,
והמקומות - היכן?
נפלו לתוף חורים שחורים
שנחרכים ברוף במפת הדברים.

4

כמה מעיקים,
פוקעים מלחץ
היו ימי האמהות
קשים
כמו בטן בתשיעי.

קלים הם עכשו
כמו שד של בת תשעים.

5

הכל תמצצי,
בכל התקעי שנים קהות,
זקנה זלגנית:
בקו השזיף של הלחי,
בהלם הדבש של התנומה,
בהזדקפות הזריזה של החשק
במזרקת הצבעונין של המיצים -

אֶכֶל לֹא בַתְּעֻנּוּג
הַלִּילִי
שֶׁל סֶפֶר
בְּאוֹר
הַדְּמָמָה.

6

הַבֵּט בְּאִישׁ הַמְזֻדְקָן, הַמְתַקְמֵט:
הָאֵם נִשְׁמָתוֹ גַּם הִיא נִמְעָקֶת
בְּאֶגְרוֹף, כְּמוֹ נִיר מִיָּתֵר,
אוֹ שֶׁהִיא מִשְׁתַּוָּה וּמִתְיַשְׁרֶת
וְנִהְיִית שְׁקוּפָה וּמְאִירָה וּמְלֹאָה סוּדוֹת,
כְּמוֹ אֶהֱיִל הַקֶּלֶף שֶׁל הַמְנוּרָה
מֵעַל מִשַׁת הַיֶּלֶד
שֶׁאֵינָנו מְצֹלִיחַ לְהַרְדֵּם?

7

שָׁנָיִם לֹא מְעַט עִם הַחַיִּים חִיִּיתִי בְּכַפִּיפָה אַחַת
וְכִמְהָ כְּבֹר הַסְּפָקָנוּ לְרִיב וְלִהְיוֹת בְּרוּגָז!
עֲכָשׁוּ כְּשֶׁלְּמִדְנוּ קֶצֶת לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה
מִתְבָּרַר שֶׁעֲלִינוּ לְהַפְרֹד אִישׁ לְדַרְכוֹ.

8

זְקֵנָה הִיא יָד אַרְכָּה מְנַחַת
עַל שֵׁד הַקְּלִיד הַרְפוּי.

זְקֵנָה הִיא מְרוּחַ

כְּמוֹ בְּפוּגָה שֶׁל בֶּה, לֹא צְפוּי,
בֵּין הַעֲכָשׁוּ לְאַחֵר-כֶּה.

זְקֵנָה הִיא לְדָה
שֶׁל זְמַן רֶךָ וְשְׁפוּי.

הִיא הַצִּלִּיל הַחֲבוּי, נְטוּל-קוֹל
בֵּין לְבָן הַלָּה לְבִין לָה-בְּמוּל

שָׁחַר, מְצַפָּה לְיַד הַפְּסִנְתָּרָן
הַשׁוּהָה בְּמְרוּחַ שְׁבִין שָׁם לְכָאן.

Soneto del tomate desecado

Sumergida en la salsa de un poema dorado
como si me hubiesen bañado en aceite de oliva,
no me muevo. Sólo me hincho,
sólo me impregno de lo bueno.

Pero dentro de poco anhelaré
ser comida, salpicar la lengua,
bailar sobre las débiles glándulas salivales
que se derramarán de los labios, de la nariz.

Revélame cómo conservarme sumergida en el poema
para siempre, sin mover un párpado,
sin tensar un músculo

como el tomate desecado que ahora
yace en el frasco con el ajo y las especias
sin conocer cuchillo, tenedor ni cuchara.

סונט העגבנייה המיבשת

שרוייה בציר של שיר זהב
כמו בשמן זית שעלי נשפף
אינני זזה. אני רק תופחת,
אני רק שרוייה בתוך הטוב.

אף עוד מעט אשאף
להאכל, להנתיז על הלשון
לרקד על בלוטות הרק החלשות
שינזלו מהשפתיים, מהאף.

גלי לי איף להשתמר טובלה בשיר
תמיד, לא להזיז עפעף,
לא להספיק, לא לכוץ שריר

כמו העגבנייה המיבשת שעכשו
מנחת בצנצנת עם השום והשמיר
בלי לדעת על סכין, מזלג או כף.

Año Nuevo

En Rosh Hashaná extiende sobre mí un terso mantel
que oculte las manchas del año anterior
y cubra mis muslos temblorosos.
Extiende sobre mí un mantel limpio y di las bendiciones.
No rompas en tu ira los utensilios
dispuestos para la cena por tus hijos.

Rosh Hashaná: Festividad del año nuevo judío

בראש השנה

בראש השנה פרש עלי מפה חלקה
שתכסה את כתמי השנה הזאת
ותכסה את ירכי המתנדנדות.
פרש עלי מפה נקיה וברך.
אל בזעמך תִּשְׁבֵּר כלים
ערוכים לארוחה בידי ילדיך.

¿Qué impurifica?

¿Por qué impurifica
tocar a un muerto?
Porque es un imán
negro y suave
tan atractivo
como un agujero en el cuerpo
de otra mujer, prohibida, maravillosa,
tú lo tocas y te atrae al pozo,
ya no quieres volver jamás
no quieres huéspedes
ni comida
ni luz.

Según la ley religiosa judía, el contacto con un cadáver humano produce impureza.

מה מטמא ?

מה מטמא
בלנגע במת ?
כי זה מגנט
שחר ורף
מושיף כל כך
כמו חור בגוף אשה
אחרת, אסורה, נהדרת
שאטה נוגע ונמשך לבור
לא רוצה לחזור לעולם
לא רוצה אורחים

לא אכל

לא אור.

Fascinada

Fascinada por una hoja de parra verde herida de púrpura
quise traértela de regalo
como prueba de que la belleza es posible
aun en la enfermedad.

Y pregunté por qué le está vedado al hombre
el esplendor de la hoja de parra
cuando envejece
o enferma.

La hoja de parra callaba
cubriendo la mirada ofendida del moribundo.

נדלקת

נדלקת מיפיו של עלה גפן ירק מכה ארגמן
רציתי להביא לך אותו במתנה
כהוכחה לאפשרות של יפי
גם במחלה.

ושאלתי מדוע נבצר מטבע האדם
להיות מפאר פעלה הגפן
כאשר הוא מנדקן
או חולה.

עלה הגפן שתק, לא מגלה,
מכסה את מבטו הנעלב של הגויסס.

De cara a la negra noche

De cara a la negra noche
toma el álbum del estante
y encuentra allí el rostro de tu niño.
Observa bien su tersura,
la boca abierta,
la mirada inocente.

Es el reflejo de tu alma.
Llámala por su nombre: Tuvia o Braja.
Muéstrale un truco de dedos.
Cuéntale de la Cenicienta.
Ahora querrá constatar que tu reloj anda
y que tu anillo le queda bien.

Ahora dejará que la tomes en brazos
y la acunes suavemente
camino a la puerta de calle.

לנכח הלילה השחר

לנכח הלילה השחר
שלף את האלבום מגדן המדף
ומצא שם את פני הילד שלך.
התבונן היטב בְּחִלְקָתָם,
בְּפֶה הַפְתוּחַ
בְּעֵינַיִם הַלֵּא יוֹדְעוֹת.

זֶה צֶלֶם נִשְׁמָתְךָ.
קְרֵא לָהּ בְּשֵׁמָהּ: טוֹבִיָּה אוֹ בְּרָכָה.
הִרְאָה לָהּ תַעֲלוּל אֶצְבָּעוֹת.
סִפֵּר לָהּ עַל לְכֻלּוֹכִית.
עֲכָשׁוּ הִיא תִרְצֶה לְבַדֵּק אִם שְׁעוֹנֶךָ מְתַקְתֵּק
וְאִם הַטְּבַעֶת שְׁלֶךָ מִתְאַיְמָה לָהּ.

עֲכָשׁוּ הִיא תִסְפִּים שְׁתִּשָּׂא אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹתֶיךָ
וּתְעַרְסֵל אוֹתָהּ בְּעַדִּינּוֹת
בְּדֶרֶךְ אֶל הַשָּׁעַר.

Pensaba que la muerte

Pensaba que la muerte empezaría por los pies,
por las estrías del talón reseco.
O que a los orificios inferiores los carcomería la gangrena
para humillarme por completo.

No, mi muerte provendrá de la cabeza,
fina como aguja eléctrica, repentina, tic-tac,
haciendo estallar mis fusibles,
volviendo polvo mi lengua.

חֲשַׁבְתִּי שֶׁהַמּוֹת

חֲשַׁבְתִּי שֶׁהַמּוֹת יִתְחִיל מֵהַרְגְּלַיִם,
מֵהַסְּדָקִים שֶׁבְּעֵקֶב הַמִּיבָּשׁ.
אוּ שֶׁבְּנִקְבֵי הַתְּחִתּוֹנִים יִכְרֹס הַמָּקַד
כְּדֵי לְהַשְׁפִּילֵנִי עַד דְּכָא.

לֹא, הַמּוֹת שְׁלִי יָבֹא מֵהֶרֶאֶשׁ,
דִּק כְּמַחְטֵי חֲשֵׁמֶל יִצְוֶץ פְּתָאֵם, יִתְקַתֵּק,
אֶת תְּאוּמֵי מִבְּטָחִי יְפוּצֵץ בְּאַחַת,
יַעֲשֶׂה מִלְשׁוֹנֵי הַגְּבוּהָה אֶבֶק.

El fin

Por fin es posible no apresurarse.
A media mañana
el colibrí dubitativo propone un enigmático trino.
Un grillo lejano no se empecina en seguir gritando amor.
Luces y sombras lamen un gran gran plato
y dejan casi todo
sin terminar.

Una hoja seca cruje en el jardín,
hollada por las patas de un ave migratoria, hermosa,
que ha leído su texto fragmentario.

El fin llegará,
no pedirá permiso a nadie.

הסוף

סוף סוף סוף מתר לא למהר.
באמצע הבקר
יונק הדבש מציץ בהסוס צפצוף לא-פתור.
צרצר רחוק לא מתעקש להמשיך לצרח אהבה.
אורות וצללים מלקקים צלחת גדולה גדולה
ומשאירים את הרב
לא גמור.

עלה יבש בגנה מרשרש רגע,
כנראה נרמס ברגלי צפור נודדת, יפהפיה,
שקראה את הכתוב בו בנקודת חלקי.

הסוף יבוא,
הוא לא יבקש רשות מאיש.

Ha llegado la mañana

Ha llegado la mañana.
El cielo se asombra
del sol, de su luz,
nunca ha visto nada igual,
es más vasta que
el océano.

Llega la luz solar.
Nunca vimos nada igual.
Más compasiva que la lluvia en las rocas
y que hijo de ricos
que anónimamente dona su herencia.

Llega la luz matinal.
Con su túnica abraza lo decente
y lo que creímos indecente
durante la noche.

*

הנה הגיע הבקר.
השמים נדהמים
מהשמש, מאורו
כמוהו לא ראו
גדול הוא יותר
מהים הגדול.

הנה בא אור השמש.
כמוהו לא ראינו.
רחום הוא מגשם על סלעים
ומבן עשירים
שאת ירשתו נתן בסתר.

הנה האור של הבקר.
מחבק הוא בגלימתו את הראוי
ואת הלא ראוי לעינינו
בלילה.

Despertar

Al despertar después del fin
las rocas eran polvo grisáceo de sal,
y perros de sal trituraban huesos de palomas.
Vi entonces un pichón de un pájaro extinguido
golpeándose contra el aire
sus alas tremolaban como llamaradas al viento
abrían un abanico multicolor
sus patitas arrancadas por fin del Mar de Sal.

Mar de Sal: nombre hebreo del Mar Muerto.

יקיצה

כְּשֶׁהִקִּיצוּתִי אַחֲרֵי הַקֵּץ
הַסְּלָעִים הָיוּ אֶבֶק אֶפֶר-לֶבֶן שֶׁל מֶלַח,
וְכִלְבֵי מֶלַח פָּצְחוּ עֲצָמוֹת שֶׁל יוֹנִים.
אִז רָאִיתִי גּוֹזֵל שֶׁל צִפּוֹר אַחַת נִכְתָּדָה
נִחְבֵּט בְּאֵוִיר
כְּנִפְיוֹ מְרֻטָּוֹת כְּלֵהבוֹת בְּרוֹחַ
פוֹרְשׁוֹת מְנִיפֹת צְבָעִים
רִגְלָיו הַדְּקוֹת נִתְקָוֹת לְרֵאשׁוֹנָה מֵעַל יַם-הַמֶּלַח.

Si te subes a la montaña

Si te subes a la montaña
y preguntas: ¿por qué?
si extiendes tu mano hacia las montañas
largo tiempo,
largo tiempo aguardarás una respuesta,
inmóvil.
Sólo las lágrimas se derraman.

Entonces llegará un pajarillo
remando con una ramita por el cielo
y se posará en la palma de tu mano.
Pondrá la ramita en tu mano
y sobre ella un huevo.

Quédate allí en la montaña del desierto,
quédate en el frío y el calor
muy largo tiempo.

No te muevas
hasta que nazca en tu mano
un tierno pajarillo que pida tu amor.

*

אם תַּעֲמֹד עַל הַהָר
וְתִשְׁאַל: לְמָה?
אם תוֹשִׁיט אֶל הַהָרִים אֶת יָדְךָ
זְמַן אָרְךָ.
זְמַן אָרְךָ תַּחֲכֶּה לְתִשׁוּבָה
בְּלִי לְזוּז.
רַק הַדְּמָעוֹת נִגְרוֹת.

אִז תָּבוֹא צְפוּר זְעִירָה
קְנֵה-קֶשֶׁל לָהּ מְשׁוּט בְּשָׂמִים
וְתֵשֵׁב בְּכַפְךָ.
קְנֵה-קֶשֶׁל בְּכַפְךָ הִיא תִּנְיִחַ
וְתִטִּיל בָּהּ בִּיצָה.

עֲמֹד שָׁם עַל הַר בְּמַדְבָּר
עֲמֹד בְּחִמָּה וּבִקְרָה
זְמַן אָרְךָ מְאֹד.

אֶל תְּזוּז

עד שִׁיבְקֵעַ בְּכַפְדָּךְ
גוֹזֵל רֶדֶךְ, מְבַקֵּשׁ רַחֲמִים.

Como esa hoja

Como esa hoja, la de allá arriba,
que el sol vuelve traslúcida
al traspasarla por completo
y salir del lado de la sombra.
Como esa hoja embriagada de fulgor
que no deja de brillar en el cielo,
que no cesa.
Dentro de esta oscura ola de polvo recuerda
que eres como esa hoja en la luz.

*

כְּמוֹ הָעֵלֶה הַזֶּה, הַגִּבֹּהַ
שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שְׁקוּף לְגַמְרֵי
כִּשְׁהִיא עוֹבְרַת אֶת כְּלוֹ
וְיוֹצֵאת מֵצֵד הַצֵּל.
כְּמוֹ הָעֵלֶה הַזֶּה, הַמְטֵרָה מֵרֵב זֶהר
שֶׁלֹא מִפְסִיק לְנִצְנֵץ בְּשָׁמַיִם
שֶׁאֵינָנו חֹדֵל.
גַּם בְּגֵל הָעֶפֶר הָאֶפֶל הַזֶּה תִּזְכֹּר
שֶׁכְּמוֹ הָעֵלֶה הַזֶּה בְּאוֹר

Contra la oscuridad

Antes de quedar dormida
cuando la idea de ser enterrada viva
a la luz de la vela a la luz de la vela
se vuelve más concreta que las migajas de oscuridad
en la boca y en la nariz

mi cuerpo busca entonces a tientas la tierna vara de almendro
que enrojece y se empeña en florecer en mi mano.
¡Vara de almendro! ¡Vara de almendro!
Dulce y transparente, el gallo de caramelo
me convoca
a volar al país cálido.

נגד החשך

לפני השנה
כשהמחשבה להקבר חיים באדמה
לאור הנר לאור הנר
נעשית מוחשית יותר מפרורי החשך
על הפה ועל האף

גופי מגושש אז אל מקל השקד הרך
המאדים ומתחזק לפוח בכף ידי.
מקל שקד! מקל שקד!
שקוף ומתוק תרנגול הספרזה
קורא לי
לעוף אל הארץ החמה.

Poema de las manos

Manos humanas, blancas, morenas, pecosas,
manos que tantean en la oscuridad, sujetan,
aferran, se posan en la hendidura entre los senos,
se cierran, golpean, arrancan pelos, rasguñan mejillas
hojean, revuelven, pican cebolla, abotonando la funda,
rellenan palomas con carne, arroz y piñones,
conectan cables y chips de ordenadores,
cierran puertas y vuelven a abrirlas,
aferran un cuchillo, un perfumero, un pañal, una probeta,
el pulgar diminuto de un bebé recién nacido, transparente como panza de pajarito
y el enorme pulgar de su padre, panzón como rábano arrugado,
dedos inteligentes y dedos tontos, sensibles y torpes,
suaves como mejillas, ásperos como un rallador, traslúcidos, impotentes,
extendidos tras la victoria en el fútbol o para la bendición sacerdotal
dedos que tocan un pezón, la llama de una vela, las antenas de un caracol,
las cuerdas de una viola, que repulgan empanadas,
trenzan cabellos, teclean, leen Braille,
abrochan un sostén, arreglan desagües,
hacen autostop, abrazan un hombro,
pintan el banco de un jardín descascarado por el invierno,
protegen del viento la brasa del cigarrillo a modo de casita
y luego arrojan la colilla y la aplastan con fuerza,
quitan coquetamente un mechón rebelde de la frente,
corrigen errores con tinta roja o con un lápiz afilado,
las aplasta la puerta de un auto, operan (¡jenguantadas!)
vértebras de la columna, arterias, ojos, narices,
arreglan relojes suizos, escriben todo el Pentateuco sobre un huevo,
clavan agujas chinas detrás de la oreja
acarician, ah, acarician y acarician los hombros,
los brazos, el cabello lloroso, los rientes muslos,
manos, manos extendidas para presentarse o para que las tomen otras manos,
colocadas bajo el muslo para jurar, apretadas contra el pecho agradecidas,
la palma de la mano de una mujer joven, rubia, sentada frente a mí
en la sala de urgencias, la palma que se abrió
sobre la cara de un muchacho moreno y luego,
con una caricia, como si recogiera su retrato,
llevó la punta de los dedos juntos a su boca
y los besó, esas manos que se me han perdido
y busco sin cesar.

En la época bíblica, se pronunciaba un juramento colocando la mano bajo el muslo.

לִידָיִם

יָדִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם, לְבָנוֹת, חוֹמוֹת, מְנַמְשׁוֹת,
 יָדִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם מְגַשְׁשׁוֹת בַּחֲשֵׁךְ, חוֹפְנוֹת אֶת הַדָּבָר,
 נֶאֱחָזוֹת, מוֹנְחוֹת בְּחַרְיֵץ שֶׁבֵּין הַשָּׂדִים,
 נִקְפְּצוֹת, סוֹטְרוֹת, תּוֹלְשׁוֹת שְׁעָרוֹת, שׁוֹרְטוֹת לְחַיִּים
 מְדַפְדְּפוֹת, בּוֹחֲשׁוֹת, קוֹצְצוֹת בְּצֶל, מְכַפְתְּרוֹת אֶת הַצְּפִית שֶׁל הַשְּׂמִיכָה,
 מְמַלְאוֹת יוֹנִים בְּבֶשֶׂר וְאֶרֶז עִם צְנוּבָרִים
 מַחְבְּרוֹת חוֹטֵי חֲשָׁמַל וְצִ'פִּים שֶׁל מַחְשָׁבִים
 טוֹרְקוֹת דְּלִתוֹת וּמִיד פּוֹתְחוֹת אוֹתָן שׁוֹב כְּדִי לְהַכְנִס
 אוֹחָזוֹת סִפִּין, בְּקִבּוּק בֶּשֶׂם, חַתוּל, מְבַחֲנָה,
 אֲגוּדָל זָעִיר שֶׁל תֵּינּוֹק שָׂרָק נוֹלָד, שְׁקוּף כְּבִטָן שֶׁל גּוֹזָל
 וְאֲגוּדָל עֲנָקִי שֶׁל אָבִיו, כְּרֹסֶתָן כְּצִנּוֹן מְקַמָּט,
 אֲצָבְעוֹת נְבוֹנוֹת וְטַפְשׁוֹת, רְגִישׁוֹת וְגִלְמִיּוֹת,
 רְכוֹת כְּלַחֲיִים, מְחַסְפָּסוֹת כְּפַמְפִּיָּה, שְׁקוּפּוֹת בְּאוֹר, חֶסְרוֹת-אוֹנִים,
 נִפְשָׁקוֹת לְאַחַר נִצְחוֹן בְּמִשְׁחַק כְּדוֹרְגָל אוֹ לְשֵׁם בְּרַכַּת כְּהֻנִּים
 אֲצָבְעוֹת נוֹגְעוֹת בְּפִטְמָה, בְּלִהְבֵת נֵר, בְּמִשׁוּשֵׁי חֲלוּזוֹן,
 בְּמִיתְרֵי וִיזָלָה, מְהַדְקוֹת קְצוּוֹת בְּצֶק שֶׁל פִּסְגֵי בֶּשֶׂר,
 קוֹלְעוֹת צְמוֹת, מְקַלִּידוֹת, קוֹרְאוֹת כְּתַב בְּרִיל,
 רוֹכְסוֹת אֲבָזִם שֶׁל חֲזִיָּה, מְתַקְנוֹת אֶת מַעְרַכַת הַבִּיּוֹב,
 עוֹצְרוֹת טְרַמְפָּ, מַחְבְּקוֹת כְּתֵף
 צוֹבְעוֹת סִפְסַל גְּנָה שְׂצָבְעוֹ הַתְּקַלָּף בַּחֲרָף,
 מְגוֹנְנוֹת עַל אֵשׁ הַסַּגְרִיָּה מְהַרוּחַ כְּאֵלוֹ בּוֹנוֹת לֵה בֵּית קֶטָן,
 וְאַחַר כֵּן מְשַׁלִּיכוֹת אוֹתָהּ וּמוֹעֲצוֹת בְּכַח אֶת הַבְּדֵל,
 מְסַלְקוֹת בְּגַנְדְרָנוֹת מִהַמְצַח הַמְתַקְרַח קוֹנֶצֶת שְׁעַר סוֹטָה,
 מְתַקְנוֹת שְׂגִיאוֹת בְּעֵט אָדָם אוֹ בְּעַפְרוֹן מְחַדָּד
 נִמְחָצוֹת בְּדִלְת שֶׁל מְכוֹנִיָּה, מְנַתְחוֹת (בְּכַפְפוֹת!)
 אֶת חֲלִיּוֹת הַגֵּב, הָעוֹרְקִים, הָעֵינִים, מְעָרוֹת הָאֵף,
 מְתַקְנוֹת שְׁעוֹנִים שְׁוִיֶצְרִיִים, כּוֹתְבוֹת סֵפֶר תּוֹרָה עַל בֵּיצָה,
 תּוֹקְעוֹת מְחֻטִּים סִינִיּוֹת בְּשֶׁרֶשׁ הָאֵף וּמְאַחוּרֵי הָאָזֵן
 מְלֻטְפוֹת, הֵה, מְלֻטְפוֹת וּמְלֻטְפוֹת אֶת הַכְּתָפִים,
 אֶת הַזְרוּעוֹת, אֶת הַשְּׁעַר הַבּוֹכָה, אֶת הַיְרִכִים הַצּוֹחֲקוֹת,
 יָדִים, יָדִים מוֹשְׁטוֹת לְשֵׁם הַכְּרוֹת אוֹ כְּדִי שְׂיִקְחוּ אוֹתָן עַל הַיָּדִים,
 מְנַחוֹת מַתְחַת לְגַרְף לְשֵׁם שְׂבוּעָה, נִצְמָדוֹת לְחִזָּה כְּסִמֵּן שֶׁל תּוֹדָה,
 כֵּף יָד שֶׁל אִשָּׁה צְעִירָה, בְּלוֹנְדִינִית, שְׂשִׁשְׁבָּה מוּלֵי וְחַכְתָּה
 בְּתֵדֵר מִיּוֹן, כֵּף יָדָה נְפָרְשָׁה עַל פְּנֵיו שֶׁל בְּחוּר שְׁחוּם,
 וְאַחַר כֵּן, בְּלִטוּף, כְּאֵלוֹ קְטָפָה אֶת קְלִסְתָרוֹ,
 הַגִּישָׁה אֶת קְצוֹת אֲצָבְעוֹתֶיהָ הַקְּמוּצוֹת אֶל פִּיהָ
 וְנִשְׁקָה אוֹתָן, הַיָּדִים הָאֵלֶּה שֶׁהִלְכוּ לִי לְאִבּוֹד
 וְאֲנִי כָּל הַזְמַן מַחְפְּשֶׁת אוֹתָן.

Don

Si después de la boda se posaran en el nuevo dormitorio
ángeles de alas violáceas capaces de
instaurar la paz.

Y a la manera de expertos músicos extranjeros
invitados para enseñar a jóvenes talentos
corretearan por el estrecho espacio entre el la y el la bemol
subiendo y bajando tercamente por escalas alternadas,
corrigieran suavemente la rígida postura de los hombros,
estallaran en risas repentinas (eso entre ellos)
y exigiesen a los ejecutantes escuchar,
principalmente escuchar.

סגלה

אחרי התתנה לו ינחתו בחדר השנה החדש
מלאכים סגלי כנפים, מסגלים
לעשות שלום.
ולו כמו מנגנים? חידדי סגלה
שהזמנו מחו"ל ללמד בכתת אמן
מתרוצצים ברוח הצר שבין הלה ללה במול
עולים ויורדים בעקשנות בסלמות מתחלפים,
בזהירות מתקנים את התנוחה הנקשה של השכמות
מתפוצצים מצחוק פתאם (זה ביניהם)
ומצוים על המבצעים להאזין, בעקר להאזין.

Plegaria

Te vi, hombre orando de pie
con tus rodillas flojas
y tu voz que olvida el bajo y pasa a un extraño
soprano de niño o de mujer.

Jamás podré llegar a tocar lo que has tocado,
sólo observarte e imaginar:
¿la humildad que despierta en mí la música?
¿la ciega y constante confianza en el dispuesto regazo materno?
¿la obediencia (¿a quién?) con la que aprendo idiomas innecesarios?

No, no. Sino aquella dicha
con que me convertí en humilde esclava
derretida en cuerpo y alma al calor
de quien elegí como mi amado. Quizás

la dichosa seriedad
de un voluntario esclavo
de lo que no existe
y necesitamos imperiosamente.

תּפִּילָה

רְאִיתִי אוֹתְךָ אִישׁ עוֹמֵד בְּתַפְּלָה
פְּרָקִי בְּרָקִיךָ רְפוּיּוֹת
וְקוֹלְךָ שׁוֹכַח אֶת הַבָּאס, עוֹבֵר לְסוּפְרָן
מוֹזֵר שֶׁל יֶלֶד אוֹ אִשָּׁה.

לְעוֹלָם לֹא אוֹכֵל לְגַעַת בְּמָה שֶׁנִּגְעֶת
אֶלָּא רַק לְהִתְבּוֹנֵן בְּךָ וּלְדַמּוֹת:
עֲנֹת הַהִשְׁתּוּוֹת שֶׁמְעוֹרְרֶת בִּי הַמוֹסִיקָה?
אֲמוֹן עוֹר וּמִתְמִיד בְּחִיק הַמוֹכֵן שֶׁל אִמָּא?
הַצִּיִּתְנוּת (לְמִי?) שֶׁבָּה אֲנִי לוֹמְדֵת שְׁפוֹת לֹא נְחִיצוֹת?

לֹא לֹא. כִּי אִם הַשְׁמִתָּה הִיא
שֶׁבָּה נְהִיִּיתִי שֶׁפָּתָה נְרַצְעֶת
נְמִסָּה בְּגוֹף וּבְנַפְשׁ בְּחִמּוֹ שֶׁל מִי שֶׁבְּחִרְתִּי בּוֹ
לְהִיוֹת אֶהוּבִי. אוֹלִי

הַרְצִינוּת הַמְּאֻשְׁרֶת
שֶׁל עֶבֶד מְרָצוֹן
לְמָה שֶׁאֵינּוּ קָיָם
וְהוּא נְחִוֵץ לָנוּ בְּיוֹתֵר.

A ti confío mi espíritu

A ti confío mi espíritu,
desorbitada
como ojos de rana viscosa
que respira con el vientre
a veces hinchada a veces fundida
con la noche de luciérnagas y llevada de pronto
en las palmas de un niño
que sostienen su palpitante corazón
ante la mirada de su escandalizada madre.

“A ti confío mi espíritu”: Frase de un himno litúrgico de loas a la divinidad

בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי

בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי
אֲחִזֹּזת תְּמַהוֹן
כְּמוֹ עֵינַיִם שֶׁל קַרְפָּדָה
דְּבִיקָה וְנוֹשְׁמַת מֵהַבֶּטֶן
פַּעַם מִתְנַפֶּחֶת פַּעַם נִמּוּגָה
בְּחֹשֶׁךְ הַגְּחָלִילִי פְתָאֵם נִשְׂאֵת
בֵּין כַּפּוֹת יָדָיו שֶׁל יֶלֶד
מִחֲזִיקוֹת אֶת לְבוֹ הַפּוֹעֵם
לְעֵינַי אָמוּ הַמְזַעֶזֶעֶת.

Tikún

La dulzura de un higo partido y una frutilla aplastada
y el pegajoso almíbar de oscuros dátiles rugosos
y también la dulzura de torcidas algarrobas trozadas,
todos están ahí, en el fin del verano descosido, roto.
Por ello te levantarás. En la oscuridad. Dolorida.
Dirás la dulzura, a modo de *nigún*.
Le harás al fin del verano un *tikún*.

Tikún: “reparación”. Una de las misiones humanas en el mundo según la mística judía.

Nigún: “melodía”. Uno de los medios para lograr el tikún, mediante la elevación del alma.

תִּקּוּן

הַמְתִּיקוֹת שֶׁל תְּאַנָּה מְבַקְעֵת וְשֶׁל תּוֹת מְעוּדָה
וְהַדְּבִיקוֹת הַמְתוּקָה שֶׁל תְּמָרִים כְּתָמִים, מְקַמְטִים,
וְאַפְלוֹ הַמְתִּיקוֹת שֶׁל שְׁבָרֵי חֲרוּבִים
קְטוּמִים וְעֶקְמִים
כִּלְמֵ הָיָה בְקִצָּה הַקִּיץ הַפְּרוּם, הַקְּרוּעַ.
לְכֵן תִּקְוָמִי. בַּחֲשׂוֹךְ. בְּכֹאֲבִים.
תִּגְדִּי מְתִיקוֹת, כְּמוֹ נִגּוּן.
תַּעֲשֵׂי לְקִצָּה הַקִּיץ תִּקּוּן.

Porque el alma

Porque el alma es
mi hermana pequeña.
Se sienta un instante en mi regazo sobre el césped,
ríe, quiere jugar, fastidia,
procura enojarme,
no se duerme.

Porque el alma es mi hermana
inquieta.
No se arregla por sí misma.

כִּי הַנֶּפֶשׁ

כִּי הַנֶּפֶשׁ הִיא
אָחוֹתִי הַקְּטָנָה.
בְּחִיקִי, עַל הַדָּשָׁא
יוֹשֶׁבֶת לְרַגְעַ, צוֹחֶקֶת,
רוֹצָה לְשַׁחֵק, מְרַגֵּזָה,
רוֹצָה לְהַפְרִיעַ
לֹא יִשְׁנָה.

כִּי הַנֶּפֶשׁ הִיא אָחוֹתִי
חֲסֵרַת הַמְּנוּחַ.
הִיא לֹא מְסַתְדֶּרֶת לְבַד.

La pluma y el pincel

La pluma de la ofensa es mucho más potente
que el pincel del placer.
Su roce agudo hiende el mapa
con los punzantes ángulos del recuerdo.

El pincel del placer navega en un lago interminable
entre islas que cantan con voz de alto y soprano,
se mueve con la liviandad de un niño corriendo en cubierta,
extiende redondeadas capas de acuarela
casi transparentes que han de desteñirse mañana.
Dibuja el mapa de otro país.

העט והמכחול

העט של העלבון חזק
בהרבה ממכחול הענג.
קולו החד חותך את המפה
בזויות דוקרות של זכרון.

מכחול הענג משיט באגם לא נגמר
בין איים שרים אלטו וסופרן,
מתנועע בקלות של ילד רץ על הספון
מורח שכבות אקוורל מעגלות,
כמעט שקופות, עלולות מקר לדהות.
מציר מפה של ארץ אחרת.

A LOS LECTORES

Reaparece el sol

Reaparece el sol
a nuestras espaldas
sosteniendo un enorme manto de luz, dispuesto
a ayudarnos nuevamente a cobijarnos en él,
pero no todos a la vez.

Sólo las ofensas aún queman
las entrañas de la tierra,
que no puede conciliar el sueño
sin halagos y víctimas propiciatorias.

Oye: tras las tinieblas cantan
las espigas de trigo, o de arroz, o de maíz,
cuya ingestión calma un poco
las nostalgias y la ira.

השמש נגלית

השמש נגלית שוב
מאחורי גבנו
מתזיקה מעיל אור ענק, מוכנה
שוב לעזור לכלנו ללבש בו,
אבל לא לכלם בבת אחת.

רק העלבונות עוד שורפים
את בטן האדמה,
שאינה יכולה להרדם
בלי מחמאות וקרפנות.

שמע: מאחורי החשוף שרים
גבעולי החטה, או הארז, או התירס,
שאכילתם משככת קצת
את הגעגועים ואת הפעס.

A los lectores

Cuando os leo
mis temblorosos poemas
y contemplo vuestros redondos rostros
de niños cargados de mochilas,
mis letras se convierten en tenedores
y mis cuchillos untan mantequilla
en besos emparedados.

אֶל הַקּוֹרְאִים

כְּשֶׁאֲנִי קוֹרֵאת לָכֶם
אֶת הַשִּׁירִים הַרוֹעְדִים
וּמְתַבֵּנֶת בְּפָנֵיכֶם הָעֵגֻלוֹת
שֶׁל יְלָדִים עֲמוּסֵי תִיקִים,
הוֹפְכוֹת אוֹתִי לְמִזְלָגוֹת
וְסַפְיֵי מוֹרְחִים חֲמָאָה
עַל נְשִׁיקוֹת כְּרִיכִים.

Una torre en Tebes

Después Abimelec se fue a Tebes, y puso sitio a Tebes y la tomó. En medio de aquella ciudad había una torre fortificada, a la cual se retiraron todos los hombres y las mujeres, y todos los señores de la ciudad; y cerrando tras sí las puertas, se subieron al techo de la torre. Y vino Abimelec a la torre, y combatiéndola, llegó hasta la puerta de la torre para prenderle fuego. Mas una mujer dejó caer un pedazo de una rueda de molino sobre la cabeza de Abimelec, y le rompió el cráneo.

Jueces 9:50-53

Canto a la torre que había en Tebes
cantaría a la torre fortificada si tuviera un canto.
Vuelta y vuelta a la noria,
trozo de rueda de molino, cuántos años hemos callado.
Los hijos de Israel se dispersaron a sus lugares
me dejaron sola en el techo de la torre.

¿Quién subiría a la torre en días de trabajo,
en cálidos días de labor a quién se le ocurriría
desviarla de su función?
Estaban juntos y apretados como granos en bolsa
que se muelen en la noria,
hombres con mujeres y todos los señores de las eras
a un paso del fuego.

Y el graznido de los cuervos. Y los niños.

Ah en el techo de la torre grité.
Allí aprendí a gritar.
Un temblor se apoderó de la piedra de molino,
en mi mano refulgió el hierro,
un temblor galopaba en mis entrañas,
mis dientes cual corceles en un carro de guerra.
La piedra inocua gritó
como niño que nace a manos de viejas parteras.

Allí quise cantar.

מגדל בתבץ

וילך אבימלך אל-תבץ ויחן בתבץ וילכדה. ומגדל-עז היה בתוך העיר וינסו שמה כל האנשים והנשים וכל בעלי העיר ויסגרו בעדם ויעלו על-גג המגדל, ויבא אבימלך עד-המגדל וילקחם בו ויגש עד-פתח המגדל ושרפו באש. ותשלך אשה אחת פלח רכב על-ראש אבימלך ותרץ את גלגלתו. (שופטים ט 50-53)

סוֹכֵב סוֹכֵב הָרֶכֶב
פְּלַח אֶבֶן רַחִים כְּמֵה שְׁנַיִם שְׁתַּקְנוּ.
אִישׁ לְמִקוּמוֹ הִלְכוּ יִשְׂרָאֵל
אוֹתִי לְבִדִי עַל גַּג הַמְּגִדֵל הַנִּיחִי.

מי יעלה על מגדל בימים של עמל
בימים חמים של עמל מי יעלה על לבו
להשיאו ממנת חלקו?
היו צפופים כגרעיני שעורים בשק
נטחנים באחת סבוב פלח רכב
אנשים עם נשים וכל בעלי השדות
כפשע בינם ובין האש יחדו.
וצריחות העורכים. והילדים.

א על גג המגדל צעקתי.
שם למדתי לצעק.
רעדה אחזה את אבן הרחמים
בידי בא ברק בברזל
רעדה דהרה בתוף מעי
שני כסוסים ברכב ברזל
צעקה האבן הנבערה
כמו ולד בידי מילדות זקנות.
שם רציתי לשיר.

He olvidado cómo se grita

He olvidado cómo se grita y en qué idioma.
Eterna sospechosa de anunciar falsos lobos
silbo acostada de espaldas en multitud de flautas
una misma canción hueca
y con ojos vidriosos de sabiduría contemplo
cómo las ovejas se devoran entre sí.

שכחתי איך צועקים

שכחתי איך צועקים ובאיזו שפה.
תשודה תמיד על זאבים מזיפים
שווקת לי אפרקנדן במבחר חלילים
שיר ריק קבוע
ובעינים מזוגות חכמה חוקרת
בכבשים הזוללות זו אֶזְנִי זו.

Retrato del artista envejecido

Sus logros, sus miserias,
su vida colmada de conflictos
se le aparecen allí en su sueño
de aguas

claras y temerosas de fluir.
Porque allí está sentada su madre
en el agua,

vacías sus entrañas y terriblemente clara
y él hace correr por su espalda puñados
de agua

antes de entrar allí.

דְּיוֹקְנוֹ שֶׁל הָאָמֵן כְּאִישׁ זָקֵן

הַשָּׂגִי, מְצוּקוֹתָיו,
חַיֵּי הַמְסַכְסָכִים
הַנֶּהֱמָם נִמְצָאִים לוֹ בַּחֲלוֹם
הַמַּיִם

הַבְּרוּרִים וְהַנִּזְהָרִים מְלִזְזִים.
כִּי אָמוֹ שָׁם יוֹשֶׁבֶת בַּמַּיִם

נְשׁוֹרֵת אֵיבָרִים וּבְהִירָה לְהַתְּרִיד
וְהוּא זוֹלֶף עַל גְּבַהּ חֲפָנִים
שֶׁל מַיִם

לְפָנָי שֶׁהוּא נִכְנָס לָשָׁם.

Cita con una poeta

¿Por qué iba yo tan apurada?
Porque había sólo un paso en el aire
y los demás caminaban en una fila que sabía
a qué hotel regresaría ella en la noche extranjera
que ignora qué es la víspera de Shabat
y por qué es necesario que telefoneen de casa esta noche –

Llevaba prisa
hacia el primer encuentro, tan esperado,
con una mujer que escribe poesía y nada más,
una poesía erguida y fina cual orejas de ardillita,
fuego verde y tierno en sus ojos,
en su boca siete lenguas, vivas y muertas, en las que
no necesita hablar en voz alta ni siquiera desear
hablar en voz alta para agradar, confundida
débilmente extrae para mí de un sombrero de terciopelo verde-gris
un cristianismo dantesco, ardiente y gélido,
me muestra la foto de un confesor que es mejor que un médico –

¡Ah, esa mujer nunca será mi hermana en este mundo!
Y luego, en el pasillo subterráneo de la estación del metro,
en el espacio provisorio que titila bajo todas las cosas
había dos muchachos tocando con fervor la guitarra
con una sacralidad tercamente calma
en el duro desierto
sucio
una melodía erguida y fina
y alguien apoyado en la pared,
algo encorvado, escuchaba
desde hacía mucho tiempo. Y escuchó durante mucho más tiempo.
Resonaba allí una honda permanencia.
Allí reposaba largamente la permanencia.
¿Por qué iba yo tan apurada?

פגישה עם משוררת

למה מהרתי ללכת?
למה רק פסע אחר היה באויר
והשאר צעדו בשורה שיוצעת היטב
לאיזה מלון היא חוזרת בלילה נכרי
שאין לו משג מה זה ערב שבת
ולמה נחוצ טלפון מהבית בערב הזה –

מהרתי

אחרי פגישה ראשונה, מיחלת,
עם אשה שכותבת שירה ותו לא,
שירה זקופה ודקה כמו אֶזְנֵי גור סנאי
אש ירקה ורפה בעיניה,
שבע שפות לה, חיות ומתות, ואין היא זקוקה
לדבר בהן בקול רם או בכלל לרצות לדבר בקול רם
למצא חן, מבלבט
ברפיון מוציאה לי מכובע קטיפה ירק-אפרפר
נצרות נסח דנטה, בוערת קפואה,
מראה לי צלום של כהן-מודה שהוא טוב מרופא –

הה, אשה זו לעולם לא תהיה אחותי עלי אדמות!
אז, בדרך התת-קרקעית מתחנת המטרו, בחלל הזמני
שנמצא מהבהב מתחת לכל הדברים
היו שני בחורים עם גיטרה שנגנו בדבקות
בקדשה מתעקשת בשקט
בשמה הקשה
הלא-נקיה
מנגינה דקה וזקופה
והיה מישהו שנשען עם הגב אל הקיר,
קצת שפוף, והקשיב
זה זמן רב. והקשיב זמן רב עד מאד.
הדהדה שם שהות עמקה.
שם השהות נחה מנוחה ארכה.
למה מהרתי ללכת?

En público

Huyo hacia el frenético quehacer público
escapando de los embrollos de mis seres amados.
A los pies de pirámides de papel impreso
correré desenfrenada, podré gritar
como la loca del pueblo, arrancarme los cabellos,
arañar mis mejillas y maldecir a voz en cuello.

אַל הַפְּרָה־סִיָּה

אַל הַפְּרָה־סִיָּה הַעֲסָקְנִית אֲנִי נִמְלֶטֶת
מִהַשְׁבָּכָה הַסְּבוּכָה שֶׁל אֶהוּבִי.
לְמַרְגְּלוֹת פִּירְמִידוֹת שֶׁל נִיר מְדַפֵּס
אֲרוּץ לְלֹא מַעְצוֹר, כְּמוֹ הַמְטַרְפֶּת שֶׁל הַכֶּפֶר
אוּכַל לְצַרַח, לְמַרֵט אֶת שְׁעָרוֹתַי,
לְשׂוֹט אֶת לְחַיֵי וּלְקַלֵל בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת.

El poema se ofende

El poema se ofende cuando lo traducen.

Como el león que se echa en un rincón de la jaula
y se niega a rugir, mirando indiferente
a los niños regordetes pegados al vidrio
que no aciertan a imaginar.

Como el elefante que se arrastra tras el domador,
apoya sus enormes patas con distraída delicadeza,
realiza las anodinas piruetas de rutina
y obtiene el terrón de azúcar y los aplausos.

Como el oso blanco que se para en dos patas
junto a la fuente de agua cubierta de musgo
en un día de siroco que atonta los sentidos,
esperando la fruta o el dulce
que le arrojarán al estercolero.

השיר נעלב

השיר נעלב כִּשְׁהוּא מְתָרְגָּם.

כְּמוֹ הָאַרְיֵה בְּגֶן-הַחַיּוֹת הוּא רוֹבֵץ בְּפִנֵּת הַסּוּגָר
מְסַרֵב לְשֹׂאג, מְבִיט בְּעֵינָיִם מְנַתְקוֹת
בְּיָלָדִים הַשְּׂמֵנְמָנִים הַנֶּצְמָדִים אֶל הַזְּגוּגִית
וּמְתַקְשִׁים לְדַמְיוֹן.

כְּמוֹ הַפִּיל הוּא נִגְרָר אַחֲרֵי הַמְּאַמָּן,
מְנִיחַ אֶת כַּפּוֹת רַגְלָיו הָאֲדִירוֹת בְּעֵדִינּוֹת פְּזוּרֹת דַּעַת
מְבַצֵּעַ אֶת הַתְּרַגְלִים הַקְּבוּעִים, הַמְּשֻׁמֵּימִים,
וּמְקַבֵּל אֶת חֲתִיכַת הַסֵּכֶר וְאֶת מַחִיאוֹת הַכַּפָּיִם.

כְּמוֹ הַדּוֹב הַלֵּבֵן הוּא נֹצֵב עַל שְׂתֵימִים
לְיַד אֲמַת הַמַּיִם הַמְּעֵלָה יְרֻקָּת
בְּיוֹם חֲמֻסִין מְקַהֶה חוּשִׁים,
מְחַפֶּה לְפָרִי אוֹ לְמִמְתָּק
שִׁזְרַק אֶל מֵי הַמְּדַמְנָה.

Obsequio

A los nueve años decidí hacerle un regalo a mamá en su cumpleaños, sola y a escondidas, algo que yo pudiera fabricar, algo que haya hecho yo misma, darle una sorpresa que le guste, que la ponga un poquito contenta.

A escondidas cosí un pañuelo, una servilleta, un repasador, una especie de bolso. A escondidas corté la manta de mi muñeca en tiras multicolores y las uní con hilvanes y pespuntos como me enseñaron en la escuela.

Mamá recibió de papá un broche de plata de Betzalel, una filigrana en forma de montañas gemelas, y lo abrochó entre sus senos, sobre el vestido azul.

De mi regalo dijo: “Mejor hubieses hecho una sola cosa grande”. Más de cincuenta años me duró el impacto. No supe qué responder. “Mejor hubieses hecho una sola cosa grande”... fui entendiendo de a poco.

Ella murió hace unos años sin que lo hayamos hablado. Pero hoy me enteré que dentro de poco me reuniré con ella, y le diré: “Mamá, eso es lo que hice. Lo que pude”.

Un pañuelo, una servilleta, un repasador, una especie de bolso.

מתנה

הייתי בת תשע כשהחלטתי לעשות מתנה לאמי ליום הולדתה,
לעשות לבדי ולכן בסתר, משהו שאני יכולה,
משהו שעשיתי לבד, שיעשה לה הפתעה,
שיהיה נחמד בעיניה, שיעשה לה קצת שמחה.

בסתר תפרתי ממחטה, מפית אכל, מטלית, משהו שדומה לארנק.
בסתר גזרתי את שמייכת הבבא לפסות בד צבעוני
ותפרתי אותם בתפר מכלב ותפר מסרק שלמדנו.

אמי קבלה מאבי סכה מכסף של “בצלאל”,
עשויה חוטי פיליג'ון, בצורת שני הרים תאומים.
היא הניחה אותם בין שדיה, על השמלה הפחלה.

על המתנה שלי היא אמרה: יותר טוב היה לעשות דבר אחד גדול.
יותר מתמשים שנה נשארתי המומה. לא היה לי מה לענות.
”יותר טוב היה לעשות דבר אחד גדול”, הבנתי יותר ויותר.

היא מטה לפני שנים לא רבות בלי שדברתי איתה על זה.

אַךְ הַיּוֹם נֹדַע לִי פִתְּאִים שֶׁבְּקִרְוֹב אֶפְגֹּשׁ אוֹתָהּ וְאֹמַר:
אִמָּא, זֶה מָה שֶׁעָשִׂיתִי. זֶה מָה שֶׁיִּכְלֹתִי.

מִמְחָטָה, מִפִּית, מִטְּלִית וּמִשֶּׁהוּ שְׂדוּמָה לְאַרְנָק.